

ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน
ที่มีต่อการพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม
และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย

สาวิกภาพ แสนศึก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**A STUDY OF EFFECTS OF DRAWING STORYTELLING
AND STORYTELLING ON DEVELOPMENTAL
THINKING INITIATIVE AND THE THOUGHT
OF CHILDREN IN KINDERGARTEN**

SAWIKAPORN SANSUEK

**A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements
for Master of Education in Curriculum and Instruction
Academic Year 2017
Copyright of BansomdejchaoprayaRajabhat University**

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน
ที่มีต่อพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม
และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย

ชื่อผู้วิจัย สาวิกพร แสนศึก

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

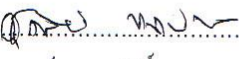
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.วิโพทธิ์ วัฒนานิมิตกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์

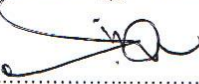
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด)

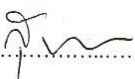
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิโพทธิ์ วัฒนานิมิตกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก)

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์ ดร.สุภาพร ศรีหาม)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย
ผู้วิจัย	สาวิกภาพร แสนศึก
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วิโพภรณ์ วัฒนานิมิตกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาลเมืองลัดหลวง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานและแบบประเมินพัฒนาการด้านความคิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ 3 ด้านดังนี้ 1) ด้านความคิดคล่องแคล่ว มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการเพิ่มขึ้นเป็น 1.72, 1.88, 2.00, 2.24, 2.32, 2.68, 3.00 และ 3.00 2) ด้านความคิดริเริ่ม มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการเพิ่มขึ้นเป็น 1.84, 1.88, 2.00, 2.12, 2.32, 2.72, 2.96 และ 3.00 และ 3) ด้านความคิดละเอียดลออ มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการเพิ่มขึ้นเป็น 1.76, 2.00, 2.84, 2.12, 2.36, 2.96, 3.00 และ 3.00 สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออสูงขึ้น

คำสำคัญ : การใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบ การเล่านิทาน ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ เด็กปฐมวัย

Title	A Study of Effects of Drawing Illustration for Storytelling on Fluent, Initiative and Critical Thinking of Early Childhood Students
Author	Sawikaporn Sansuek
Program	Curriculum and Instruction
Major Advisor	Associate Professor Dr.Wirot Wattananimitgul
Co-advisor	Assistant Professor Dr.Wichian Intarasompan
Academic Year	2016

ABSTRACT

The purpose of this research was to examine the effect of drawing illustration for storytelling on fluent, initiative and critical thinking of early childhood students. The sample included 25 kindergarten 2 students from Tedsabun 2 School under Muang Lad Luang Municipality in Samutprakarn Province obtained through simple random sampling. The research instruments involved lesson plans and learning achievement test. Data were statistically analyzed by mean and standard deviation

The findings revealed as follows Drawing illustration for storytelling on fluent, initiative and critical thinking of early childhood students contributed to the increase of early childhood students' thinking skills, i.e., mean of fluent thinking measured 1.72, 1.88, 2.00, 2.24, 2.32, 2.68 and 3.00, mean of initiative thinking measured 1.84, 1.88, 2.00, 2.12, 2.32, 2.72, 2.96 and 3.00 and mean of critical thinking measured 1.76, 2.00, 2.84, 2.12, 2.36, 2.96 and 3.00.

Keywords: Drawing Illustration for Storytelling, Fluent Thinking, Initiative Thinking, Critical Thinking, Early Childhood Students

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเสร็จสมบูรณ์ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วิโพทธิ์ วัฒนานิมิตกุล ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านช่วยให้ได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิจัยครั้งนี้ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านซึ่งปรากฏนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัยขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนโรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและให้คำแนะนำตลอดจนครอบครัวที่ให้ความอุปถัมภ์ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจสำคัญอย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าอันเนื่องมาจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณบิดามารดาและครูบาอาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน

สาวิกาพร แสนศึก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546.....	9
บริบทโรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาลเมืองลัดหลวง	17
สาระสำคัญเกี่ยวกับความคิด	17
สาระสำคัญเกี่ยวกับนิทาน	30
การวาดภาพลายเส้นประกอบการเล่านิทาน	34
แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ความน่า.....	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	62
สรุปผลการวิจัย.....	63
อภิปรายผลการวิจัย.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	64
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	74
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	76
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ.....	80
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
ภาคผนวก จ แบบตอบรับและบทความวิจัย.....	207
ภาคผนวก ฉ ผลการสอบวัดภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ CEFR.....	217
ประวัติผู้วิจัย	219

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การสร้างแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน.....	50
2	สรุปเกณฑ์การประเมินพัฒนาการด้านความคิดของเด็กปฐมวัย.....	56
3	คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิดความคิดคล่องแคล่วของเด็กก่อนทดลอง และระหว่างการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน.....	60
4	คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิดริเริ่มของเด็กก่อนทดลอง และระหว่างการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน.....	60
5	คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิดละเอียดลออของเด็กก่อนทดลอง และระหว่างการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน.....	61
6	คะแนนการประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน.....	81

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความคิดเป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ และเป็นปัจจัยที่จำเป็นในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ประเทศที่สามารถพัฒนาศักยภาพเชิงของคนในประเทศออกมาใช้ประโยชน์ได้มาก ย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้มากเช่นกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวในหลายประเทศจึงได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความคิดให้กับคนในชาติ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นกำลังสำคัญในอนาคตให้ได้แสดงออกด้านความคิดและนำจินตนาการในทางสร้างสรรค์นั้นมาพัฒนาให้เป็นรูปธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การคิดค้นพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและความเจริญของประเทศชาติต่อไป

ความคิดมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกยุคทุกสมัยจะเห็นได้จากความพยายามที่จะปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมให้เกิดความผาสุกขึ้น โดยอาศัยผลผลิตทางความคิดที่เกิดจากแรงคลใจ ซึ่งทอเรนซ์ (Torrance, 1962, p.16) ได้กล่าวว่า ความคิดเป็นกระบวนการของความรู้สึกไวต่อปัญหาต่อสิ่งที่ขาดหายไป ต่อสิ่งที่ไม่ประสานกัน แล้วเกิดความพยายามในการสร้างแนวคิด ตั้งสมมติฐาน ทดสอบสมมติฐาน และเผยแพร่ผลที่ได้ให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจอันเป็นแนวทาง ค้นพบสิ่งใหม่ต่อไป โดยกระบวนการของความคิดตามแนวคิดของทอเรนซ์ มี 5 ขั้นตอนประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การพบความจริงขั้นที่ 2 การค้นพบปัญหา ขั้นที่ 3 การตั้งสมมติฐาน ขั้นที่ 4 การค้นพบปัญหา และขั้นที่ 5 ยอมรับผลจากการค้นพบ และเดวิส (David, 1986, p.12) ยังกล่าวอีกว่าการคิดแก้ปัญหาต่างๆ อย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นลักษณะภายในตัวบุคคลที่สามารถคิดได้หลายแง่มุมผสมผสานจนได้เป็นผลผลิตใหม่ที่ถูกต้อง สมบูรณ์กว่าเดิม ทำให้เกิดการพัฒนาเป็นเทคโนโลยีที่สามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าว และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาขึ้นนี้ ได้กลายมาเป็นส่วนสำคัญของการดำรงชีวิต ในยุคปัจจุบัน

การพัฒนาความคิด ทอเรนซ์ (Torrance, 1964, p.12) นักจิตวิทยาได้เสนอหลักในการส่งเสริมความคิดของเด็ก เช่น ครูแสดงความสนใจความกระตือรือร้นต่อคำถามแปลกๆ ของเด็ก กระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ด้วยตัวเอง มีการค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติที่ถูกต้อง การส่งเสริมความคิดให้กับเด็กตั้งแต่เยาว์วัยได้เท่าใด ก็ยิ่งจะเป็นผลดีมากกว่านั้น โดยเฉพาะในช่วงวัยก่อนเรียน ซึ่งเป็นระยะที่เด็กมีจินตนาการสูง ศักยภาพด้านความคิดกำลังพัฒนา ดังนั้นหากช่วงวัยนี้ เด็กได้รับประสบการณ์หรือกิจกรรมที่เหมาะสมต่อเนื่องกันเป็นลำดับ นับเป็นการเริ่มต้นที่ดี ในการพัฒนา

ความคิด เห็นได้จากการส่งเสริมความคิดในหลายๆ ประเทศจะเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงที่ความคิดจินตนาการสร้างสรรค์มี การพัฒนาได้เร็วกว่า ความฉลาด ดังที่ ทอร์เรนซ์ (Torrance, 1964, p.42) กล่าวว่า ควรส่งเสริมความคิดแก่เด็กตั้งแต่ปฐมวัย โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยในช่วง อายุ 4-6 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่มีจินตนาการดี ควรที่จะได้รับ การส่งเสริมความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง

ปัญหาของพัฒนาการด้านความคิดของเด็กปฐมวัย จากสภาพจริงในปัจจุบันที่พบในโรงเรียน เด็กปฐมวัยไม่กล้าแสดงออกด้านความคิดเท่าที่ควร เห็นได้จากการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่เป็นการลอกเลียนแบบจากต้นแบบมากกว่าการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เช่น การตอบคำถามหลังการฟังนิทานที่มักมีการลอกเลียนจากเพื่อนในห้องเมื่อมีการสนทนากัน ขาดความมั่นใจที่จะแสดงความคิดเห็นที่เป็นของตนเองต่อหน้าเพื่อนๆ ไม่กล้าที่จะตอบคำถาม หรือแสดงความคิดเห็นกับเรื่องราวใหม่ๆ หรือกิจกรรมต่างๆ โดยการพยายามที่จะปั้นดินน้ำมันให้เหมือนกับที่เพื่อนปั้นไปแล้ว การตั้งชื่อสิ่งต่างๆ ตามเพื่อนเพื่อให้ได้รับคำชมเช่นเดียวกับเพื่อนเป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเด็กขาดการส่งเสริมพฤติกรรมด้านความคิดและไม่พยายามที่จะแสดงความคิดของตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นจาก ปัจจัยหลายๆ อย่าง ที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะความคิด ตามธรรมชาติของเด็กถูกจำกัดลง เมื่อมีการเรียนรู้ข้อกำหนดต่างๆ ทางสังคมและสภาพแวดล้อม ซึ่งสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนในช่วงปฐมวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการเรียนรู้ด้วยความคิด จินตนาการไปสู่มีกฎเกณฑ์และต้องการความเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น ทำให้เด็กขาดความมั่นใจ ที่จะแสดงออกตามความคิดจินตนาการ ตามธรรมชาติ ไม่กล้าที่จะซักถามข้อสงสัย สังเกตได้จากการที่เด็กมักจะใช้การลอกเลียนแบบมากกว่าการสร้างสรรค์ เช่น การลอกเลียนคำถาม คำตอบหรือแม้แต่พฤติกรรมต่างๆ เพียงเพื่อให้เป็นที่พึงพอใจของสังคมและสภาพแวดล้อม ในขณะที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุกนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2552, น.32-33) กล่าวว่า การบั่นทอนกระบวนการคิดและโอกาสในการแสดงความคิดของเด็ก ทำให้เด็กขาดความสามารถตั้งใจ/สนใจต่อกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่กำลังกระทำอยู่ เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมชนิดหนึ่งที่เด็กมักแสดงออกจนเป็นลักษณะเฉพาะตัว ประกอบด้วยพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัย หรือระดับพัฒนาการปกติ มาตรฐาน ชนมาก ไม่มีระเบียบ วอกแวก ไม่มีสมาธิ มักทำอะไรก่อนคิด วู่วาม ก้าวร้าว ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและความสามารถในการเรียนรู้ในอนาคต จึงถือได้ว่าเป็นประเด็นที่สำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนในการคงสภาพ และส่งเสริมความคิด ของเด็กในขณะที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ตามวัยและโอกาสอันควร ปลุกฝังเพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจที่จะแสดงความคิดของตน

กิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดของเด็กนั้น บรู๊ค (Burke, 1994, p.23) กล่าวว่าการเล่นิทานเป็นที่นิยมใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความคิดสำหรับเด็กปฐมวัย เนื่องจากนิทานเป็นการสื่อสารเรื่องราวที่สนุกสนานเหมาะกับเด็ก เป็นสื่อที่สร้างความสนใจให้เด็กมีจินตนาการมากยิ่งขึ้น เรื่องราวของนิทานช่วยให้เด็กเห็นสิ่งที่ป็นรูปธรรมและนามธรรมได้ง่ายที่สุด เกียรติวรรณอมตยกุล (2553, น.12) กล่าวว่า เส้นใยประสาทที่เป็นตัวเชื่อมโยงสมองซีกซ้ายและขวาของเด็กยังก่อตัวไม่สมบูรณ์ สมองซีกซ้ายยังทำหน้าที่เฉพาะของตนเองไม่ได้ครบถ้วน ดังนั้นเด็กเล็กๆจึงไม่ชอบการคิดหรือคำสอนที่เต็มไปด้วยเหตุผล การคิดตามธรรมชาติจำเป็นต้องคิดด้วยสมองซีกขวา ซึ่งเป็นการคิดแบบจินตนาการ และความคิดคำนึงฝันอิมเมจ ซึ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีโดยนิทานสำหรับเด็กควรที่จะเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาสั้น ๆ ง่าย ๆ มีการเคลื่อนไหวของเรื่องราวและตัวละครที่ไม่จำเจ พรทิพย์ วินโกมินทร์ (2543, น.37) กล่าวว่า นิทานสำหรับเด็กควรมีภาพประกอบเนื้อเรื่องที่เหมาะสม ซึ่งภาพที่ใช้ในนิทานเด็กควรที่จะเป็นภาพที่มีลายเส้นไม่ซับซ้อน มีขนาดที่เห็นได้อย่างชัดเจนและทำความเข้าใจได้ง่าย ซึ่งจะทำให้การใช้สื่อนิทานในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กมีคุณค่าและได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

จากคะแนนของงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษามา มีความเห็นว่าเกณฑ์คะแนนความคิดด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ของเด็กปฐมวัยยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำอยู่ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีผลต่อการพัฒนาความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย โดยใช้กระบวนการกระตุ้นและส่งเสริมด้วยกลอนหรือเพลงแล้วเล่านิทานโดยใช้รูปภาพ หุ่นมือ น้ำเสียง ท่าทาง และครูแสดงบทบาทสมมุติ ตามแนวคิดของกุลยา ตันติผลาชีวะ (2554, น.16-17) แล้วสนทนากับเด็ก ให้เด็กตอบคำถาม ที่ครูกำหนด ไว้เพื่อให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดโดยผ่านทางกรวาดภาพแทนคำตอบที่ตัวเองคิดไว้จากคำถามของครู เมื่อวาดภาพเสร็จแล้วให้เด็กนำเสนอผลงานของตนไปติดไว้ที่ในชั้นเรียนเพื่อเป็น การกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิด และจินตนาการในการเรียนรู้แล้ว ยังทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน โดยมีการวาดภาพประกอบการเล่าเรื่องมีพัฒนาการด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัยดีขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาลเมืองลัดหลวง ตั้งอยู่ เลขที่ 99/9 หมู่ 9 ตำบลบางจากอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้อง เด็กปฐมวัย 50 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 1 โรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาลเมืองลัดหลวง ตั้งอยู่ เลขที่ 99/9 หมู่ 9 ตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เป็นการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยการจับฉลากได้เด็กปฐมวัยอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 1 จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พัฒนาการด้านความคิดของเด็กอนุบาล 2 ประกอบด้วย ด้านความคิดละเอียดลออ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดริเริ่ม

ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นทางศึกษาทางด้านการความคิดของเด็ก 3 ด้าน คือ ความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดริเริ่มความคิดละเอียดลออ จากการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน

ระยะเวลาในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 ถึง วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2559 รวมเวลา 8 สัปดาห์

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัย การเล่านิทานโดยมีการวาดภาพประกอบมีผลต่อพัฒนาการด้านความคิดของเด็กปฐมวัยในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกการจัดกิจกรรมและวิธีการในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน หมายถึง กิจกรรมเล่านิทานที่ผู้เล่าต้องใช้การวาดภาพหลายเส้นง่ายๆ ประกอบการเล่าเรื่องราว ในลักษณะที่เรียกว่าวาดไปเล่าไป ซึ่งการวาดและการเล่าดำเนินเรื่องจะต้องสอดคล้องกันไปตลอดทั้งเรื่อง โดยผู้เล่านิทานจะเริ่มเล่าเรื่องราวไปพร้อมกับการวาดภาพประกอบเนื้อเรื่องในนิทาน เพื่อให้มองเห็นภาพใน

ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความสามารถในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ หรือความสามารถคิดหาคำตอบที่เด่นชัดและตรงประเด็นมากที่สุด ซึ่งจะนับจำนวนความคิดที่ไม่ซ้ำกัน

ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถคิดแปลกใหม่ แตกต่างไปจากความคิดเดิมๆ บางครั้งมีการนำเอาความรู้เดิมมาดัดแปลงได้สิ่งใหม่

ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความสามารถในการเห็นสิ่งเล็กๆปลีกย่อยต่างๆที่คนอื่นมองไม่ออก

พัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย หมายถึง ความสามารถทางการคิดของเด็กที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจากการเรียนการสอนที่ใช้การเล่านิทาน โดยมีการวาดภาพประกอบการเล่านิทานในการจัดการเรียนการสอน 8 สัปดาห์

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานโดยมีการวาดภาพประกอบการเล่านิทาน หมายถึง รูปแบบของขั้นตอน การจัดการเรียนการสอนที่ใช้การเล่านิทาน โดยมีการวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่กระตุ้นความคิดของเด็ก รวมทั้งวิธีการวัดและประเมินความคิดของเด็กปฐมวัยมี 5 ขั้นตอนได้แก่

1. ขั้นเร้าความสนใจ เป็นขั้นของการกระตุ้นความสนใจของเด็กที่ผู้เล่าต้องใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบต่างๆ มาประกอบเพื่อเป็นการกระตุ้น เพิ่มความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็นในการนำความคิดจินตนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้เล่าอาจจะใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบผสมผสาน ได้แก่ เล่าด้วยภาพ เพลง คำคล้องจอง การเล่าด้วยการสนทนาตั้งคำถาม มีการใช้สื่อประกอบ เช่น รูปภาพ หุ่นนิ้วมือ หุ่นถุงมือ ที่คาดศีรษะ เพื่อกระตุ้นให้คิดจินตนาการ สำหรับนิทานที่นำมาใช้จะต้องเป็นนิทานที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ มีการใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับ เด็กปฐมวัย
2. ขั้นขยายความรู้สึกรู้สึกนึกคิด เป็นขั้นขยายความคิดของเด็กหลังจากที่ได้ฟังนิทานแล้ว โดยครูจะใช้วิธีการตั้งคำถามเอนกนัย ให้เด็กปฐมวัยได้ใช้ความคิดจินตนาการ
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ เป็นขั้นที่เด็กปฐมวัยได้ถ่ายทอดความคิด จินตนาการออกมาเป็นรูปภาพ การเลือกภาพ มีการตั้งชื่อภาพ

4. ชื่อนำเสนอผลงาน เป็นขั้นที่ให้ผู้ได้ให้นำเสนอผลงานจากการวาดภาพ โดยกระตุ้นให้ผู้ได้ได้สนทนา เล่า อธิบาย ผลงานของตน

5. ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ครูและเด็กร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาสาระของกิจกรรมต่างๆที่ได้ทำ

แบบประเมินพัฒนาการด้านความคิด หมายถึง รูปแบบของการประเมินพัฒนาการด้านความคิดของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย แบบประเมินพัฒนาการด้านความคิด และเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการด้านความคิด

1. แบบประเมินพัฒนาการความคิด หมายถึง แบบทดสอบความคิด โดยอาศัยรูปภาพแบบลักษณะของแบบทดสอบฉบับนี้ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ชุด ชุดละ 10 นาที ประกอบด้วย

1.1 ชุดที่ 1 การวาดภาพ โดยให้ผู้ได้ต่อเติมภาพ จากสิ่งที่กำหนดให้ แล้วตั้งชื่อภาพ ใช้เวลาทดสอบ 10 นาที

1.2 ชุดที่ 2 การต่อเติมภาพให้สมบูรณ์ โดยให้ผู้ได้วาดภาพ ต่อเติมภาพจากสิ่งที่กำหนดให้ แล้วตั้งชื่อภาพที่ต่อเติมเสร็จแล้ว ใช้เวลาทดสอบ 10 นาที

1.3 ชุดที่ 3 การใช้เส้นคู่ขนาน โดยให้ผู้ได้ต่อเติมภาพจากเส้น ใช้เวลาทดสอบ 10 นาที

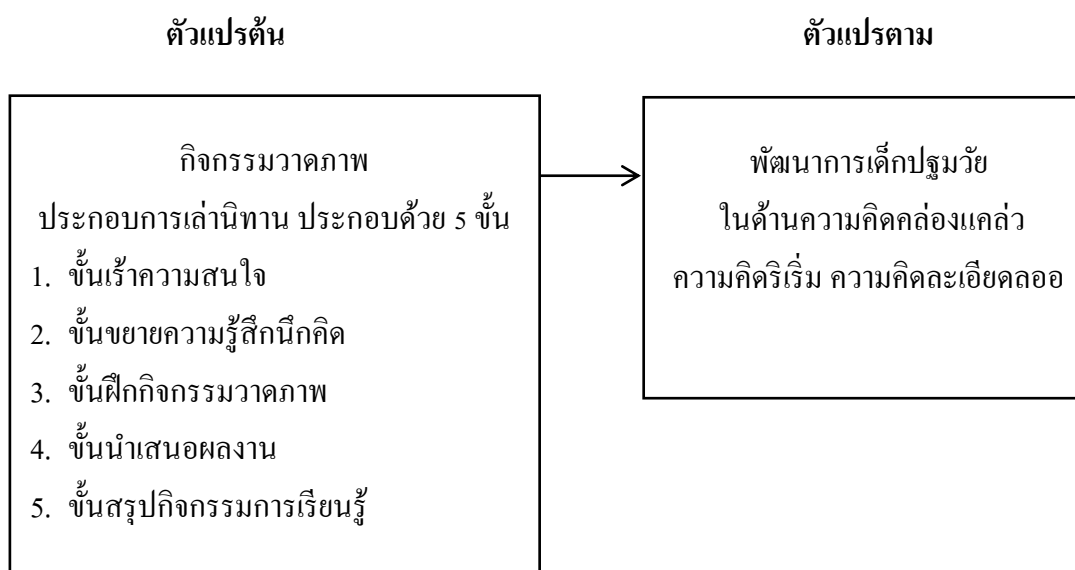
2. เกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการความคิด หมายถึง เกณฑ์การให้คะแนนความคิดของเด็ก โดยแบ่งเกณฑ์การตรวจให้คะแนนเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้วยการแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับปรับปรุง โดยแต่ละระดับมีช่วงคะแนนเป็นเกณฑ์กำกับไว้แต่ละระดับและแต่ละด้าน

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาความคิดของทอแรนซ์ กล่าวถึงความคิดว่าเป็นความสามารถทางสมองมีลักษณะของความคิด 3 อย่างคือ ความคิดละเอียดลออ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ผู้วิจัยจึงได้นำเอามาเป็นแนวทางในการศึกษาพัฒนาการด้านความคิดของเด็ก จากการจัดกิจกรรมการเล่นนิทาน โดยมีการวาดภาพประกอบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
2. บริบทโรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาลเมืองลัดหลวง
3. สาระสำคัญเกี่ยวกับความคิด
4. สาระสำคัญเกี่ยวกับนิทาน
5. การวาดภาพลายเส้นประกอบการเล่านิทาน
6. แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมวาดภาพสำหรับเด็กปฐมวัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

กรมวิชาการ (2546, น.26) กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปีเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กล่าวถึงหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็ก 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน ดังนี้

1. ร่างกายแข็งแรง เติบโตสมวัย และมีสุขลักษณะที่ดี
2. กล้ามเนื้อแข็งแรงและทำงานสัมพันธ์กัน
3. มีความสุข มีจิตใจที่ดี
4. มีจิตใจที่มีคุณธรรม
5. ชื่นชอบ ศิลปะ และการออกกำลังกาย

6. ทำงานได้สมกับวัย
7. รักวัฒนธรรม และธรรมชาติ
8. สามารถปรับตัวเองให้เข้าได้กับบุคคลอื่นๆได้
9. ใช้ภาษาสื่อสาร ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ถูกต้องสมกับวัย
11. มีความคิดและจินตนาการ
12. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและมีทักษะในการแสวงหาความรู้

จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มุ่งเน้นให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

คุณลักษณะเด่นตามวัย

คุณลักษณะเด่นตามวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กำหนดไว้ (กรมวิชาการ, 2546, น.29) ดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย
 - 1.1 กระโดดขาเดียวได้อย่างต่อเนื่อง
 - 1.2 รับลูกบอลที่กระเด็นได้
 - 1.3 เดินขึ้น ลงบันไดได้อย่างคล่องแคล่ว
 - 1.4 เขียนรูปตามแบบได้
 - 1.5 ตัดกระดาษตามที่กำหนดได้
 - 1.6 ตัดกระดาษ เขียนหนังสือได้ด้วยการ ใช้ก้ำมื่อเนื้อเล็กได้
 - 1.7 ยึดงอตัวได้อย่างคล่องแคล่ว
2. พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ
 - 2.1 แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
 - 2.2 ภูมิใจในผลงานของตนเอง และของผู้อื่น
 - 2.3 ลดความเห็นแก่ตัวให้น้อยลงได้
3. พัฒนาการด้านสังคม
 - 3.1 ทำกิจวัตรประจำวันของตนเองได้
 - 3.2 ขอมรับกติกาของส่วนรวมได้
 - 3.3 รู้จักแสดงการเคารพเมื่อพบผู้ที่มีอายุมากกว่า
 - 3.4 กล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับสิ่งของจากผู้อื่น
 - 3.5 มีความมุ่งมั่นต่องานในหน้าที่

4. พัฒนาการทางสติปัญญา

- 4.1 บอกความต่างของสิ่งที่มีกระทบ ตา หู จมูก ลิ้น จมูก ออกรับเป็นกลุ่มๆ ได้
- 4.2 บอกได้ว่าตัวเองชื่อ นามสกุล อะไร อายุเท่าไร
- 4.3 มีความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเอง
- 4.4 สามารถคุยโต้ตอบบอกเล่าเรื่องต่างๆ ได้
- 4.5 ประดิษฐ์ชิ้นงานตามความต้องการได้
- 4.6 รู้จักใช้คำถาม “อะไร ทำไม”
- 4.7 เริ่มเข้าใจสิ่งที่จับต้องไม่ได้
- 4.8 สามารถนับสิ่งต่างๆ จำนวนเกิน 10 ได้

ระยะเวลาเรียน

ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1-3 ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมวิชาการ, 2546, น.30)

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย ตัวความรู้ ความชำนาญ กระบวนการ และคุณลักษณะหรือทัศนคติ คุณงามความดี ศิลธรรม สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี จะเป็นเรื่องราวของเด็ก สิ่งแวดล้อม สถานที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก ที่เด็กต้องการ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความชำนาญหรือขั้นตอน จำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่นการเคลื่อนไหวของร่างกาย การอยู่ในสังคมและการคิดจินตนาการต่างๆ การใช้ภาษา ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดทัศนคติที่ดี เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ และมีคุณธรรม ผู้สอนอาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับ สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน (กรมวิชาการ, 2546, น.30) ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ช่วยให้เด็กได้เกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่างๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วย ประสบการณ์สำคัญมีดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่

- 1) การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่
- ก. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

- ข. การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
 - ค. การเล่นเกมเล่นสนาม
- 2) การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก
- ก. การเล่นเกมเล่นสัมพันธ์
 - ข. การเขียนภาพและการเล่นกับสี
 - ค. การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่างๆ
 - ง. การต่อของ เท และแยกชิ้นส่วน
- 1.2 ประสิทธิภาพสำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ได้แก่
- 1) คนตรี
- ก. การแสดงพฤติกรรมไปกับ เสียงคนตรี
 - ข. การเล่นเกมคนตรีง่ายๆ
 - ค. การร้องเพลง
- 2) สุนทรียภาพ
- ก. การชื่นชมกับสิ่งสวยงาม
 - ข. การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเหตุการณ์ที่สนุกสนานต่างๆ
- 3) การเล่นเกม
- ก. การเล่นเกมอิสระ
 - ข. การเล่นเกมบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่
 - ค. การเล่นเกมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
- 4) คุณธรรม จริยธรรม
- ก. การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ
- 1.3 ประสิทธิภาพสำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม
- 1) การเรียนรู้ทางสังคม
- ก. การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
 - ข. การเล่นเกมการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - ค. การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ
 - ง. การมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจ ความต้องการของตนเองและผู้อื่น
 - จ. การมีประสบการณ์ในการเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
 - ฉ. ในการเล่นเกมแต่ละครั้งอาจมีปัญหาก็จะต้องแก้ไข
 - ช. การมีประสบการณ์ทางวัฒนธรรม

1.4 ประสิทธิภาพสำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่

1) การคิด

- ก. การรู้จักสิ่งต่างๆ จากประสาทสัมผัส ตา หู จมูก ลิ้น กาย
- ข. การทำตามแบบอย่างในสิ่งต่างๆ
- ค. การเชื่อมโยง สิ่งของ รูปแบบต่างๆ ภาพถ่าย กับสถานที่จริง
- ง. การแสดงออกซึ่งความรู้สึก การรับรู้ผ่านการเล่น
- จ. การแสดงออกของความรู้สึกนึกคิดผ่านสื่อ ต่างๆ

2) การใช้ภาษา

- ก. การพูดสามารถแสดงให้เห็นความรู้สึก
- ข. การเล่าประสบการณ์ของตัวเองกับผู้อื่น
- ค. การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
- ง. การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- จ. การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กเขียนภาพเขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง
- ฉ. การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กอ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ

3) การสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ

- ก. การสำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่างๆ
- ข. การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม
- ค. การเปรียบเทียบ เช่น ยาว/สั้น ขรุขระ/เรียบ ฯลฯ
- ง. การเรียงลำดับสิ่งต่างๆ
- จ. การคาดคะเนสิ่งต่างๆ
- ฉ. การตั้งสมมติฐาน
- ช. การทดลองสิ่งต่างๆ
- ซ. การสืบค้นข้อมูล
- ฌ. การใช้หรืออธิบายสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย

4) จำนวน

- ก. การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
- ข. การนับสิ่งต่างๆ
- ค. การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง

ง. การมีประสบการณ์กับจำนวนหรือปริมาณที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง

5) มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ)

ก. การรวม การต่อ การแยก และการบรรจุ

ข. การสังเกตสถานที่ จากมุมมองที่แตกต่าง

ค. การอธิบายในเรื่องของตำแหน่งของสิ่งต่างๆที่สัมพันธ์กันจากประสบการณ์

ง. การอธิบายในเรื่องของการเคลื่อนที่ของคนและสิ่งของต่างๆจากประสบการณ์

จ. การสื่อความหมายด้วยภาพวาด รูปภาพ และภาพถ่าย

6) เวลา

ก. การเริ่มต้นทำ การหยุดทำที่ทำตามสัญญาณ

ข. การมีประสบการณ์กับเวลา เช่น วันนี้ ตอนเช้า ตอนเย็น พรุ่งนี้ ฯลฯ

ค. การมีประสบการณ์และการลำดับเรื่องราวต่างๆ

ง. การสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล

2. สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องรอบๆตัวเด็ก ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เด็ก ผู้สอนควรกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสม และความสนใจของเด็ก ให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของเด็กสารที่เด็ก ควรเรียนรู้มีดังนี้

2.1 เรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักตัวเองสามารถบอกชื่อ บอกสกุล รู้จักการรักษาความสะอาดของร่างกาย และรู้จักที่จะเล่น รู้จักทำสิ่งต่างๆด้วยตัวเอง รู้จักที่จะแสดงมารยาทที่ดี

2.2 เรื่องราวของบุคคลและสถานที่ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เด็กควรรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวของตัวเอง โรงเรียน แหล่งชุมชน รวมทั้งคนอื่นๆ ที่เด็กต้องมีความสัมพันธ์หรือใกล้ชิด และมีความสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

2.3 ธรรมชาติที่อยู่รอบตัว เด็กควรรู้จักเรียนรู้สิ่งต่างๆ ทั้งที่มีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิตจากสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

2.4 สิ่งต่างๆที่ล้อมรอบตัวเด็กนั้น เด็กควรรู้จัก เช่น อุปกรณ์ ของใช้ รถยนต์ โทรศัพท์ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้อยู่ทุกๆ วัน การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี จะจัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการจากการได้เล่นสิ่งต่างๆ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรม เกิดความเข้าใจ เกิดความรู้ เกิดความชำนาญ มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรม (กรมวิชาการ, 2546, น.34) ดังนี้

1. หลักการจัดกิจกรรม

- 1.1 จัดกิจกรรมการเรียนการเล่น แบบผสมผสานอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 ยึดเด็กเป็นสำคัญ ใส่ใจต่อความต้องการ ความสนใจของเด็ก
- 1.3 ให้เด็กได้รับพัฒนาการ และเอาใจใส่ทั้งขั้นตอนและผลลัพธ์
- 1.4 มีการประเมินอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง
- 1.5 ให้ชุมชนมีส่วนสำคัญต่อแผนการพัฒนาของเด็ก

2. แนวทางการจัดกิจกรรม

2.1 จัดกิจกรรม ต้องสมควรกับอายุ ของเด็ก เพื่อให้เด็กทุกคนได้เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างเต็มกำลัง

2.2 จัดกิจกรรม ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ เด็กได้ลงมือทำ ได้ยินเสียง ได้เห็นภาพ ได้เคลื่อนไหว ได้สำรวจ สังเกต ทดลองและแก้ปัญหา

2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบผสมผสาน คือ ผสมผสานทั้งความชำนาญและการเรียนรู้

2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีความคิด มีการวางแผน มีการตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติ โดยผู้สอนอำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก

2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีสัมพันธภาพที่ดีกับเด็กอื่นๆ ในสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นมีความสุข และร่วมทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆ กัน

2.6 จัดกิจกรรม ให้เด็กมีความรู้กับการใช้สื่ออุปกรณ์ แหล่งที่ให้ความรู้ต่างๆ

2.7 จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างนิสัยที่ดี และเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้

2.8 จัดกิจกรรม ตามแผนการที่วางไว้และแผน โดยปัจจุบัน

2.9 ให้สมาชิกในชุมชน ช่วยกันจัดกิจกรรม และสนับสนุนอุปกรณ์การสอน

2.10 บันทึกเนื้อหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง และใช้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไรการจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

ก) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

ข) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

ค) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

ง) กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภททั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกาย ควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

ก) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม

ข) การสร้างกล้ามเนื้อ เพื่อความแข็งแรง การประสานการทำงานของมือ กับตา ควรจัดประสบการณ์ให้เด็กได้จับต้อง เล่นต่อตัวเลโก้เกม ไม้เสียบผ้า หยิบของต่างๆ

ค) การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของจิตใจ อารมณ์ คุณธรรม มีจิตสำนึกที่ดีต่อตัวเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง จึงควรจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้เด็กได้ตัดสินใจตามความต้องการของตน โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่มีโอกาส

ง) การพัฒนาสังคมนิสัยเพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ควรจัดให้เด็กได้ทำกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหารเช้า นอนหลับพักผ่อน ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ทำตามกติกา ข้อตกลงของส่วนรวมได้ รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

จ) การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดลำดับ จัดเรียงหมวดหมู่ ลำดับเรื่องราว แก้ไขอุปสรรค จึงควรจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พูดคุย ถ่ายทอดความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จากแหล่งความรู้ต่างๆ ศึกษาทดสอบ และฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ฉ) การพัฒนาภาษา ทำให้เด็กมีโอกาสนำภาษาติดต่อบรรยากาศต่อความรู้ ความคิด และความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังค่านิยมรักการอ่านของเด็ก และบุคคลที่แวดล้อมต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

ข) การส่งเสริมความนึกคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดเพื่อให้เด็กได้ส่งผ่านความรู้สึกรูป เสียง กลิ่น รส การสัมผัส และเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้การวาดภาพ และเสียงดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวของร่างกายและจังหวะตามความนึกคิด เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำเล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่างๆ ฯลฯ

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการประเมินโดยรวม เช่น ทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมอารมณ์ และสติปัญญา โดยถือเป็นขั้นตอนต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่จัดให้โดยมุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผน เพื่อเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาตรงตามจุดหมาย การประเมินควรยึดหลัก (กรมวิชาการ, 2546, น.36) ดังนี้

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสม และควรใช้กับเด็กอายุ 3-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึก พฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ความคิดนับเป็นพฤติกรรมที่สำคัญที่ควรส่งเสริม ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการ หรือเลือกใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

โดยการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นควรจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิดวางแผนลงมือกระทำ เสนอความคิด ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยครูผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก

บริบทโรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาลเมืองลัดหลวง

โรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาลเมืองลัดหลวง ตั้งอยู่ เลขที่ 99/9 หมู่ 9 ตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการบนเนื้อที่ 20 ไร่ 3 งาน 13 ตารางวา มี อาคาร 1 หลัง มีนักเรียน 155 คน โดยเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พุทธศักราช 2552 (โรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาลเมืองลัดหลวง, 2559)

สาระสำคัญเกี่ยวกับความคิด

ความหมายของความคิด

ความคิดเป็นความสามารถอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่พิเศษอยู่ในตัวมนุษย์ที่เกิดจากจินตนาการ เป็นเรื่องมโนที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความคิดความเจริญทั้งหมด ทั้งทางเทคโนโลยี นวัตกรรมต่างๆ เกิดขึ้นได้ เพราะความคิดในมนุษย์นั่นเอง การศึกษาเรื่องความคิดได้กระทำกันอย่างแพร่หลายมากกว่า 20 ปี และมีผู้ให้ความหมายของความคิดไว้ในแง่มุมต่างๆ ดังนี้

ทอเรนซ์ (Torrance, 1962, p.16) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเป็นกระบวนการของความรู้สึกรวบรวมปัญหา ต่อสิ่งที่ขาดหายไป ต่อสิ่งที่ไม่ประสานกัน แล้วเกิด ความพยายามในการสร้างแนวคิด ตั้งสมมติฐาน ทดสอบสมมติฐาน และเผยแพร่ผลที่ได้ให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจอันเป็นแนวทางค้นพบสิ่งใหม่ต่อไป

วอลแลช และ โคแกน (Wallach and Kogan, 1965, p.34) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเป็นความคิดโยงสัมพันธ์ (Association) คนที่มีความคิด คือ คนที่สามารถคิดอะไร ได้อย่างสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ เช่น เมื่อเห็นกระดาษก็นึกถึงดินสอ ปากกา พู่กัน ภาพวาดสมุด จดหมาย ฯลฯ ยิ่งคิดได้มากเท่าไร ยิ่งแสดงถึงปริมาณความคิดมากเท่านั้น

กิลฟอร์ด (Guilford, 1967, p.61) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเป็นความสามารถทางสมองที่คิดได้หลายทิศทาง หรือแบบอเนกนัย (Divergent Thinking) ซึ่งประกอบด้วยความคล่องแคล่วในการคิด ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ

ดิลก ดิลกานนท์ (2534, น.8) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเป็นกระบวนการทางการคิด (Cognitive Process) ซึ่งมีผลการคิดในลักษณะอเนกนัย (Divergent Thinking) ประกอบด้วยคุณลักษณะในการคิด 4 ประการ คือ ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)

กรมวิชาการ (2543, น.2) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความคิดใหม่ ต่อเนื่องกันไปและความคิดนี้ประกอบด้วย ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น และความคิดที่เป็นของตนเอง โดยเฉพาะหรือความคิดริเริ่ม

สุคนธ์ สิ้นชพานนท์ และคณะ (2552, น.30) ได้ให้ความหมายความคิด หมายถึงความสามารถของบุคคลที่แสดงความคิดหลายทิศทาง หลายแง่มุม คิดได้กว้างไกล โดยนำประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดความคิดใหม่ อันนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นพบสิ่งต่างๆ ที่แปลกใหม่ ความคิดประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่นในการคิด และความละเอียดลออ

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2554, น.30) ได้ให้ความหมายความคิด เป็นกระบวนการทางปัญญาที่สามารถขยายขอบเขตความคิดที่มีอยู่เดิมสู่ความคิดแปลกใหม่ แตกต่างไปจากความคิดเดิมที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

อุษณีย์ อนุรุทวงศ์ (2554, น.149) ได้ให้ความหมายความคิด หมายถึง เป็นกระบวนการทางความคิดที่มีจุดเริ่มต้นจากการมองเห็นประเด็นของปัญหา หรือสิ่งที่ยังเป็นช่องว่างที่ทำให้เกิดการแก้ปัญหาในรูปแบบใหม่ หรือความคิดใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมและสามารถใช้ได้จริง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ความคิดเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่เกิดการเรียนรู้ มาจากเงื่อนไขประสบการณ์รอบตัวของบุคคลที่มุ่งแก้ปัญหาแตกต่างไปจากกรอบความคิดที่มีอยู่เดิม เชื่อมโยงกับข้อเท็จจริงได้อย่างเหมาะสม มีความแปลกใหม่ และเป็นความคิดที่มีลักษณะเป็นอเนกมัย สามารถคิดและแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ในการประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาได้หลายรูปแบบ สอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างทางสมองกับกิลฟอร์ด (Guilford) ที่ว่าความคิดเป็นความสามารถทางสมองที่เกิดจากการผสมผสานในมิติด้านเนื้อหาและด้านการคิดหรือด้านปฏิบัติการเข้าด้วยกัน เกิดเป็นผลผลิตของความคิดคือ ความคิดอเนกมัยและแสดงออกมาให้เห็นในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย ทฤษฎีโครงสร้างทางสมองของกิลฟอร์ด (Guilford) ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาเรื่องความคิดอย่างจริงจัง (คณัย เทียนพุด, 2541, น.169) การวิจัยครั้งนี้ความคิดถือเป็นความสามารถของนักเรียนในการคิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม คิดกว้างไกล เพื่อนำไปสู่การสร้างผลงานผ่านทางกิจกรรมวาดภาพ ให้มีความแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร เป็นผลงานที่มีคุณค่า และมีประโยชน์

ความสำคัญของความคิด

ความคิดเป็นลักษณะความสามารถด้านหนึ่งของมนุษย์ที่คิดและสร้างผลงานที่แปลกใหม่ และเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยส่วนรวม ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของความคิดในด้านต่างๆ ดังนี้

เจอร์ซิด (Jersild, 1968, p.153-158) ได้สรุปความสำคัญของความคิดไว้ว่าความคิดมีส่วนช่วยในการส่งเสริมเด็กในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เด็กจะรู้จักชื่นชมและมีเจตคติที่ดี ซึ่งผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่าง โดยการชื่นชมในผลงานของเด็ก โดยให้เด็กเห็นว่าทุกอย่างมีความสำคัญสำหรับเขา ให้เด็กรู้จักที่จะสังเกตสิ่งที่ธรรมดาให้ได้ฟังในสิ่งที่ไม่เคยฟังและสนใจสิ่งต่างๆ
2. ผ่อนคลายอารมณ์ การทำงานอย่างสร้างสรรค์ เป็นการผ่อนคลาย ลดความกดดันลดความไม่พอใจและความอึดอัด
3. สร้างนิสัยที่ดี ในการทำงาน ขณะเด็กทำงาน ครูจะเป็นผู้สอนระเบียบและวินัยที่ดีในการทำงานควบคู่ไปด้วย เช่น การเก็บของให้เป็นที่ การล้างมือหลังทำงานเสร็จ เป็นต้น
4. พัฒนากล้ามเนื้อมือ เด็กสามารถพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่จากการเล่น การเคลื่อนไหว การเล่นบดลูก และพัฒนากล้ามเนื้อเล็กจากการตัดกระดาษ ประดิษฐ์ภาพ การตัดต่อภาพ เป็นต้น
5. เปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง เด็กจะชอบทำกิจกรรมและใช้วัสดุซ้ำๆ กัน เปิดโอกาสให้เด็กใช้ความคิดริเริ่มและจินตนาการสร้างสิ่งใหม่ๆ

นันทิพร จิระจรัชย์ (2551, น.12) ได้สรุปความสำคัญของความคิดไว้ว่า ความคิดเป็นกระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะอเนกนัยนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ด้วยการคิดค้นเปลี่ยนแปลงจากความคิดเดิมผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ทำให้รู้จักคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ทำให้รู้จักคิดแก้ไขปัญหาจากนั้นยังมีผลต่อจิตใจของผู้ที่มีความคิดในทางที่ดีด้วย

ธีรนุช แสนหาญ (2550, น.15) ได้สรุปความสำคัญของความคิดว่า ความคิดเป็นสิ่งสำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ที่อยู่ในสังคมปัจจุบัน ผลจากความคิดของมนุษย์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม นวัตกรรม และเทคโนโลยีนั้น ทำให้มนุษย์อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2552, น.31) ได้สรุปความสำคัญของความคิดนั้นมีความสำคัญต่อตนเองและสังคมหลายประการ ดังนี้

ความสำคัญต่อตนเอง

1. เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ ลดความเครียด ความคับข้องใจ ความก้าวร้าว เพราะได้แสดงออกอย่างอิสระทั้งด้านความคิดและการปฏิบัติ
2. มีความสนุก ความสุข ความเพลิดเพลิน ความภูมิใจในการคิด ได้ทำงานหรือผลิตชิ้นงานที่แปลกใหม่จากความสามารถของตนจนประสบความสำเร็จ
3. สร้างนิสัยในการทำงานที่ดี ผู้มีความคิดเป็นผู้ที่มีความพยายามไม่ท้อถอย มีความอดสาหัส ขวนขวายในการสร้างสรรค์ตนเอง และสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในลักษณะที่เหมาะสม

ความสำคัญต่อสังคม

1. ทำให้การดำเนินชีวิตของตนเองมีความสุขสบายมากขึ้น เพราะมีผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์อยู่ตลอดเวลา มีสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดจากความคิดของมนุษย์
2. มีคุณภาพชีวิตที่ดี จากการค้นพบในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ได้ผลิตสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการมีชีวิตอยู่ ด้านการแพทย์ การศึกษา การเกษตร ด้านโภชนาการ การดูแลสุขภาพอนามัย ฯลฯ
3. ช่วยแก้ปัญหาสังคม การที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป อยู่ตลอดเวลาทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ดังนั้นความคิดจึงเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหา
4. ทำให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านสังคมและวัฒนธรรม ฯลฯ ความคิดของมนุษย์จะช่วยให้การดำเนินกิจการในด้านต่างๆ ดังกล่าวเป็นไปในทางที่เป็นประโยชน์

อุษณีย์ อนุรุทวงศ์ (2554, น.133) ได้สรุปความสำคัญของความคิดว่าความคิดเป็นคุณลักษณะทางความคิดอย่างหนึ่งที่สำคัญต่อเด็ก เพราะความคิดถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ สำหรับสร้างงานใหม่ๆ และเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญในการประเมินว่าคนๆ นั้นจะประสบความสำเร็จระดับผู้นำของทุกสาขาอาชีพได้หรือไม่ เพราะคนที่ประสบความสำเร็จในอาชีพของตนได้ต้องมีผลงานที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากคนอื่นๆ ซึ่งเราสามารถเห็นตัวอย่างผลงานจากทั่วโลก ความคิดจึงเป็นลักษณะของผู้นำทางปัญญา ผู้พลิกประวัติศาสตร์ทางความคิดของโลกเสมอมา

สามารถสรุปความสำคัญของความคิดได้ว่า ความคิดมีคุณค่า และมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาคนในประเทศชาติ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมถึงในอนาคตซึ่งจะเห็นได้ว่าความสำคัญของความคิดยิ่งเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะประชากรในประเทศที่พัฒนาแล้วล้วนเห็นถึงความสำคัญของความคิด และนำความคิดทำให้เกิดประโยชน์ทั้งตนเองรวมทั้งกับสังคมอีกด้วย จากความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้การพัฒนา รูปแบบกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อพัฒนาการความคิดของเด็กปฐมวัยขึ้น เพื่อเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนา และดึงเอาศักยภาพความคิดของนักเรียนให้ปรากฏขึ้นเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานผ่านทางกิจกรรมวาดภาพให้มีความแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร เป็นงานที่มีคุณค่า และมีประโยชน์

องค์ประกอบของความคิด

องค์ประกอบของความคิดมีอยู่หลายลักษณะ ในการวิจัยครั้งนี้จะขอกล่าวถึงองค์ประกอบของความคิดตามแนวคิดของทอแรนซ์ (Torrance, 1962, p.16 vอ้างถึงใน อารี รังสินันท์, 2550,น.126-127) ได้กล่าวเกี่ยวกับความคิดคล่องแคล่ว ริเริ่ม และละเอียดลออ สรุปได้ดังนี้

1. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความสามารถในการเห็นสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็น และเชื่อมโยงสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ อย่างมีความหมาย
2. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความสามารถหาคำตอบได้ตรงจุดมากที่สุด ซึ่งจะนับจำนวนคำตอบที่ไม่ซ้ำกัน
3. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความคิดแปลก จากความคิดเดิมๆหรือคิดแบบง่ายๆ ความคิดริเริ่มอาจนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงและแก้ไขให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น

พัฒนาการของความคิด

ทอแรนซ์ (Torrance, 1964, p.32) ได้กล่าวถึงพัฒนาการความคิดของเด็กในวัยต่างๆ ไว้ตามลำดับ และมีความสำคัญต่อแนวทางในการพัฒนาความคิดอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัย ซึ่งได้มีการศึกษาในเรื่องของความคิดไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 อายุตั้งแต่เกิด - 2 ปี เด็กจะเริ่มมีจินตนาการในระยะนี้ พ่อแม่สามารถเสริมสร้างพัฒนาการให้แก่เด็กได้ด้วยการหาเกมส์ต่างๆ ให้เด็ก และควรระมัดระวังความปลอดภัยของเด็ก ระหว่างที่เล่นด้วย

ขั้นที่ 2 อายุ 2 ปี - 4 ปี เด็กจะเริ่มเรียนรู้สิ่งต่างๆ มีช่วงเวลาความสนใจสั้น และเริ่มเอาแต่ใจตนเอง ต้องการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการพัฒนาความเชื่อมั่นตนเองเด็กจะอยากรู้อยากเห็น และถามปัญหาให้ผู้ใหญ่รำคาญได้บ่อยๆ เด็กวัยนี้ควรมีของเล่นชนิดที่เปลี่ยนแปลงได้หลายรูปแบบ เช่น รูปสี่เหลี่ยมสำหรับต่อหรือดินน้ำมัน จะทำให้เด็กมีจินตนาการได้ดีกว่า ของเล่นที่มีรูปแบบแน่นอนตายตัว ผู้ใหญ่ควรชักจูงให้เด็กปลูกต้นไม้หรือสัตว์เลี้ยง ให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เด็กจะรู้สึกยินดีเมื่อทำได้สำเร็จ ควรให้ความช่วยเหลือเล็กๆ น้อยๆ หรือคอยปลอบโยนเมื่อเด็กทำไม่สำเร็จ

ขั้นที่ 3 อายุ 4 ปี - 6 ปี เด็กวัยนี้มีจินตนาการดี เริ่มเรียนรู้ถึงทักษะในการวางแผนการเล่น เรียนรู้ถึงหน้าที่ของผู้ใหญ่โดยผ่านการเล่น สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์เข้าด้วยกัน แม้ว่าจะไม่เข้าใจเหตุผล เริ่มรับรู้ถึงอารมณ์ของผู้อื่น และเริ่มคิดได้ว่าการกระทำของตนเองจะทำให้ผู้อื่นรู้สึกอย่างไร ผู้ใหญ่ควรนำความคิดของเด็กมาใช้ประโยชน์บ้าง แม้ว่าจะไม่ดีเท่าของผู้ใหญ่ควรยอมให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง และคอยให้คำแนะนำ ควรตอบคำถามของเด็ก หรือร่วมรับรู้ในสิ่งที่เด็กคิด เด็กวัยนี้เป็นวัยที่ควรส่งเสริมการคิด

จากพัฒนาการด้านความคิดของเด็กตามแนวคิดของทอแรนซ์ เด็กทุกคนจะมีพัฒนาการทางความคิดตามลำดับขั้นตอนที่แน่นอน แต่อาจมีปริมาณของความคิดมากน้อยต่างกันออกไปนั้น เกิดจากการส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ความคิด ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยให้เด็กได้มีโอกาสได้พัฒนาความคิด

ทฤษฎีความคิด

เดวิส (Davis, 1967, p.125) ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับความคิดของนักจิตวิทยาที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีของความคิดโดยแบ่งเป็นกลุ่ม ได้ 4 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีความคิดเชิงจิตวิเคราะห์

นักจิตวิทยาทางจิตวิเคราะห์ เช่น ฟรอยด์ (Freud) และคริส (Kris) ได้มีแนวความคิดว่าความคิดเกิดจากความขัดแย้งสับสนภายในจิตของแรงผลักดันทางเพศกับการรู้สึกผิดของทางสังคม คูบี (Kubie) และรักก์ (Rugg) ซึ่งเป็นนักจิตวิเคราะห์ก็กล่าวว่าความคิดเกิดขึ้นจากการรู้สึกกับจิตได้สำนึก

2. ทฤษฎีความคิดเชิงพฤติกรรมนิยม

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีแนวคิดว่า เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเสริมแรงกับสิ่งหนึ่งไปยังสิ่งต่างๆ ทำให้เกิดความคิดใหม่

3. ทฤษฎีความคิดเชิงมนุษยนิยม

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีแนวคิดที่ว่า ความคิดเป็นสิ่งที่มิติดตัวมาแต่เกิดผู้ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้กล่าวถึงบรรยากาศที่สำคัญในการสร้างสรรค์ว่าประกอบด้วย ความปลอดภัยในเชิงจิตวิทยาความมั่นคงของจิตใจ ความปรารถนา และการเปิดกว้างที่จะรับประสบการณ์ใหม่

4. ทฤษฎีความคิดของทอเรนซ์

ทอเรนซ์ (Torrance, 1965, p.15) ที่กล่าวว่า ความคิดเป็นขั้นตอนของความรู้สึกลึกไวต่อปัญหา แล้วจึงตั้งสมมติฐาน ทำการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งมีขั้น 5 ขั้น ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การพบความจริง (Fact-Finding) ในขั้นนี้เริ่มตั้งแต่ความรู้สึกลึกสับสน วุ่นวาย เกิดขึ้นในใจ ไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นอะไร สิ่งที่ทำให้กังวลใจนั้นคืออะไร

ขั้นที่ 2 การค้นพบปัญหา (Problem-Finding) ขั้นนี้ เมื่อได้พิจารณาโดยรอบคอบแล้ว จึงเข้าใจและสรุปว่า ความสับสนวุ่นวายนั้นก็คือ การเกิดปัญหานั้นเอง

ขั้นที่ 3 การตั้งสมมติฐาน (Idea-Finding) ขั้นนี้ เมื่อรู้ว่ามีปัญหาเกิดขึ้น จึงพยายามคิด และตั้งสมมติฐาน เพื่อนำไปใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ขั้นที่ 4 การค้นพบปัญหา (Solution-Finding) ในขั้นนี้จะพบคำตอบจากการทดสอบสมมติฐาน

ขั้นที่ 5 ยอมรับผลการพิสูจน์ (Acceptance-Finding) ขั้นนี้เป็นการยอมรับคำตอบที่ได้จากการพิสูจน์เรียบร้อยแล้ว แต่การค้นพบยังไม่จบ ผลที่ได้จากการค้นพบจะนำไปสู่หนทางที่จะทำให้เกิดแนวคิดหรือสิ่งใหม่

จากทฤษฎีความคิดที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ความคิดเป็นทักษะที่มีอยู่ในบุคคลทุกคนตามธรรมชาติ และสามารถที่จะพัฒนาให้สูงขึ้นได้ โดยอาศัยรูปแบบการเรียนรู้และการจัดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความคิด

กิจกรรมส่งเสริมความคิด

กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นก่อนวัยเรียน มีความสำคัญต่อการพัฒนาความคิด กิจกรรมที่จัดให้เด็กก่อนวัยเรียนนั้นส่วนมากจะเป็นการส่งเสริมทางด้านศิลปะคำพูดและการกระทำ เพราะเด็กเล็กยังไม่สามารถจะเขียนหนังสือได้ (วารสาร รักรวิชัย, 2541, น.164-169) กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ได้แก่

1. กิจกรรมด้านศิลปะ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิด และช่วยฝึกประสาทสัมผัส ระหว่างมือกับตา การรู้จักใช้ความคิดของตนเองในการแสดงออกทางความคิดหลายๆ ด้าน เช่น ความสนุกสนาน การกระโดดโลดเต้น แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึก เป็นการพัฒนาความรู้สึกลึกซึ้งที่ จะนำไปสู่การคิดต่อไป กิจกรรมวาดภาพ ได้แก่ การวาดภาพการละเลงสี หรือวาดภาพด้วยนิ้วมือ

(Finger Painting) การฉีกกระดาษ ปะกระดาษ ตัดกระดาษการพับกระดาษ การปั้นดินน้ำมัน แป้ง และดินเหนียว การประดิษฐ์เศษวัสดุ

1.1 การวาดภาพ

1.2 การละเลงสีด้วยมือ

1.3 การฉีกกระดาษ ปะกระดาษ และตัดกระดาษ

1.4 การพับกระดาษ

1.5 การปั้น

1.6 การประดิษฐ์เศษวัสดุ

2. กิจกรรมด้านภาษา เนื่องจากเด็กก่อนวัยเรียนส่วนมากจะเขียนหนังสือไม่ได้ อ่านไม่ออกกิจกรรมด้านภาษา สังกัดได้จากการแสดงออกและคำพูด กิจกรรมด้านภาษาหมายถึงกิจกรรมการแสดงออก เล่านิทาน การละคร การเล่นบทบาทสมมติ (Role Playing) กิจกรรมเข้าจังหวะ การแสดงออกทางด้านจินตนาการ

2.1 การเล่านิทาน

2.2 การละครและการเล่นบทบาทสมมติ (Role Playing)

2.3 กิจกรรมเข้าจังหวะ

2.4 การแสดงออกทางด้านจินตนาการ

การพัฒนาและส่งเสริมความคิด

ความคิดเป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวเด็กทุกคน และสามารถส่งเสริมให้พัฒนาได้ทั้งทางตรง คือ การสอน ฝึกฝน อบรม และในทางอ้อมด้วยการสร้างภาพบรรยากาศ และการจัดสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมความเป็นอิสระ

โรเจอร์ส (Rogers, 1985, p.43-44) ได้กล่าวถึง การสร้างสถานการณ์ที่จะส่งเสริมความคิดให้เกิดขึ้น ได้แก่ ความรู้สึก ปลอดภัยทางจิต ซึ่งจะสร้างด้วยกระบวนการที่สัมพันธ์กัน 4 อย่าง คือ

1. ยอมรับในคุณค่าของแต่ละบุคคลโดยไม่มีเงื่อนไข พ่อแม่ ครู หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ต้องยอมรับในความสามารถของเด็กแต่ละคน เชื่อมั่นในตัวเด็ก ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย และกล้าลอง เพื่อสร้างความสำเร็จใหม่ๆ หรือค้นพบสิ่งที่มีคุณค่า มีความสำคัญสำหรับตนเอง ซึ่งเป็นวิธีทางไปสู่การคิด

2. สร้างบรรยากาศที่ไม่ต้องมีการวัดและประเมินผลจากภายนอก หรือจากมาตรฐานอื่นๆ ก็จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออกทั้งความคิด และการกระทำ เด็กสามารถเปิดใจกว้างต่อประสบการณ์ของตนเอง ยอมรับในสิ่งที่ตนเองชอบและไม่ชอบ ยอมรับ

ในธรรมชาติของวัตถุและมีปฏิกิริยาตอบสนองของคนที่มีต่อวัตถุนั้นเด็กเริ่มรู้จักการประเมินผลด้วยตนเอง ซึ่งหมายถึงว่า เด็กกำลังก้าวไปสู่การสร้างความรู้สึกลึกคิด

3. ความเข้าใจจากพ่อแม่ ครูหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกลดอคัญ โดยเข้าใจในตัวเด็ก เข้าไปสู่โลกส่วนตัวของเขา และยอมรับในการแสดงออกอย่างอิสระของเด็ก บรรยากาศนี้จะทำให้เด็กยอมรับตัวเองและแสดงออกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโลกของเขาด้วย

4. ความเป็นอิสระทางจิต เมื่อพ่อแม่ ครู หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กยอมรับในการแสดงออกอย่างอิสระของเด็กแต่ละคน การยอมรับนี้เป็นการส่งเสริมความคิดและยังเป็นการให้อิสระภาพในการคิด เป็นการส่งเสริมการแสดงออกเปิดเผย เป็นวิธีการรับรู้การสร้างสำนึก และความหมายโดยตนเอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความคิด

ทอเรนซ์ (Torrance, 1964, p.19-18) นักจิตวิทยาและนักการศึกษา เป็นผู้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดกับการเรียนการสอน ได้เสนอหลักในการส่งเสริมความคิด ดังนี้

1. สนับสนุนให้เด็กคิดตั้งถาม และสนใจต่อคำถามทุกๆ ประเด็นทั้งที่เรียบง่ายและแปลกๆ ของเด็ก ในการแก้ปัญหาเด็กอาจจะเดาบ้างก็ยอม แต่ควรกระตุ้นให้เด็กวิเคราะห์ ค้นหาเพื่อพิสูจน์การเดาโดยใช้การสังเกตจากประสบการณ์ของเด็กเอง

2. ตั้งใจฟัง และเอาใจใส่ต่อความคิดของเด็กที่หลากหลายและฟังดูแปลกๆ ก็ตาม ด้วยจิตที่เมตตาเป็นกลาง เมื่อเด็กแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดๆ ผู้ใหญ่ก็อย่าเพิ่งปฏิเสธ และลิดรอนความคิดนั้น

3. ควรเอาใจใส่ต่อทุกๆ คำถาม ถึงแม้คำถามจะดูว่าแปลกๆ ก็ตาม ด้วยการตอบคำถามอย่างกระตือรือร้นและชี้แนะให้เด็กค้นหาคำตอบด้วยตัวเด็กเอง

4. เน้นให้เด็กเห็นคุณค่าและประโยชน์ของความคิดของเด็ก ที่นำไปใช้ เช่นการนำภาพที่เด็กวาดนั้นไปเป็นลายถ้วยชาม ภาชนะ บัตร ส.ค.ส. เป็นต้น สิ่งนี้จะทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ มีกำลังที่จะคิดต่อไป

5. กระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตัวเอง ครูอาจลดการอธิบายและบรรยายลง โดยเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ แต่เพิ่มการให้นักเรียนมีส่วนร่วมริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเอง พร้อมทั้งให้การยกย่องกับนักเรียนที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ ค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ใช้การขู่ด้วยคะแนนหรือการสอบ การตรวจสอบ

7. พึงระลึกไว้ว่าการพิจารณาความคิดในเด็ก จะต้องใช้เวลาพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป

8. ส่งเสริมให้เด็กใช้จินตนาการของตนเอง ยกย่องและชมเชยเมื่อเด็กมีจินตนาการที่แปลก และมีคุณค่า

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551, น.182) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมความคิดมีหลากหลายแนวทาง ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจในสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง
2. ผู้ใหญ่ต้องไว้วางใจและยอมรับการตัดสินใจของเด็ก ให้เด็กดูแลรับผิดชอบต่างๆ ด้วยตนเอง
3. สนับสนุนให้กำลังใจเด็กทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ควรเสนอแนะและให้กำลังใจเมื่อเด็กทำผิดพลาดหรือไม่ประสบความสำเร็จ
4. ยกย่อง ชมเชยเด็กเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง
5. เมื่อเด็กเกิดคำถามหรือพบข้อสงสัย จะส่งเสริมให้เด็กได้ค้นพบและแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง
6. สนับสนุนให้เด็ก ได้ค้นพบและแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง
7. ฝึกฝนให้เด็กทำงาน สร้างผลงาน หาประสบการณ์จากการทำงานเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน และสร้างผลงาน
8. กระตุ้นให้เด็กกระตือรือร้น ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อขจัดความเฉื่อยชา และความเกียจคร้านของเด็ก

สุคนธ์ุ์ สินธพานนท์ และคณะ (2552, น.34-35) ได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมความคิดมีหลายประการ ดังนี้

1. จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้นักเรียนรู้สึกเป็นอิสระ ไม่ถูกควบคุมด้วยระเบียบวินัย นักเรียนสามารถแสดงความคิดใหม่ๆ แปลกๆ ของตนเอง เมื่อนักเรียนมีอิสระในการคิด การตัดสินใจ ย่อมทำให้เกิดความคิด
2. ส่งเสริมให้นักเรียนถาม และให้ความสนใจต่อคำถามแปลกๆ ของนักเรียน ครูไม่เน้นคำตอบที่ถูกต้องเพียงอย่างเดียว และควรกระตุ้นให้นักเรียนได้วิเคราะห์ ค้นหาและพิสูจน์คำตอบ โดยการชี้แนะให้นักเรียนหาคำตอบจากแหล่งต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการคิดวิเคราะห์ ซึ่งจะนำไปสู่การคิด
3. ส่งเสริมให้นักเรียนตอบปัญหาชนิดปลายเปิดที่มีความหมาย ไม่มีคำตอบที่แน่นอนตายตัว
4. สนับสนุนให้นักเรียนเรียนรู้มากขึ้น
5. ส่งเสริมให้นักเรียนใช้จินตนาการของตนเองและยกย่องชมเชยเมื่อนักเรียนมีจินตนาการที่แปลกกว่าผู้อื่น ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงการมีความคิดริเริ่ม หรือชื่นชมผลงานนักเรียนที่มีการพัฒนาชิ้นงานที่แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

6. ส่งเสริมกระบวนการคิด โดยช่วยให้นักเรียนหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลในรูปแบบที่แปลกใหม่จากเดิม ส่งเสริมให้คิดวิธีแก้ปัญหาใหม่ๆ และมีความกล้าเสี่ยงทางสติปัญญา

จากแนวคิดข้างต้น จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมและพัฒนาความคิดนั้นนอกจากจำเป็นจะต้องส่งเสริมด้านกระบวนการคิด องค์ความรู้พื้นฐานและการจัดการหลักสูตรแล้วเทคนิคการสอนต่างๆ รวมไปถึงการจัดบรรยายการในชั้นเรียนอย่างถูกต้อง เหมาะสมถือเป็นแนวทางที่ผู้สอนควรให้ความสำคัญเช่นกัน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมและพัฒนาชุดกิจกรรม เพื่อให้ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย และน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ได้แก่เทคนิคการพิจารณาลักษณะ (Attribute) การใช้คำถามช่วยและกระตุ้นคำตอบ (Provocative Question) การเปลี่ยนแปลง (Example of change) การประเมินสถานการณ์ (Evaluate Situation) การมองภาพในมิติต่างๆ (Visualization Skill) การคิดโดยใช้ภาพเป็นสื่อ (Visual Thinking) การใช้จินตนาการ (Fantasy) และเทคนิคการออกแบบหรือความคิดเชิงประดิษฐ์ (Creativity by Design)

การวัดความคิด

การวัดความคิด เป็นการวัดที่แตกต่างจากการวัดด้านสติปัญญา โดยทั่วไปนักการศึกษาและนักจิตวิทยา เชื่อว่าในเชิงวิชาการ ความคิดแตกต่างจากเชาว์ปัญญาและการใช้แบบทดสอบเชาว์ปัญญาวัดความคิด การวัดพฤติกรรมความคิด ได้มีการศึกษาค้นคว้า และค้นพบวิธีการวัด และมีการพัฒนามาเป็นลำดับ ซึ่งอารี พันธุ์ณี (2557, น.92-93) ได้สรุป ดังนี้

1. การสังเกตการกระทำของบุคคลที่แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ แอนดรูว์ (Andrew, n.d., p.184) ได้ศึกษาความคิดแบบต่างๆ และใช้การสังเกตเป็นอีกหนึ่งวิธี โดยวัดความคิดจากการกระทำและการทำกิจกรรม ฯลฯ นอกจากนี้การสังเกตพฤติกรรม เป็นวิธีการที่ ครู ผู้ปกครอง สามารถใช้การสังเกตพฤติกรรมได้ เพราะอยู่ใกล้ชิด และรู้จักเด็กดีกว่าบุคคลอื่น

2. การให้เด็กวาดภาพจากสิ่งที่กำหนด เพื่อเป็นการแสดงออกทางความคิด และสามารถสื่อความหมายได้ สิ่งที่กำหนดอาจเป็นวงกลม หรือรูปต่างๆ ให้เด็กต่อเติมให้เป็นภาพ เช่น กิลฟอร์ด และทอเรนซ์ (อารี พันธุ์ณี, 2557, น.185) ได้ออกแบบในลักษณะเดียวกันและพิจารณาความคิดในแง่ของความแปลกไม่ซ้ำแบบ และความละเอียดลออในการแต่งภาพเป็นต้น

3. การเขียนเรียงความและงานศิลปะ หมายถึง การให้เด็กเขียนเรียงความ จากหัวข้อที่กำหนด และประเมินจากงานศิลปะของนักเรียนในช่วงประถมศึกษา เพราะเด็กในวัยนี้มีพัฒนาการทางภาษาดี และเขียนบรรยายความรู้สึกจินตนาการเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ

4. แบบทดสอบ หมายถึง การให้เด็กทำแบบทดสอบความคิด แบบทดสอบความคิด เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการวัดที่เป็นระบบ ซึ่งอาจใช้ควบคู่กับแบบสำรวจพฤติกรรม หรือแบบสังเกตพฤติกรรม เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และใกล้เคียงกับความจริงจากที่กล่าวมาข้างต้น

สรุปได้ว่า การวัดความคิดนั้น สามารถวัดได้หลายวิธี ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตและแบบทดสอบ จากการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน

แบบทดสอบความคิด

แบบทดสอบความคิดของทอเรนซ์ (Torrance Test of Creative Thinking) ศาสตราจารย์ ดร.อี พอล ทอเรนซ์ (Torrance, 1974, p.1-17) แห่งมหาวิทยาลัยจอร์เจีย สหรัฐอเมริกาเป็นผู้พัฒนาเครื่องมือวัดความคิด แบบทดสอบความคิดของทอเรนซ์ มีดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบความคิดโดยอาศัยรูปภาพ (Thinking Creatively with Picture) มี 2 แบบ คือ แบบ ก และแบบ ข ซึ่งเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน โดยกำหนดสิ่งเร้าให้มีลักษณะคล้ายๆ กัน แบบทดสอบความคิดโดยอาศัยรูปภาพ แบบ ก ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 3 กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ 1 การวาดภาพ (Picture Construction) ให้นักเรียนต่อเติมภาพจากสิ่งที่กำหนดกำหนดให้เป็นภาพที่แปลกใหม่ พร้อมตั้งชื่อภาพที่วาดด้วย

กิจกรรมที่ 2 การต่อเติมภาพให้สมบูรณ์ (Picture Completion) ให้นักเรียนต่อเติมภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนดให้ได้ภาพที่แปลกและภาพที่น่าสนใจมากที่สุดพร้อมกับตั้งชื่อภาพ

กิจกรรมที่ 3 การใช้เส้นคู่ขนาน (Parallel Line) โดยให้นักเรียนต่อเติมภาพจากเส้นขนาน ให้ได้ภาพที่แปลกให้มากที่สุด แล้วตั้งชื่อภาพที่ต่อเติมด้วย

2. แบบทดสอบความคิดโดยอาศัยภาษา (Thinking Creatively with Words) เป็นแบบทดสอบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อ ให้ผู้สอบแสดงความคิดออกมา ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 7 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การตั้งคำถาม (Asking) ให้นักเรียนตั้งคำถามจากภาพที่กำหนดให้มากที่สุด เพื่อให้ได้คำตอบที่ตนเองอยากรู้

กิจกรรมที่ 2 การเดาสาเหตุ (Guessing Causes) โดยให้นักเรียนเขียนเดาสาเหตุหรือเหตุการณ์ที่จะเกิดก่อนเหตุการณ์ในภาพให้มากที่สุด

กิจกรรมที่ 3 การเดาผลที่เกิดขึ้น (Guessing Consequences) ให้นักเรียนเขียนผลหรือเหตุการณ์ที่เกิดต่อจากเหตุการณ์ในภาพ

กิจกรรมที่ 4 การปรับปรุงผลผลิตให้ดีขึ้น (Product Improvements) ให้นักเรียนคิดดัดแปลง หรือปรับปรุงภาพที่กำหนดให้ ให้เป็นภาพที่น่ารัก หรือเป็นของเล่นที่สนุกสนานออกมาให้มากที่สุด

กิจกรรมที่ 5 การใช้ประโยชน์ของสิ่งของ (Unusual Uses) ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของกล่องกระดาษแข็งมาให้มากที่สุด

กิจกรรมที่ 6 การตั้งคำถามแปลกๆ (Unusual Question) ให้นักเรียนตั้งคำถามแปลกๆ เกี่ยวกับกล่องกระดาษแข็งมาให้มากที่สุด

กิจกรรมที่ 7 การสมมติอย่างมีเหตุผล (Just Suppose) ให้นักเรียนคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่สมมติขึ้นว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง เขียนตอบมาให้มากที่สุด

3. แบบทดสอบความคิด โดยอาศัยเสียงและภาษา ลักษณะของแบบทดสอบเป็นสถานการณ์ที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของทอร์เรนซ์

4. แบบทดสอบความคิด โดยอาศัยการกระทำและการเคลื่อนไหว

แบบทดสอบความคิดของทอร์เรนซ์ ความเร็วของการทำแบบทดสอบ เป็นตัวประกอบที่สำคัญ โดยใช้เวลาทำ 5 หรือ 10 นาทีในแต่ละประสบการณ์

การวัดความคิดของเด็กจากกิจกรรมการเล่นโดยมีการวาดภาพประกอบการเล่าเรื่อง ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบความคิด โดย อารี รังสินันท์ (2532) ประกอบด้วย

กิจกรรมชุดที่ 1 การวาดภาพ โดยให้เด็กแต่งเติมภาพจากสิ่งที่กำหนดให้ ซึ่งใช้กระดาษที่มีความกว้าง 6 ซม. และความยาว 9 ซม. ให้แต่งเติมภาพให้แตกต่าง ดูน่าสนใจแล้วตั้งชื่อภาพ

กิจกรรมชุดที่ 2 การต่อภาพให้สมบูรณ์ โดยให้เด็กวาดภาพ ต่อภาพจากสิ่งที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นรูปเส้นต่างๆ ต่อเติมให้น่าสนใจ แล้วตั้งชื่อภาพที่ให้แปลกและน่าสนใจ

กิจกรรมชุดที่ 3 การใช้เส้นขนาน (Parallel Line) โดยให้เด็กต่อภาพจากเส้นขนาน มีความสูง 2.5 ซม. เส้นคู่ขนานมีระยะห่าง 0.8, 1.3 และ 1.7 ซม. จำนวน 3, 12 และ 5 คู่ ตามลำดับ ต่อเติมทั้ง 30 คู่ เน้นการประกอบภาพโดยใช้เส้นคู่ขนานเป็นส่วนสำคัญของภาพ และต่อเติมภาพให้แปลก แตกต่างไม่ซ้ำกัน แล้วตั้งชื่อภาพที่ต่อเติมเสร็จแล้วให้แปลกและน่าสนใจ

การทดสอบชุดนี้ทั้ง 3 กิจกรรม เน้นการวาดภาพนำต้นตอ น่าสนใจ และวาดจากความคิดของเด็กหรือแสดงเอกลักษณ์ของภาพ กิจกรรมทั้ง 3 ชุด ใช้เวลาทดสอบกิจกรรมชุดละ 10 นาทีเมื่อหมดเวลาในกิจกรรมหนึ่งก็เริ่มทำกิจกรรมชุดถัดไปทันที กิจกรรมทั้ง 3 ชุด ใช้เวลา 30 นาที

ซึ่งแบบทดสอบชุดนี้ กรมการฝึกหัดครูได้นำไปวิจัยเพื่อศึกษาถึงความคิดของเด็กไทยระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีความเที่ยงในการให้คะแนนสูงซึ่งคำนวณหาค่าความเที่ยงในการให้คะแนน โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน 23 ชุดจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่านที่มีความชำนาญและคุ้นเคยต่อการให้คะแนนความคิดชนิดนี้ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบฉบับเดียวกัน แล้วนำคะแนน 2 ชุด ที่ได้ไปคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ซึ่งได้ค่าสหสัมพันธ์ด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออเป็น 1.00, 0.99 และ 0.99 ตามลำดับ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อแยกข้อมูลออกตามเขตภูมิศาสตร์แยกตามประเภทของโรงเรียนแยกตามระดับชั้นเรียน และแยกตามเพศ ปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 ยังอยู่ลักษณะเดิม คือ ได้ค่าสหสัมพันธ์ค่อนข้างสูงและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กรมการฝึกหัดครู (2550, น.48-50) จากการวิจัยนี้กรมการฝึกหัดครูได้สร้างคู่มือตรวจให้คะแนนแบบทดสอบความคิดขึ้น

สาระสำคัญเกี่ยวกับนิทาน

ความหมายและความสำคัญของนิทาน

นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่ากันมาแต่สมัยโบราณ ซึ่งตรงกับคำว่า “นิทานกथा” ในภาษาบาลี ส่วนคำว่า “นิทาน” ของภาษาบาลีแปลว่า เรื่องเดิม เรื่องที่ผูกขึ้น ซึ่งได้มีการให้ความหมายของนิทานไว้ต่างๆ กันจากการศึกษาดาราศาสตร์และงานวิจัยที่เกี่ยวกับนิทานมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความและอธิบายความหมายของนิทานไว้ดังนี้

ประคอง นิมมานเหมินทร์ (2543, น.9) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องที่เล่ากันต่อๆ มาจากรุ่นสู่รุ่นโดยไม่รู้ว่ ใครเป็นผู้ประพันธ์ เช่น นิทานเรื่องพิกลทอง แก้วหน้าม้าหรือนางสิบสอง มีการเล่าสู่กันฟังจาก เป็นทอดๆ จากความหมายของนิทานดังกล่าว

ศรีสุดา ธิติโสภี (2546, น.2) ได้ให้ความหมายว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมาโดยที่เรื่องราวนั้นอาจเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องที่สมมติ ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องราวเหล่านั้นทำให้เกิดแง่คิดคติสอนใจ ซึ่งจะนำไปเป็นตัวอย่างต่อการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันอันเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ต่อตนเองและสังคมโดยรวม

นฤมล จิวแพ (2549, น.2) กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน จินตนาการ สอดแทรกความคิดและจริยธรรมอันดีงาม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องควร นอกจากนี้ยังช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหนังสือให้กับเด็กอีกด้วย

จินตนา จันทร์ดา (2550, น.2) ได้ให้ความหมายว่า นิทาน หมายถึงนิทานเป็นเรื่องเล่าต่อกันมา โดยใช้วาจาหรือเล่าโดยแสดงภาพประกอบ หรือการเล่าโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทต่างๆ ประกอบก็ได้ เช่น หนังสือภาพ หุ่นหรือการใช้คนแสดงบทบาทลีลาเป็นไปตามเนื้อเรื่องของนิทานนั้นๆ แต่เดิมมานิทานถูกเล่าสู่กันและกันเพื่อเป็นเครื่องบันเทิงใจในยามว่าง และเพื่อถ่ายทอดความเชื่อ ความศรัทธาเลื่อมใสในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่ยึดถือของคนแต่ละกลุ่ม

นิรมล พลพิชัย (2550, น.50) ได้ให้ความหมายว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมาหรือแต่งขึ้นเพื่อความสนุกสนาน เกิดจินตนาการ ความคิด และแฝงแนวคิตทางคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม เป็นแหล่งความรู้ ความคิด รวมถึงคุณธรรม จริยธรรม

จารุณี ศรีเผือก (2554) กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาเพื่อให้เกิดความสนุกสนานและความบันเทิง ซึ่งนิทานอาจเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องที่สมมติขึ้น ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่อง ได้แง่คิดคติสอนใจ เด็กสามารถนำไปเป็นต้นแบบต่อการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันและใช้ในอนาคคได้

ขวัญตา ทุนแพทย์ (2556, น.20) ได้ให้ความหมายว่า นิทาน หมายถึง โดยอิงความจริงหรือเรื่องที่ตั้งขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน สอดแทรกคติสอนใจและประเพณีวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆ ลงไปในเนื้อหาของนิทาน

กุสุมา รักษมณี (2556, น.47-50) ได้ให้ความหมายว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา มีจุดมุ่งหมายเบื้องต้นอยู่ที่การยกเรื่องราวมาแล้วเพื่อเป็นการเปรียบเทียบ

โดยสรุปนิทานเป็นเรื่องที่สืบทอดกันมา โดยใช้วาจาหรือการเล่าโดยแสดงภาพประกอบหรือการเล่าโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทต่างๆ ประกอบก็ได้ เป็นเรื่องเล่าที่เน้นความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสอดแทรกคติสอนใจ

ความสำคัญของการเล่านิทาน

เกริก ชื่นพันธ์ (2547, น.55-56) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเล่านิทาน ดังนี้

1. เด็กๆจะรู้สึกอบอุ่นและ เป็นกันเองกับผู้เล่า
2. เด็กๆจะเกิดความรู้สึกร่วมในขณะที่ฟังทำให้เขาเกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลาย
3. เด็กๆจะมีสมาธิกับการฟังที่ยาวนานขึ้น โดยเฉพาะผู้เล่าที่มีเทคนิคในการเล่าให้ผู้ฟังหรือเด็กๆใจจดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่ผู้เล่าเล่าเรื่องที่มีขนาดยาว
4. เด็กๆจะถูกป้อนเนื้อหาที่ ส่งเสริมคุณธรรมและความดีที่มีอยู่ของนิทาน ทำให้เด็กๆ และผู้ฟังซึมซับในความดี
5. นิทานจะทำให้เด็กๆ มีจิตใจที่อ่อนโยน รู้จักการให้และมองโลกในแง่ดี
6. นิทานจะทำให้เด็กๆ ใช้ขั้นตอนการคิดในการแก้ปัญหาต่างๆได้
7. นิทานสามารถสร้างความกล้าให้กับเด็กๆ ได้โดยการเอาแบบอย่างที่ดีจากนิทาน
8. เด็กๆ ผู้ฟังจะได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้
9. นิทานช่วยสร้างเสริมจินตนาการที่กว้างไกลไร้ขอบเขตให้กับเด็กหรือผู้ฟัง
10. นิทานสามารถช่วยให้เด็กๆ และผู้ฟังได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง การออกเสียง การกระดกลิ้นตัว ร เรือ และ ล ได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ

คุณค่าของการเล่านิทาน

สำหรับเด็กปฐมวัยแล้ว นิทานเป็นสื่อที่มีพลังมากมายในการเปลี่ยนแปลงเด็ก ทำให้เด็กสามารถตอบสนองต่อการเล่านิทานได้อย่างดี คำพูดผ่านเข้าสู่สมองของเด็ก และสร้างเป็นภาพเคลื่อนไหวในจินตนาการเด็ก ซึ่ง พีลซ์ (Pearce, 1993, p.23) กล่าวว่าเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3-6 ปี เป็นวัยแห่งการเพื่อฝัน สามารถสร้างจินตนาการมากมาย แต่ขาดประสบการณ์ต่างๆ ฉะนั้นเด็กวัยนี้จึงเป็นวัยที่จึงเหมาะสมที่ควรที่จะเสริมสร้างประสบการณ์ ตลอดจนความคิดด้วยการเล่านิทาน เพื่อช่วยให้เด็กปรับตัวและเตรียมที่จะรับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับความคิดเห็นของ

จารุณี ศรีเผือก (2554, น.111) กล่าวว่า การเล่านิทานนั้นมีอิทธิพลต่อเด็กมาก โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัย การเล่านิทานจะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น การเล่านิทานมีคุณค่าดังนี้

1. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิด และจินตนาการ
2. ฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เก็บเนื้อเรื่องที่ฟังได้สมควรแก่วัย
3. สร้างความสนุกสนาน เพลิดเพลินให้แก่เด็ก
4. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบนิทาน และความรู้สึกชอบในหนังสือนิทาน
5. ปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้าง ขอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน
6. ช่วยให้ผู้ใหญ่ ได้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของเด็กจากการสนทนาหรือซักถาม

ในขณะฟังนิทาน

การเล่านิทานจะทำให้สามารถที่จะเข้าถึงธรรมชาติของเด็ก และพัฒนาเด็กโดยไม่รู้ตัวในรูปของการสั่งสมทีละน้อย เด็กที่ฟังนิทานได้เรียนรู้การเป็นผู้ฟัง มีสมาธิในการฟัง คิดตาม และจินตนาการ ในขณะเดียวกันก็เรียนรู้คุณค่าของความเป็นคนที่สมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นนิทานที่ได้ฟังจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคนหรือสัตว์ก็ตาม ดังที่ ขวัญตา ทุนแพทย์ (2556, น.5) กล่าวว่า การฟังนิทานจากผู้เล่าโดยตรง ผิดกับการฟังนิทานผ่านวิทยุ หรือดูผ่านโทรทัศน์ เนื่องจากการ์ตูนหรือนิทานในโทรทัศน์นั้นมีการสร้างภาพไว้เรียบร้อยแล้ว เด็กจึงไม่มีโอกาสได้ใช้จินตนาการของตน อีกทั้งภาพที่แสดงให้เด็กดูนั้น ก็อาจจะเป็นภาพที่รุนแรงเกินไป

พีคซ์ (Pearce, 1993, p.42) กล่าวว่า แม้แต่ในวัยทารกก็ยังสามารถฟังผู้ใหญ่เล่านิทานอย่างตั้งใจ ถ้อยคำและน้ำเสียงที่เข้าไปสู่จิตใจของเขากระตุ้นการสร้างจินตนาการภายในที่สัมพันธ์กับถ้อยคำ และการสร้างจินตภาพนี้เองที่เป็นพื้นฐานของความคิดเชิงสัญลักษณ์ ความคิดเชิงเปรียบเทียบรวมถึงการคิดในระดับสูงขึ้นไปในอนาคต

จากเหตุผลดังกล่าว การเล่านิทานมีคุณค่าในการช่วยพัฒนาการทางภาษา ความคิดและจินตนาการ อันเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่ความคิด และประสบการณ์ต่างๆ นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม จิตใจ ดังนั้นการเล่านิทานจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดประสบการณ์ทั้งในชั้นอนุบาลและเด็กเล็ก ทั้งนี้เพื่อให้การจัดประสบการณ์นั้นบรรลุวัตถุประสงค์

หลักเกณฑ์การเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

ฮัค (Huck, 1979, p.16-17) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. เป็นเรื่องที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็ก

2. โครงเรื่อง (Plot) การดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง วางโครงเรื่องไว้น่าติดตาม โดยไม่เบื่อ
3. ฉากของเรื่อง สถานที่ เวลาที่เกิดของเรื่อง จุดเริ่มของเรื่อง เกิดที่ใด เวลาใด การดำเนินเรื่องต่อไปต้องสอดคล้องกับจุดเริ่มต้น
4. แก่นของเรื่อง (Theme) มีจุดเน้นให้เด็กได้คิด
5. ลักษณะตัวละคร (Characterization) มีลักษณะและพฤติกรรมของผู้มีความคิดตัวละคร อยู่ในวัยใกล้เคียงกับเด็ก
6. ลีลาของเรื่อง (Style) ภาษาและเรื่องต้องเข้าใจง่าย
7. ลักษณะของอื่นๆ ได้แก่ ให้ความรัก และความสดชื่นแก่เด็กตรงกับความสนใจความต้องการเด็ก

นงคฺนุช แน่นอุดร (2554, น.2) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ การเลือกนิทานสำหรับนำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กอายุต่ำกว่า 6 ปีฟังเป็นเรื่องที่พ่อแม่หรือครูจะต้องพิถีพิถันและพิจารณาเรื่องที่จะนำมาเล่าให้รอบคอบทั้งนี้เพราะการฟังนิทานเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็กนิทานที่ควรเลือกมาเล่าให้เด็กฟัง มีดังนี้

1. นิทานจะต้องเหมาะสมกับวัย ความพร้อมและวุฒิภาวะของเด็ก เด็กยิ่งเล็ก เนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่แสดงข้อเท็จจริงเพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง สำหรับเด็กโตควรนำเรื่องที่แปลกๆ มหัศจรรย์เพื่อฝันมาเล่าและไม่ควรจะเป็นเรื่องที่ซ้ำกับเรื่องเดิม
2. นิทานควรมีส่วนในการกระตุ้น ความคิดนึกของเด็ก เนื้อหาควรมีสิ่งที่เป็นความงดงาม ความประทับใจ โดยเฉพาะในช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาความคิด และจินตนาการ เพราะฉะนั้นการเลือกสรรนิทานที่นำมาเล่า หรืออ่านให้เด็กฟังนั้น ควรคัดเลือกเรื่องที่มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก
3. นิทานที่นำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟัง จะต้องเป็นวรรณกรรมที่ดีทั้ง โครงเรื่อง พฤติกรรมที่เด่นชัดของตัวละคร แนวความคิดที่สร้างสรรค์ และภาษาที่เหมาะสมชัดเจน ง่าย และเป็นภาษาที่สุภาพเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาแก่เด็กๆ ในการเผชิญอุปสรรคและความยากลำบากด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ใช้ความพากเพียร มานะอดทน และสติปัญญาในการแก้ไขปัญหา
4. เลือกนิทานที่มีเนื้อหาหลากหลาย ตัวละครเอกอยู่ในวัยเดียวกับเด็ก แม้ว่าตัวละครจะเป็นสัตว์ก็ต้องมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นเด็กเช่นเดียวกับผู้ฟัง ในการเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่านแต่ละครั้งควรจะมีเนื้อเรื่องที่แตกต่างกันออกไปหลายๆ แนว สำหรับเด็กเล็กๆ อาจจะต้องการฟังเรื่องเดิมซ้ำๆ ได้ แต่ถ้าเป็นเด็กที่โตแล้วการนำเรื่องแนวเดียวกันมาเล่าบ่อยๆ จะทำให้เขาเบื่อหน่ายได้
5. นิทานที่ดีควรจะมีบทตกขบขันแทรกบ้าง แต่ต้องไม่หยาบคายครุควรระมัดระวังในการเลือกเล่านิทานเพราะบทบาทของตัวละครมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กอาจจะทำให้เด็กเอาอย่างได้

6. นิทานที่มีเนื้อหาสาระที่มุ่งให้เด็กขยายประสบการณ์ ได้รับข้อมูลข่าวสารแปลกใหม่ก็เป็นนิทานที่ครูสมควรจะเลือกมาเล่าให้เด็กๆ ฟังโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับช่วงอายุ วุฒิภาวะและประสบการณ์พื้นฐานเดิมของเด็ก

7. นิทานที่สมควรแก่การเลือกมาเล่าหรืออ่านให้เด็กฟังควรจะเป็นนิทานที่ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็กๆ ลักษณะตัวเอกที่ปรากฏในนิทานจะต้องเป็นตัวแทนที่ดีสำหรับเด็กๆ หรืออาจจะเป็นตัวแทนที่มีพฤติกรรมไม่ดีในเบื้องต้น แล้วกลับแปรเปลี่ยนนิสัยไปในทางที่ดีถูกต้องดีงาม มีจรรยาบรรณที่น่าชื่นชม และมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับในที่สุด

การเล่านิทานถ้าจะเล่าโดยการอ่านหรือการเล่าปากเปล่า โดยไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบวิธีการเลย จะทำให้ความสนใจของเด็กลดลง ฉะนั้นครูจึงมีทั้งรูปแบบและวิธีการที่จะช่วยให้บรรยากาศของการฟังนิทานน่าสนใจยิ่งขึ้น

การวาดภาพลายเส้นประกอบการเล่านิทาน

ความหมายของการวาดภาพ

ได้มีผู้ให้ความหมายของการวาดภาพ (Drawing) ไว้หลายท่านดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, น.716) ได้ให้ความหมายว่า การวาดภาพ หมายถึง การเขียนหรือลากเส้น เป็นลวดลาย หรือรูปภาพ เช่น วาดภาพดอกไม้ วาดภาพทิวทัศน์ เขียนเป็นลายเส้น เช่น วาดภาพลายไทย เป็นต้น

โชติรส เตชะพันธุ์วิช(2550, น.105-114) ได้ให้ความหมายว่า การวาดภาพ หมายถึง การวาดภาพลายเส้น หมายถึง การทำให้เกิดรูปร่างขึ้นมา และมีความหมายต่อผู้เขียนและผู้ดู รวมทั้งการวาดภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนดเป็นการถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นรูปธรรม และสามารถสื่อความหมายได้สิ่งเร้าที่กำหนดให้อาจเป็นวงกลม สี่เหลี่ยม เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถที่จะสรุปความหมายของการวาดภาพลายเส้นได้ดังนี้ การวาดภาพลายเส้น หมายถึง การใช้ลายเส้นต่างๆ วาดเป็นภาพที่มีความหมาย เพื่อสื่อความคิดเป็นรูปธรรม ที่สามารถมองเห็นได้

บทบาทของภาพประกอบ

กรมวิชาการ (2543, น.123) ได้อธิบายบทบาทของภาพประกอบ ไว้ดังนี้

1. ภาพช่วยเสริมเนื้อหาสาระและเรื่องราว สมมติว่าท่านต้องการให้ผู้อ่านในวัยเด็กระดับเริ่มเรียนเข้าใจว่าผลไม้ต่างชนิด มีรูปร่างลักษณะอย่างไร เช่น มะม่วง ส้ม ชมพู ทูเรียน ขนุนท่านจะใช้วิธีใดที่ให้อ่านของท่านเข้าใจและรู้จักผลไม้ต่างชนิดเหล่านั้นอย่างถูกต้อง ภาพประกอบ

ที่แสดงให้เห็นว่าผลไม้แต่ละชนิดมีรูปร่างลักษณะอย่างไร อาจจะเป็นเครื่องช่วยที่ดีที่สุดถ้าท่านเขียนเรื่องซึ่งต้องเที่ยวแนะนำผู้อ่านให้รู้จักสถานที่ บุคคล หรือสิ่งของนั้นๆ น่าจะช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ ได้ดี ถ้าท่านเขียนเรื่องเกี่ยวกับพืชและการเจริญเติบโตของพืชจะมีวิธีใดดีกว่าแสดงภาพของพืชให้เห็นส่วนประกอบของพืชและระบบการเจริญเติบโตของพืช

2. ภาพช่วยดึงดูดความสนใจ บทบาทของภาพประกอบทั้งเสริมเนื้อหาสาระและเรื่องราว และช่วยดึงดูดความสนใจด้วย หนังสือสำหรับเด็กยังจัดทำขึ้นสำหรับเด็กเล็กลงเท่าใด ภาพประกอบยังมีความสำคัญยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามความน่าสนใจเบื้องต้นของภาพประกอบ อยู่ที่ภาพประกอบจะต้องมีคุณภาพ ทั้งในแง่ความสวยงาม ความถูกต้อง ความชัดเจน และมีรายละเอียดของภาพหรือเนื้อหาของภาพสอดคล้อง และส่งเสริมเนื้อหาสาระและเรื่องราว

3. ภาพช่วยเสริมสร้างจินตนาการ ภาพประกอบช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้แก่ผู้อ่าน ประกอบกับการบรรยายด้วยท่วงทำนองที่ให้ความรู้สึกและอารมณ์สอดคล้องกับภาพ ทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตาม ชื่นชมในความงดงามอ่อนช้อยของเส้น แสง และสีสันท ทำให้เกิดจินตนาการลึกซึ้ง และกว้างไกลยิ่งขึ้นเกี่ยวกับสถานที่ เวลา เหตุการณ์ และอารมณ์ความรู้สึก

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจการอ่านการเขียนแห่งประเทศไทย (2544, น.29) ได้อธิบายบทบาทของภาพประกอบ ไว้ดังนี้

1. ภาพช่วยเสริมเนื้อหาสาระและเรื่องราว สื่อความหมายของเรื่องราวชัดเจนขึ้น
2. ภาพช่วยดึงดูดความสนใจ ภาพประกอบนอกจากมีบทบาทในการเสริมเนื้อหาสาระและเรื่องราวแล้ว ยังช่วยดึงดูดความสนใจด้วย
3. ภาพช่วยเสริมสร้างจินตนาการ ประกอบกับการบรรยายท่วงทำนองที่ให้ความรู้สึกและอารมณ์สอดคล้องกับภาพ ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามเกิดจินตนาการลึกซึ้งและกว้างไกลยิ่งขึ้น
4. ภาพช่วยสนองจุดมุ่งหมายเฉพาะ เช่น เพื่อล้อเลียนเสียดสี เปรียบเทียบ สรุปรูป อภิปราย ขยายความคิดให้กว้างไกล เป็นต้น ทั้งนี้แล้วแต่จุดมุ่งหมายของผู้เขียนว่าต้องการให้ผู้อ่านได้รับ อรรถรสประเภทใดจากการอ่านหนังสือของเขา

นอกจากนี้ยังมีการอธิบายว่า ภาพประกอบเรื่อง (Illustration) เป็นภาพที่เขียนขึ้นเพื่อบอกเล่าเรื่องราว หรือถ่ายทอดเหตุการณ์ต่างๆ ให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยอาจเป็นทั้งภาพประกอบเรื่องในหนังสือพระคัมภีร์ หรือภาพเขียนบนฝาผนัง อาคาร สถาปัตยกรรมต่างๆ และรวมถึงภาพโฆษณาต่างๆ ด้วย

นอกจากนี้ยังมีการอธิบายว่า ภาพประกอบเรื่อง (Illustration) เป็นภาพที่เขียนขึ้นเพื่อบอกเล่าเรื่องราว หรือถ่ายทอดเหตุการณ์ต่างๆ ให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยอาจเป็นทั้งภาพประกอบเรื่องใน

หนังสือพระคัมภีร์ หรือภาพเขียนบนฝาผนัง อาคาร สถาปัตยกรรมต่างๆ และรวมถึงภาพโฆษณาต่างๆ ด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปบทบาทที่สำคัญของภาพได้ว่าเป็นสื่อที่ใช้ในการบอกเล่าเรื่องราว สื่อความหมาย อีกทั้งยังสามารถสร้างความชัดเจนและความน่าสนใจให้กับเรื่องราวที่ต้องการสื่อสารอีกด้วย

วิธีการเล่านิทาน

วิธีการเล่านิทานช่วยให้เด็กเกิดความสุขสบายใจ มีความรู้สึกที่เป็นอิสระทั้งทางร่างกายและจิตใจและเกิดทัศนคติที่ดี นอกจากนี้การเล่านิทานไม่ควรซ้ำซากและจำเจ ควรพยายามแสวงหาวิธีต่างๆ ในการเล่านิทานให้น่าสนใจ เพื่อช่วยให้เล่านิทานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น วิธีการเล่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างความคิด พัฒนาทักษะการฟัง การพูด และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิด การเล่านิทานนั้นผู้เล่าและผู้ฟังต่างมีประสบการณ์ร่วมกันในการเล่านิทานและแสดงออกในทางความคิด ดังนั้น การเล่านิทานจะช่วยการพัฒนาความคิดให้เด็กสนใจเป็นอย่างดี ดังที่ รัญจวน ประโมจันย์ (2544, น.65) ได้เสนอแนะวิธีการเล่านิทานไว้ข้อหนึ่งว่า การให้เด็กได้ใช้ความคิดหรือจินตนาการในการเล่าเรื่องที่ค้างไว้ หรือเล่าเรื่องจบแล้วให้ช่วยกันคิดตั้งชื่อจัดว่าเป็นวิธีการเล่านิทานที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว

จากการศึกษา วิธีการเล่านิทานเพื่อให้เด็กได้เกิดความสุข สนุกสนานและได้ประโยชน์จากการฟังนิทานสามารถนำข้อคิดจากนิทานไปปรับใช้ให้เข้ากับชีวิตประจำวันได้นั้น ผู้เล่าควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทานด้วยบ้าง ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับเด็กซึ่งนอกจากจะสามารถเพิ่มความน่าสนใจให้กับกิจกรรมการเล่านิทานแล้ว ยังทำให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กโดยตรง ทำให้การเล่านิทานบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ

แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมวาดภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

ความหมายของกิจกรรมวาดภาพ

กิจกรรมวาดภาพเป็นการแสดงออกของมนุษย์ โดยเฉพาะในเด็ก ช่วยให้เด็กเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม ช่วยส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมวาดภาพดังนี้

มะลิฉัตร เอื้ออานนท์ (2543, น.173) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวาดภาพช่วยพัฒนาให้เด็กมีความพร้อม มีความไวในการใช้ความคิด สายตาและมีมือให้ประสานสัมพันธ์กันความพร้อมนี้จะเป็นพื้นฐานขั้นต้น ให้เด็กสามารถพัฒนาได้อย่างสูงสุดตามศักยภาพของเขา

สิริพรรณ ตันติรัตน์ไพศาล (2545, น.11) ได้ให้ความหมายว่า ศิลปะสำหรับเด็กไม่ใช่เพียงการวาดภาพระบายสีหรือการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ เท่านั้น แต่ศิลปะสำหรับเด็ก หมายถึง การแสดงออกการสื่อสาร การถ่ายทอดจินตนาการ ความคิดของเด็กแต่ละคน ที่บอกเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเขาเองและสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาความหมายของการจัดกิจกรรมวาดภาพสำหรับเด็กปฐมวัยจากนักการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ กิจกรรมศิลปะ คือ การสื่อสารที่แสดงออกทางความคิด แล้วถ่ายทอดจินตนาการออกมาเป็นภาษาสากล สามารถสื่อความหมายเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเขาเองและสิ่งแวดล้อม

ความสำคัญของการจัดกิจกรรมวาดภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

อารี พันธุ์ณี (2557, น.164) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของกิจกรรมศิลปะว่า กิจกรรมทางวาดภาพ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี ไม่เพียงแต่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของมือและตา เท่านั้นยังผ่อนคลายความเครียดได้ด้วย การได้มีโอกาสคิดอย่างอิสระ การใช้จินตนาการ ความรู้สึกที่ได้สัมผัสจริง การทำงานด้วยตนเอง ซึ่งถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานทางศิลปะ

เขวพา เศษะคุปต์ (2542, น.107) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของกิจกรรมวาดภาพว่า เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความสามารถและจินตนาการของตนออกมากับการวาดภาพ เด็กจะใช้ศิลปะในการอธิบายเรื่องราวต่างๆ ในสิ่งที่เขาทำ รับรู้ และคิดออกมาเป็นผลงาน ให้ผู้อื่นได้เข้าใจนอกจากนั้นยังสามารถพัฒนาความคิด และการใช้ความรู้สึกนึกคิด และเพิ่มพูนการรับรู้ที่มีต่อตนเองและผู้อื่น

เบญญา แสงมลิ (2545, น.262) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของกิจกรรมวาดภาพว่า เป็นสื่อการแสดงออกของเด็กในสิ่งที่เด็กทำ เห็น รู้สึกและคิด กิจกรรมวาดภาพให้โอกาสเด็กสำรวจ ทดลอง แสดงความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวเด็ก สิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ความสามารถในการจินตนาการ สังเกต และความรู้สึกที่มีต่อตนเองและผู้อื่นมีมากขึ้น

จากการศึกษาความสำคัญของการจัดกิจกรรมวาดภาพสำหรับเด็กปฐมวัย ทำให้ทราบว่า กิจกรรมวาดภาพสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อฝึกให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิด การทำงานด้วยตนเอง การได้แสดงออก การผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ และส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและตา

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมวาดภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

วรภรณ์ รักรวิชัย (2541, น.49) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมวาดภาพว่า กิจกรรมวาดภาพ มีจุดมุ่งหมายที่จะฝึกเด็กให้แสดงออก รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้รวดเร็ว

นอกจากนั้น กิจกรรมศิลปะควรเป็นกิจกรรมเสรีที่เด็กทุกคนสามารถที่จะทำได้ เมื่อตนเกิดความ
ต้องการพอใจและสนใจ

สิริพรรณ ตันติรัตน์ไพศาล (2545, น.31) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมวาด
ภาพว่าการสอนศิลปะในระดับปฐมวัยเป็นการอบรมเบื้องต้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อปลูกฝังให้เด็กมีนิสัย
ที่ดี มีความพร้อมในการเรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อเตรียมความพร้อมในทุกๆด้าน ฝึกให้เด็กรู้จักใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่ม รู้จักสังเกต มีไหวพริบ กล้าแสดงออก และชื่นชมกับความงาม
ต่างๆ
3. เพื่อการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา และสังคม
4. เพื่อปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม ทักษะคิด และคุณสมบัติที่ดีงามของศิลปะ
5. เพื่อให้เด็กรู้จักการใช้เครื่องมือต่างๆ ในงานศิลปะ รู้จักเก็บรักษา และทำความสะอาด
อย่างถูกวิธี
6. เพื่อให้รู้จักทำงานกลุ่ม เป็นคนมีระเบียบ ยอมรับความคิดของคนอื่น
7. เพื่อให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ สนุกสนาน และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
8. เพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ด้านอื่นๆ

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมวาดภาพสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า จุดมุ่งหมาย
ของการจัดกิจกรรมวาดภาพเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยที่ดีงาม กล้าแสดงออก รู้จักการสังเกต มีไหว
พริบรู้จักการแก้ปัญหา ชื่นชมธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มีเจตคติที่ดีต่อศิลปะและวัฒนธรรมไทย

การพัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัย

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2540, น.232) ได้กล่าวถึง พัฒนาการทางศิลปะว่าเป็นการพัฒนาทั้ง
ทางด้านความคิดและทักษะควบคู่กันไป พัฒนาการทางศิลปะของเด็กมีความพิเศษกว่าผู้ใหญ่ใน
เรื่องของความสามารถทางกาย ด้านประสาทสัมผัส และการเคลื่อนไหว รวมทั้งความสามารถและ
แสดงออกทางจินตนาการ ซึ่งมีค่าต่อพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจและความคิดในเชิงบวก

พีระพงษ์ กุลพิศาล (2545, น.32) ได้กล่าวถึง พัฒนาการทางศิลปะว่า หมายถึง ขั้นตอนการ
แสดงออกทางศิลปะเฉพาะของเด็ก ซึ่งมีอยู่ในผลงาน จากวัยหนึ่งไปสู่อีกวัยหนึ่ง พัฒนาการ
ดังกล่าวจะดำเนินไปช้าหรือเร็ว ขึ้นอยู่กับพื้นฐาน ความสนใจ ความสามารถทางศิลปะ เด็กทุกคน
จะมีลักษณะการแสดงออกคล้ายกัน พัฒนาการทางศิลปะวัย 4 – 6 ปี มีดังนี้

1. ยังใช้รูปเรขาคณิตเป็นพื้นฐาน แต่ได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับประสบการณ์จริง
2. พยายามสร้างความแตกต่าง ของสิ่งที่เหมือนกัน
3. ใช้เครื่องหมายตนเอง

4. มีการประกอบเครื่องหมาย เข้าด้วยกัน โดยไม่ซ้ำกับคนอื่น
5. ใช้รูปแบบที่เข้าใจง่าย
6. เขียนภาพตามความรู้สึกของตนเอง เช่น เขียนปลาอยู่ในน้ำ ถนนเป็นเส้นตรงๆ หรือ ต้นไม้ที่มีขนาดของลำต้นใหญ่
7. ใช้เส้นนอนเป็นเส้นฐาน บางครั้งก็ใช้ขอบกระดาษ แสดงตำแหน่งสิ่งของต่างๆ
8. ใช้สีตามใจ ไม่คำนึงถึงสีต้นแบบที่เห็นในธรรมชาติ

จากการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก ได้มีผู้ทำการค้นคว้าและศึกษาวิจัยไว้หลายท่าน ผู้ที่ทำไว้อย่างละเอียดจนเป็นหลักของการศึกษาทางด้านนี้ คือ โลเวนเฟลด์ (Lowenfeld, 1957, p.86) ได้ทำการศึกษาขั้นพัฒนาการของเด็กตะวันตก ด้วยการเก็บผลงานของเด็กในวัยต่างๆ มาศึกษาวิเคราะห์ แยกขั้นพัฒนาการทางศิลปะ และได้แบ่งขั้นไว้ทั้งหมด 5 ขั้น ทั้งนี้จะขอกกล่าวเพียง 2 ขั้น ที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นขีดเขียน (Scribbling Stage) ในขั้นนี้เด็กมีอายุประมาณ 2-4 ปี เป็นเด็กวัยก่อนเข้าเรียน เด็กสนุกอยู่กับการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ ในขั้นนี้ยังแบ่งเป็นขั้นย่อยๆ อีก 4 ระยะดังนี้

1. การเขียนที่ไม่เป็นระเบียบ ยุ่งเหยิงสับสน โดยไม่คำนึงว่าเป็นรูปอะไรทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่าการควบคุมกล้ามเนื้อยังไม่ดีพอ บังคับมือให้เป็นไปตามต้องการไม่ได้
2. ระยะที่เด็กเขียนเส้นยาวๆ ได้ เป็นขั้นที่พัฒนาขึ้นอีกขั้นหนึ่ง
3. ขั้นที่เด็กเขียนเป็นวงกลมได้ เด็กเคลื่อนไหวได้ดี การขีดเขียนที่ควบคุมได้ (Controlled Scribbling) ซึ่งเป็นขั้นพัฒนาการที่สำคัญเด็กจะเริ่มสนุกสนานกับการควบคุมกล้ามเนื้อให้ขีดเขียนเป็นเส้นต่างๆ ทั้งในแนวตั้ง แนวอนวงกลม (ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล, 2533, น.61)
4. ระยะที่เด็กเขียนอะไรลงไปแล้วให้ชื่อได้ ชื่ออะไร คืออะไร เด็กเริ่มใช้ความคิด ในขณะที่เขียนภาพ ภาพที่เขียนอาจเป็นภาพที่ไม่ถูกต้อง แต่จะมีความหมายสำหรับเด็ก เด็กจะพอใจกับสิ่งที่เขาเขียนขึ้น

ขั้นที่ 2 ขั้นเขียนภาพให้มีความหมาย เป็นขั้นเริ่มต้นของการแสดงออกที่มีความหมาย ภาพเดียวกันเด็กอาจเขียนได้หลากหลาย แบบ เช่น ภาพที่เด็กเขียนวันนี้ อาจจะไม่เหมือนภาพที่เขียนในวันอื่นๆ ลักษณะที่เด็กเขียนภาพในขั้นนี้ อาจสังเกตได้ง่ายจากส่วนประกอบภายในภาพ 4 อย่าง เช่น

1. เด็กจะเขียนภาพคนโดยใช้วงกลมเป็นสัญลักษณ์ของหัว มีเส้นตรงยาวๆ แทน ลำตัวเกี่ยวกับหน้าตา มีแต่เส้นที่แทนสัญลักษณ์ของส่วนอื่นๆ เท่านั้น
2. สีที่เด็กใช้ จะเป็นสีตามความรู้สึกนึกคิดไม่เหมือนธรรมชาติ ภาพกับสีที่เด็กเห็นจริงๆ ทั้งนี้เพราะเด็กใช้สีตามใจชอบ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง

3. จากช่องว่างหรือช่องไฟในแผ่นกระดาษที่เด็กเขียน เด็กยังไม่เข้าใจว่าควรเขียนรูปตรงไหนจึงจะเหมาะสม ขนาดเท่าใดจึงจะเหมาะสม แต่จะวางลงไปโดยไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ตรงไหนมีช่องว่างเด็กก็จะเขียนสิ่งต่างๆ ลงไป

4. การออกแบบ ในขั้นนี้เด็กยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบ ดังนั้นภาพที่เด็กเขียนจึงไม่มีอะไรแสดงถึงการออกแบบ

แนวทางการจัดกิจกรรมวาดภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

การให้เด็กๆ ได้แสดงออกด้วยการวาดรูป ระบายสี ต่อเติมเสริมแต่ง ประดิษฐ์ ล้วนเป็นกระบวนการที่เรียกกันว่า ศิลปศึกษาทั้งสิ้น การกระทำกิจกรรมโดยผ่านกระบวนการทางศิลปะนั้น เด็กจะรู้จักวิธีการใช้มือ เกิดจินตนาการ รู้จักวัสดุต่างๆ รวมทั้งการสำรวจและแสดงความรู้สึก ความคิดของตนเอง

สัตยา สายเชื้อ (2540, น.15) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการสอนศิลปะสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ไว้ดังนี้

1. จัดเนื้อหาและหลักสูตร เน้นให้เด็กทำกิจกรรม เด็กวัยนี้จะเรียนรู้โดยอาศัยการสัมผัสต่างๆ การเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมด้านสติปัญญา
2. การจัดประสบการณ์ เน้นประสาทสัมผัส ส่งเสริมให้คิดและกระทำหรือลงมือทำ เพื่อให้เห็นสิ่งต่างๆ หรือเรียนรู้สิ่งต่างๆ ผ่านทั้ง 5 ช่องทาง ซึ่งช่วยให้เกิดสิ่งใหม่ๆ
3. ในความคิดของเพียเจต์ การเลือกวัสดุโดยเด็กมีโอกาสสัมผัสสิ่งของที่มีอยู่ เช่น ดิน ไม้ นก ภูเขา น้ำ ซึ่งเป็นสื่อในการพัฒนาประสาทการรับรู้ เข้าใจในสภาพความจริงของวัตถุ เช่น เรื่อง น้ำหนัก เนื้อหาสาระจะนำไปสู่การเชื่อมโยงกับโครงสร้างอื่น จึงให้เด็กได้ทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสาทสัมผัสให้มากที่สุด

กรมวิชาการ (2546, น.67) ได้กล่าวถึง กิจกรรมแสดงด้านความคิด มีเนื้อหาขอบข่าย ไว้ดังนี้

1. การวาดภาพและระบายสี เช่น การวาดภาพด้วยสีน้ำ การขยี้สีด้วยมือ
2. การเล่นกับสีน้ำ เช่น การสลัดสี การติดสี
3. การพิมพ์ภาพ เช่น การพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่างๆ ของพืชและวัสดุอื่นๆ
4. การปั้น ด้วยวัสดุต่างๆ เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว หรือแป้งโด
5. การพับ การฉีก การตัดปะ
6. การประดิษฐ์จากเศษวัสดุต่างๆ การร้อยลูกปัด การสานใบมะพร้าว

จากการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมวาดภาพสำหรับเด็กปฐมวัย และพัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการทางความคิดของเด็กปฐมวัยจากการวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่เด็กสร้างขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

มอร์โรว์ (Morrow, 1993) ได้ทำการวิจัยผลของการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำโดยไม่มีการชี้แนะในระดับเด็กวัยอนุบาลอายุเฉลี่ย 5 ปี 7 เดือนผู้วิจัยและผู้ช่วยแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมวิธีดำเนินการวิจัยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเล่านิทานเรื่องเดียวกันให้เด็กฟังในช่วงเวลาเล่านิทานปกติหลังเล่านิทานให้กลุ่มควบคุมวาดภาพจากเรื่องที่ฟังและกลุ่มทดลองเล่าเรื่องซ้ำให้ครูฟังเป็นรายบุคคลโดยไม่มีระดับ .05

อมอริจ (Amoriggi, 1981, p.1366A-1367A) ได้ศึกษาความสามารถในการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยจะเล่านิทานให้เด็กฟังแล้วให้เด็กเล่าเรื่องย้อนกลับและเล่าเรื่องราวต่อจากผู้วิจัยทำการทดลองครั้งละ 15-20 นาทีเป็นเวลา 2 สัปดาห์ผลการศึกษาพบว่าเด็กสามารถเล่านิทานได้ถูกต้องโดยการเรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้นและเด็กสามารถนำเอานิทานที่ฟังไปประยุกต์เล่าต่อ

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ความคิดเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาขึ้นได้ โดยการจัดกิจกรรมและบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสใช้ความคิดและจินตนาการที่อิสระ ปราศจากการบังคับและการประเมินผล และการจัดกิจกรรมให้เด็กนั้นควรคำนึงถึงธรรมชาติและความต้องการของเป็นพื้นฐาน เพื่อที่เด็กจะได้พัฒนาศักยภาพทางความคิดได้อย่างเต็มที่จากการศึกษาพบว่าการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการวาดภาพเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจในการเตรียมความพร้อมด้านการเรียนซึ่งจะช่วยพัฒนาความพร้อมด้านการวาดรูปของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

สมศิริ อรุโณทัย (2559) ทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกับการวาดเส้นสร้างสรรค์หมายถึงการวาดภาพด้วยเส้นที่แสดงออกด้านอารมณ์ความรู้สึกการสื่อความหมายด้วยการสร้างสรรค์เนื้อหาในรูปแบบและกลวิธีต่างๆ เพื่อให้ผลที่เกิดขึ้นมีความแปลกใหม่การวาดเส้นสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่ต้องผ่านการถกสนทนารองจากการเห็นและการรับรู้กระบวนการวาดเส้นสร้างสรรค์ประกอบการรับรู้จินตนาการและประสบการณ์ภาพพิมพ์มีความสัมพันธ์งานวาดเส้นสร้างสรรค์เพราะกลวิธีการทำแม่พิมพ์และผลสำเร็จของงานภาพพิมพ์แสดงคุณค่าความงามและสุนทรีย์คล้ายงานวาดเส้นสร้างสรรค์การวาดเส้นสร้างสรรค์แบ่งตามความมุ่งหมายได้ 2 ประเภทคือการวาดเส้นสร้างสรรค์ด้านวิจิตรศิลป์และการวาดเส้นสร้างสรรค์ด้านประยุกต์ศิลป์

การวาดเส้นสร้างสรรค์ด้านจิตรศิลป์เป็นการสร้างสรรค์เพื่อคุณค่าความงามและความสุนทรีย์แบ่งได้ 3 ประเภท คือ แบ่งตามความมุ่งหมายของการสร้างสรรค์ศิลปะแบ่งตามเนื้อหาที่ถ่ายทอดแบ่งตามรูปแบบที่ถ่ายทอด

การวาดเส้นสร้างสรรค์ด้านประยุกต์ศิลป์เป็นการสร้างสรรค์เพื่อใช้ประโยชน์เป็นการประยุกต์ศิลปะเข้าไปในผลผลิตที่มุ่งประโยชน์ใช้สอยได้แก่ภาพประกอบภาพโฆษณาการออกแบบเครื่องแต่งกายและการตกแต่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

ศุภมาส จีรกอบสกุล (2559) ทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกัน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกัน และศึกษาแนวโน้มทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกันกลุ่มประชากรที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนวัดแหลมแฉกจำนวน 30 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกันแบบบันทึกทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนแบบสังเกตความสนใจในการอ่านและแบบสังเกตความสนใจในการเขียนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าเฉลี่ยร้อยละ

ผลการวิจัยปรากฏว่าหลังการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกันเด็กปฐมวัยมีทักษะด้านการอ่านและการเขียนเพิ่มขึ้นดังนี้

1. เด็กปฐมวัยมีทักษะทางภาษาด้านการอ่านหลังการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกันสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกันคิดเป็นร้อยละ 28
2. เด็กปฐมวัยมีทักษะทางภาษาด้านการเขียนหลังการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกันสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกันคิดเป็นร้อยละ 31.67
3. เด็กปฐมวัยมีความสนใจในการอ่านหลังการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกันสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกันคิดเป็นร้อยละ 44.76
4. เด็กปฐมวัยมีความสนใจในการเขียนหลังการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกันสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกันคิดเป็นร้อยละ 30.14
5. แนวโน้มทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์
6. แนวโน้มความสนใจในการอ่านและความสนใจในการเขียนของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์

ปริยาภรณ์ วรรณิกา (2558) การพัฒนาและการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และเปรียบเทียบและผลคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดปางเดิม ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ และแบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานหาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สูตร E_1/E_2 และการทดสอบสมมติฐานโดยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ได้ชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 5 ชุดกิจกรรม ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมที่ 1 วามเสริม เดิมแต่ง ชุดกิจกรรมที่ 2 จินตนาการสุดหรรษา ชุดกิจกรรมที่ 3 ป่าพิศวง ชุดกิจกรรมที่ 4 โลก 1000 ปีในอนาคต และชุดกิจกรรมที่ 5 ผสมกลมกลืน
2. ชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.57/80.40 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้
3. หลักจากนักเรียน เรียนด้วยชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แล้ว นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น 0.61 หรือ คิดเป็นร้อยละ 61
4. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ที่นักเรียนแสดงออก ระหว่างเรียนด้วยชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มากที่สุด 3 อันดับ คือความสนุกสนาน ร่าเริง คิดเป็นร้อยละ 44.87 ความช่างสังเกต คิดเป็นร้อยละ 31.20 และการถามคำถามที่แปลกใหม่น่าสนใจ คิดเป็นร้อยละ 29.91 ตามลำดับ และพฤติกรรมที่แสดงออกน้อยที่สุด คือ กล้าพูด กล้าคิด เป็นร้อยละ 15.3

พัชรมณท์ ศุภสุข (2556) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างควบคู่กับเสริมแรงสังคม การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างควบคู่การเสริมแรงทางสังคมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กระดับชั้นอนุบาล 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านปางสนุก จังหวัดลำปาง เพศหญิง 45 คน และเพศชาย 45 คน รวม 90 คน เครื่องมือที่ใช้

ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน 3 รูปแบบ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างควบคุมการเสริมแรงทางสังคม 2) แบบบันทึกพฤติกรรมการตอบคำถามของเด็ก และ 3) แบบทดสอบ TCT-DP วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์สถิติ Two-Way ANOVN ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ได้รับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่แตกต่างกัน มีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง และเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างควบคุมการเสริมแรงทางสังคมมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเพียงอย่างเดียว ในขณะที่เด็กที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน และไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการจัดกิจกรรมการเล่านิทานกับเพศ

ณัฐวดี ศิลากรณ์ (2556, น.58-59) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองระดับความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นมีค่าสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เบญจมาศ สุภาพทอน (2555, น.49) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะตามทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอเรนซ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมในชุดกิจกรรมตามทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอเรนซ์ นักเรียนมีความสนใจ และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมตามทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอเรนซ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรวรรณ นนทะชัย (2555, น.73) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบการวาดภาพผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองระดับความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงประกอบการเล่านิทานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีทั้งสามด้าน ได้แก่ด้านการพูดคำศัพท์การพูดประโยคและการพูดเรื่องราวมีค่าสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

วัชรภรณ์ มากบุญ (2553) ผลการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย ในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยเพศชายและเพศหญิง จำนวน 28 คน อายุระหว่าง

5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ศึกษาอยู่ที่โรงเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนวัดบ้านไร่โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาแบบทดสอบทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย ในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 มีคะแนน ทักษะการพูดภาษาไทยสูงขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการพูดหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร (2553, น.60) ได้ศึกษาพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการแสดงประกอบการเล่านิทานผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองระดับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงประกอบการเล่านิทานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีทั้งสามด้าน ได้แก่ ด้านการพูดคำศัพท์การพูดประโยคและการพูดเรื่องราวมีค่าสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

พิชญาดา ธาตุอินจันทร์ (2551) การใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและใช้นิทานภาพพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยและเพื่อศึกษาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1/2 โรงเรียนบ้านเวียงตำบลเวียงอำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 21 คนโดยการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยหนังสือนิทานภาพจำนวน 5 เล่มแผนการจัดประสบการณ์การใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 10 แผน แผนละ 50 นาทีและแบบสังเกตทักษะการฟังและการพูดวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า 1) นิทานภาพที่สร้างขึ้นมีจำนวน 5 เล่มมีลักษณะการเสนอภาพเป็น 3 แบบคือ 1. เสนอภาพแบบไม่มีคำบรรยายแบบเสนอภาพสามมิติ 2. แบบเสนอภาพพร้อมคำอ่านและ 3.แบบเสนอภาพพร้อมเรื่องราวบรรยายได้ภาพ 2) หลังจากใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดทั้ง 5 เล่มนักเรียนมีทักษะการฟังและการพูดอยู่ในระดับดีมาก

ทัศนีย์ ดีเลิศ (2551) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ในกิจกรรมศิลปะของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการ

เรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มที่จัดการการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขาับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

นงลักษณ์ เกตุการณ์ (2551) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเอง ในกิจกรรมศิลปะของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบการระดมสมอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์

สิริวรรณ อุทิสาร (2551) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ใช้วิธีการสอนแบบการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบภาพและวิธีการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ใช้วิธีการสอนแบบการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบภาพ สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ

นฤมล จิวแพ (2549, น.41) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการเล่นิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อต่อเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ได้รับกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเล่นิทานประกอบภาพมีความเอื้อเฟื้อสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิลิตา อยู่อำไพ (2549) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครูกับการคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การคิดสร้างสรรค์ของครูไม่มีความสัมพันธ์กับการคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีคุณสมบัติทางบวกกับคุณลักษณะการเป็นครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) ลักษณะการเป็นครูและการคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาลักษณะการเป็นครูในแต่ละองค์ประกอบพบว่า วิธีการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และการสร้างภาวะที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนการเป็นแบบอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับการคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อมรรัตน์ จรัสอรุณฉาย (2549) ได้ศึกษาผลการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮสโคป ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่เรียนชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็ก

ปฐมวีย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้การเรียนรู้แบบไฮสโคปมีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อังคณา กิรติจริยโสภณ (2549) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าในการปั้นสำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าในการปั้น มีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากงานวิจัยต่างๆสรุปว่านิทานเป็นสิ่งที่เด็กชื่นชอบซึ่งส่งผลดีต่อการเรียนรู้การนำนิทานมาใช้เป็นสื่อในการส่งเสริมลักษณะที่พึงประสงค์ต่างๆให้กับเด็กเช่นพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ความซื่อสัตย์พฤติกรรมความช่วยเหลือความเชื่อมั่นในตนเองความสามารถทางภาษากระบวนการคิดจินตนาการและความคิดช่วยให้พัฒนาการทางภาษาของเด็กที่เกิดจากการมีประสบการณ์ตรงกิจกรรมทางภาษาที่กระตุ้นความสนใจเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอย่างเหมาะสมจะทำให้เด็กมีความสามารถทางภาษาสูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีผลต่อการพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้อง เด็กปฐมวัย 50 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 1 โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เป็นการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยการจับฉลากได้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 2 จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังการพัฒนา ได้แก่ แบบประเมิน

แผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน

1. การสร้างแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน

1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

1.2 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี เอกสารเกี่ยวกับความคิด นิทานการวาดภาพลายเส้น ประกอบการเล่านิทาน กิจกรรมวาดภาพสำหรับเด็กปฐมวัย การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 นำนิทานมาคัดเลือก จำนวน 24 เรื่อง โดยคัดเลือกเรื่องที่มีเนื้อหาไม่รุนแรง ไม่โหดร้าย การใช้ภาษาสุภาพ แล้วดัดแปลงบางส่วนของนิทานให้ใกล้เคียงกับเรื่องราวรอบตัวเด็ก

1.4 คัดเลือกบทเพลง บทร้อยกรอง ที่เหมาะสมกับนิทานแต่ละเรื่อง โดยใช้บทเพลงหรือบทร้อยกรองก่อนการเล่านิทาน เพื่อเร้าความสนใจของเด็กปฐมวัย

1.5 ศึกษารูปแบบการเขียนแผนจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

1.6 เขียนขั้นตอนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ในขั้นตอนการจัดกิจกรรม มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1) ขั้นเร้าความสนใจ เป็นขั้นของการกระตุ้นความสนใจส่งเสริมความคิดจินตนาการของเด็กปฐมวัยด้วยบทเพลง หรือบทกลอน แล้วเล่านิทานโดยใช้เทคนิคการเล่าแบบผสมผสาน การเล่าด้วยการตั้งคำถาม มีการใช้สื่อประกอบ เช่น รูปภาพ หุ่นนิ้วมือ หุ่นถุงมือ ที่คาดศีรษะ เพื่อกระตุ้นให้คิดจินตนาการ สำหรับนิทานที่นำมาเล่ามีเนื้อหาเหมาะสมกับวัย มีการใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

2) ขั้นขยายความรู้สึกรู้จักคิด เป็นขั้นขยายความคิดของเด็ก หลังจากที่ได้ฟังนิทานแล้ว ครูตั้งคำถาม ให้เด็กได้ใช้จินตนาการกับการความคิด

3) ขั้นฝึกการวาดภาพ เป็นขั้นที่เด็กได้แสดงออกของความคิดที่อยู่ในรูปของลายเส้นต่างๆ การต่อเติมเส้นลายภาพ การเลือกภาพ และการให้ชื่อภาพ

4) ขั้นนำเสนอผลงาน เป็นขั้นที่เด็กได้นำเสนอผลงานจากการวาดลายเส้น จากกระตุ้นของครูให้เด็กได้อธิบายงานของตนที่ทำขึ้น เพื่อฝึกการพูดสนทนาหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่ตนได้วาดขึ้น โดยเล่าเป็นรายบุคคล

5) ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ครูและเด็กปฐมวัยร่วมกันสนทนา สรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของนักเรียน

1.7 สร้างแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน จำนวน 24 แผนมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) แผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน

2) เรื่อง ชั้น ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา

- 3) จุดประสงค์
- 4) สารการเรียนรู้
- 5) วิธีการดำเนินกิจกรรม (กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ประกอบด้วย 5 ขั้น ในเล่านิทานตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมของนิทาน แต่ละเรื่อง/การดำเนินการในระหว่างการเล่านิทาน
- 6) สื่อการเรียนรู้
- 7) การวัดผลและประเมินพัฒนาการ
- 8) ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สร้างตารางแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน 24 แผน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสร้างแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน

สัปดาห์ที่ (วันที่)	กระตุ้น	สื่อประกอบ	นิทาน (เค้าโครงจาก)	เพลงประกอบ
1(1)	ความคิด คล่องแคล่ว	การเล่านิทาน ปากเล่า	จิ้งหรีดน้อยย้ายบ้าน	เพลงจิ้งหรีด
1(2)	ความคิดริเริ่ม	เล่าไปวาดไป	ลูกหมาห้าตัว	เพลงลูกหมู
1(3)	ความคิด ละเอียดละออ	ตุ๊กตามือ	กาหลงฝูง	เพลงกา
2(1)	ความคิด คล่องแคล่ว	หุ่นตุ๊กมือ	นกเอี้ยงน้อยกับขวิดน้ำ (นิทานอีสป)	เพลงนกเอี้ยง
2(2)	ความคิดริเริ่ม	สมุดภาพ	ทะเลเปลี่ยนสี (นิทานดวงดาวเปลี่ยนสี)	เพลงทะเล
2(3)	ความคิด ละเอียดละออ	กระดาษทราย	เต่ากระดองแตก	เพลงเต่า
3(1)	ความคิด คล่องแคล่ว	การเล่านิทาน ปากเล่า	มดกตัญญู (นิทานอีสป)	เพลงมด
3(2)	ความคิดริเริ่ม	การวาดไปเล่าไป	แมงมุมสอนลูกงู (นิทานอีสป)	เพลง ง. งู

3(3)	ความคิด ละเอียดละออ	ตุ๊กตามือ	ยายมาเก็บเห็ดกับเตวดา	เพลงเก็บเห็ด
------	------------------------	-----------	-----------------------	--------------

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่ (วันที่)	กระตุ้น	สื่อประกอบ	นิทาน (เค้าโครงจาก)	เพลงประกอบ
4(1)	ความคิด คล่องแคล่ว	หุ่นมือ	เด็กเลี้ยงเป็ด	เพลงเป็ด
4(2)	ความคิดริเริ่ม	สมุดรวมภาพ	นกกะทอไข่เป็นทอง	เพลงไข่
4(3)	ความคิด ละเอียดละออ	กระดาษทราย	ต้นสักกับต้นตะขบ	เพลงต้นไม้
5(1)	ความคิด คล่องแคล่ว	การเล่นิทาน จากสิ่งของใกล้ตัว	จระเข้กับปลาฉลาม	เพลงปลาฉลาม
5(2)	ความคิดริเริ่ม	เล่าไปวาดไป	ช้างใหญ่กับปลวก	เพลงช้างใหญ่
5(3)	ความคิด ละเอียดละออ	ตุ๊กตามือ	แมวกับปลาหู	เพลงแมว เหมียว
6(1)	ความคิด คล่องแคล่ว	หุ่นถุงมือ	มันเทศยักษ์ (นิทานหัวผักกาดยักษ์)	เพลงช่วยกัน
6(2)	ความคิดริเริ่ม	สมุดภาพ	สุนัขจิ้งจอกฟันดำ	เพลง กระต่ายขาว
6(3)	ความคิด ละเอียดละออ	กระดาษทราย	ตัวประหลาด	เพลงปลา
7(1)	ความคิด คล่องแคล่ว	การเล่นิทาน ปากเล่า	ลูกอึ้งอ่ากับพ่ออึ้งอ่า	เพลงมด
7(2)	ความคิดริเริ่ม	เล่าไปวาดไป	ไก่ตื่นตูม	เพลงไก่
7(3)	ความคิด ละเอียดละออ	ตุ๊กตามือ	เพื่อนกัน	เพลงมา โรงเรียน
8(1)	ความคิด คล่องแคล่ว	หุ่นมือ	หอยเลือกนาย	เพลงหอย
8(2)	ความคิดริเริ่ม	สมุดรวมภาพ	กากินถั่ว	เพลงตั้งใจ

8(3) ความคิด กระดาษทราย เต่ากับกระต่าย เพลงเดิน-วิ่ง
ละเอียดละออ

2. วิจัยหาคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน

2.1 นำแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและถูกต้องตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบการจัดกิจกรรม นำแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและถูกต้องตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบการจัดกิจกรรม จำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ก)

2.2 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ตามคำแนะนำ ของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความเห็นตรงกัน 2 ใน 3 ท่าน ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์เหมาะสม

2.3 นำแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ จากนั้นนำผลที่ได้มาปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมให้สมบูรณ์

2.4 นำแผนการจัดกิจกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

แบบประเมินพัฒนาการด้านความคิด

1. ศึกษาแบบทดสอบความคิด โดยนำแนวคิดของอารี รังสินันท์ (2532) มาวิเคราะห์ ผู้วิจัย จึงสร้างแบบประเมินพัฒนาการด้านความคิด ประกอบด้วย

1.1 ชุดที่ 1 การวาดภาพ โดยให้เด็กต่อเติมภาพจากสิ่งที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นกระดาษ มีขนาดความยาว 9 ซม. ความกว้าง 6 ซม. ให้ต่อเติมภาพให้น่าสนใจ นำดินเหนียว และตั้งชื่อภาพ

1.2 ชุดที่ 2 การต่อเติมภาพให้สมบูรณ์ โดยให้เด็ก วาดภาพ ต่อเติมภาพจากสิ่งที่กำหนด ซึ่งเป็นรูปเส้นมีลักษณะต่าง ๆ กัน แล้วตั้งชื่อภาพที่ทำเสร็จแล้ว ให้และนำเสนอ

1.3 ชุดที่ 3 การใช้เส้นคู่ขนาน โดยให้เด็กต่อเติมภาพจากเส้นคู่ขนาน จำนวน 30 คู่ แต่ละคู่ มีความสูง 2.5 ซม. เส้นคู่ขนานมีระยะห่าง 0.8, 1.3 และ 1.7 ซม. จำนวน 3, 12 และ 15 คู่ ตามลำดับ ต่อเติมทั้ง 30 คู่ เน้นการประกอบภาพโดยใช้เส้นคู่ขนาน เป็นส่วนสำคัญของภาพ และต่อเติมภาพให้แปลก แตกต่าง ไม่ซ้ำกัน แล้วตั้งชื่อภาพที่ต่อเติมเสร็จแล้วให้แปลกและนำเสนอ การทดสอบชุดนี้ทั้ง 3 กิจกรรม เน้นการวาดภาพนำดินเหนียว นำเสนอ และวาดจากความคิดของเด็กหรือแสดงเอกลักษณ์ของภาพ กิจกรรมทั้ง 3 ชุด ใช้เวลาทดสอบกิจกรรมชุดละ 10 นาที เมื่อหมดเวลาในกิจกรรมหนึ่งก็เริ่มทำกิจกรรมชุดถัดไปทันที กิจกรรมทั้ง 3 ชุด ใช้เวลา 30 นาที

2. การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนความคิด ผู้วิจัยได้ใช้คู่มือการตรวจให้คะแนน แบบทดสอบความคิด โดยอาศัยรูปภาพแบบ ก ซึ่งกรรมการฝึกหัดครูได้สร้างขึ้น โดยแบ่งเกณฑ์การตรวจให้คะแนน 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) การให้คะแนนความคิดคล่องแคล่ว จะตรวจใน กิจกรรมที่ 3 และกิจกรรมที่ 3 เท่านั้น คะแนนความคิดคล่องแคล่ว คือ คะแนนที่ได้จาก การวาดภาพ ที่ชัดเจน สื่อความหมายได้ในแต่ละกิจกรรม ภาพละ 1 คะแนน ดังนั้นในกิจกรรมที่ 2 จะมีความคิด คล่องแคล่วสูงสุดเท่ากับ 10 คะแนน กิจกรรมที่ 3 ความคิดคล่องแคล่วสูงสุดเท่ากับ 30 คะแนน คะแนนความคิดคล่องแคล่วทั้งหมดเท่ากับ 40 คะแนน

2.2 ด้านความคิดริเริ่ม (Originality) การให้คะแนนความคิดริเริ่มจะตรวจทั้ง 3 กิจกรรม คะแนนความคิดริเริ่มขึ้นอยู่กับความถี่ทางสถิติของภาพที่แตกต่างไปจากธรรมดา ในการให้คะแนน ความคิดริเริ่มจะดูที่ภาพเป็นหลัก ไม่ใช่ดูชื่อภาพที่กำกับไว้ สำหรับภาพที่ซ้ำกันมากจะได้คะแนน 0 คะแนน ส่วนภาพที่แตกต่างจากรายชื่อที่ให้ไว้ จะให้คะแนนภาพละ 1 คะแนน

1) รายชื่อภาพที่ได้ 0 คะแนน ในกิจกรรมที่ 1 คือ รูปปั้นที่ไม่มี ความหมาย และไม่มี กำกับไว้ เด็กผู้ชาย คนผู้ชาย เด็กผู้หญิง คนผู้หญิง คนทุกชนิด นอกจากคนที่มาจากโลก วงกลม รูปไข่ มะม่วง

2) รายชื่อภาพที่ได้ 0 คะแนน ในกิจกรรมที่ 2 คือ

ภาพที่ 1 ภาพที่ไม่มี ความหมายและไม่มีชื่อกำกับไว้ หัวใจ หน้าทุกคน นกทุกชนิด แวนดา

ภาพที่ 2 ภาพที่ไม่มี ความหมายและไม่มีชื่อกำกับไว้ หน้าคนหรือรูปร่างคน หนังสือ ต้นไม้ หรือกิ่งไม้ ดอกไม้

ภาพที่ 3 ภาพที่ไม่มี ความหมายและไม่มีชื่อกำกับไว้ หน้าคนหรือคน เรือใบลูกตา

ภาพที่ 4 ภาพที่ไม่มี ความหมายและไม่มีชื่อกำกับไว้ หอย หอยทาก สัตว์ที่ไม่บ่งชี้ ชื่อเฉพาะ รูปหน้าคน หรือรูปคน

ภาพที่ 5 ภาพที่ไม่มี ความหมายและไม่มีชื่อกำกับไว้ กระทะ หรือถ้วยชามปาก ไบหน้าหรือศีรษะคน เรือ เรือใบ วงกลม พระจันทร์

ภาพที่ 6 ภาพที่ไม่มี ความหมายและไม่มีชื่อกำกับไว้ หัวใจ ไบหน้า หรือศีรษะคน ขึ้นบันได

ภาพที่ 7 ภาพที่ไม่มี ความหมายและไม่มีชื่อกำกับไว้ ไบหน้าหรือรูปร่างคน รถยนต์ ช้อน เครื่องหมายถาม

ภาพที่ 8 ภาพที่ไม่มีความหมายและไม่มีชื่อกำกับไว้ กวางหรือหัวกวาง หรือ
รูปร่างกวาง

ภาพที่ 9 ภาพที่ไม่มีความหมายและไม่มีชื่อกำกับไว้ ต้นไม้ นก เช่น นกเขาท่อนไม้

ภาพที่ 10 ภาพที่ไม่มีความหมายและไม่มีชื่อกำกับไว้ เบ็ด ฟ่าน เบ็ดหน้าแมว ปาก

3) รายชื่อภาพที่ได้ 0 คะแนน ของกิจกรรมที่ 3 คือ ภาพที่ไม่มีความหมายและ ไม่มี
ชื่อกำกับไว้ สมุด หน้าต่าง ลัง กระจ่าง กรอบกระจก ตึก หน้ามนุษย์ เด็ก คนแก่ สี่เหลี่ยมผืนผ้า
โทรทัศน์ กางเกงขาสั้น รูปทรงกลม ขวด บันได ตัวหนังสือ เครื่องบิน แก้วน้ำ ถังน้ำไม้บรรทัด
ดอกบัว ต้นเทียน

4) คะแนนความคิดริเริ่มมีดังนี้ กิจกรรมที่ 1 คะแนนสูงสุดคือ 1 คะแนน กิจกรรมที่ 2
คะแนนสูงสุดคือ 10 คะแนน กิจกรรมที่ 3 คะแนนสูงสุดคือ 30 คะแนน รวมเป็นคะแนนความคิด
ริเริ่มทั้งหมด 41 คะแนน

2.3 ด้านความคิดละเอียดลออ (Elaboration) การตรวจให้คะแนนดังนี้

- 1) แต่ละภาพให้คะแนนต่ำสุด 1 คะแนน
- 2) ส่วนรายละเอียดเพิ่มเติม ที่อธิบายภาพให้เห็นชัดมากขึ้น มีเกณฑ์ดังนี้
 - ก) รายละเอียดของภาพ ถ้าซ้ำกันให้ 1 คะแนน
 - ข) ใช้สีเพื่อให้ความรู้สึกเหมือนจริง
 - ค) แต่งภาพให้มีเนื้อหามากยิ่งขึ้น
 - ง) ขยายรายละเอียดของภาพเพื่อให้เข้าใจชัดเจนเพิ่มขึ้น

การนับคะแนนความคิดละเอียดลออนั้น จะให้คะแนนจากสเกล 5 ระดับ ในแต่ละกิจกรรม
ทั้งหมดเท่ากับ 15 คะแนน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ส่วนรายละเอียด

0-5 จุด	เท่ากับ	1 คะแนน
6-12 จุด	เท่ากับ	2 คะแนน
13-19 จุด	เท่ากับ	3 คะแนน
20-26 จุด	เท่ากับ	4 คะแนน
27 จุด	เท่ากับ	5 คะแนน

กิจกรรมที่ 2 ส่วนรายละเอียด

0-8 จุด	เท่ากับ	1 คะแนน
9-17 จุด	เท่ากับ	2 คะแนน
18-28 จุด	เท่ากับ	3 คะแนน

29-39 จุด เท่ากับ 4 คะแนน

40 จุด เท่ากับ 5 คะแนน

กิจกรรมที่ 3 ส่วนรายละเอียด

0-7 จุด เท่ากับ 1 คะแนน

8-16 จุด เท่ากับ 2 คะแนน

17-27 จุด เท่ากับ 3 คะแนน

28-37 จุด เท่ากับ 4 คะแนน

38 จุด เท่ากับ 5 คะแนน

3. การประเมินระดับพัฒนาการความคิด

3.1 นำเกณฑ์การให้คะแนนความคิด ผู้วิจัยใช้สูตรการหาค่าอันตรายชั้น เป็นแนวทางในการประเมินระดับพัฒนาการความคิดของเด็ก (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2556, น. 27) มีรายละเอียด ดังนี้

$$\text{อันตรายชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

การศึกษาครั้งนี้แบ่งการแปลความหมายพัฒนาการความคิด ในแต่ละด้านเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดี ระดับพอใช้ ระดับปรับปรุง

1. ด้านความคิดละเอียดลออ

$$\text{อันตรายชั้น} = \frac{40 - 0}{3} = 13$$

การแปลความหมายระดับพัฒนาการด้านความคิดละเอียดลออ มีดังนี้

ระดับดี (3) หมายถึง เด็กได้คะแนนความคิด 27 – 40 คะแนน

ระดับพอใช้ (2) หมายถึง เด็กได้คะแนนความคิด 14 – 26 คะแนน

ระดับปรับปรุง (1) หมายถึง เด็กได้คะแนนความคิด 0 – 13 คะแนน

2. ด้านความคิดคล่องแคล่ว

$$\text{อันตรายชั้น} = \frac{40 - 0}{3} = 14$$

การแปลความหมายระดับพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว มีดังนี้

ระดับดี (3) หมายถึง เด็กได้คะแนนความคิด 29 – 41 คะแนน

ระดับพอใช้ (2) หมายถึง เด็กได้คะแนนความคิด 15 – 28 คะแนน

ระดับปรับปรุง (1) หมายถึง เด็กได้คะแนนความคิด 0 – 14 คะแนน

3. ด้านความคิดริเริ่ม

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{15 - 0}{3} = 5$$

การแปลความหมายระดับพัฒนาการด้านความคิดริเริ่ม มีดังนี้

ระดับดี (3) หมายถึง เด็กได้คะแนน 11 – 15 คะแนน

ระดับพอใช้ (2) หมายถึง เด็กได้คะแนน 6 – 10 คะแนน

ระดับปรับปรุง (1) หมายถึง เด็กได้คะแนน 0 – 5 คะแนน

ตารางที่ 2 สรุปเกณฑ์การประเมินพัฒนาการความคิดของเด็กปฐมวัย

ประเด็นการประเมิน	ระดับพัฒนาการ		
	ระดับดี (3)	ระดับพอใช้ (2)	ระดับปรับปรุง (1)
1. ความคิดคล่องแคล่ว	ได้ 27 - 40 คะแนน	ได้ 14 - 26 คะแนน	ได้ 0 - 13 คะแนน
2. ความคิดริเริ่ม	ได้ 29 - 41 คะแนน	ได้ 15 - 28 คะแนน	ได้ 0 - 14 คะแนน
3. ความคิดละเอียดลออ	ได้ 11 - 15 คะแนน	ได้ 6 - 10 คะแนน	ได้ 0 - 5 คะแนน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน โดยมีการวาดภาพประกอบการเล่า เรื่อง ตามแผนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ คือ วันที่หนึ่งเล่นิทานกระตุ้นความคิดละเอียดลออ วันที่สองเล่นิทานกระตุ้นความคิดคล่องแคล่ว วันที่สามเล่นิทานกระตุ้นความคิดริเริ่ม และวันที่สี่ประเมินพัฒนาการ ด้านความคิด ด้วยแบบประเมินด้านความคิด โดยใช้เวลาวันละ 30 นาที และเก็บข้อมูลระหว่างการทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

แบบแผนการทดลอง

ใช้แบบอนุกรมเวลา (Time series design) (Creswell, 2003, p.169)

O₁ O₂ O₃ O₄ X O₅ O₆ O₇ O₈ O₉

X แทน การเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่นิทาน

- O₁ แทน การทดสอบก่อนเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบกิจกรรมวาดภาพ
ประกอบการเล่านิทาน
- O₂ แทน การทดสอบระหว่างการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบกิจกรรมวาดภาพ
ประกอบการเล่านิทาน ในสัปดาห์ที่ 1
- O₃ แทน การทดสอบระหว่างการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบกิจกรรมวาดภาพ
ประกอบการเล่านิทาน ในสัปดาห์ที่ 2
- O₄ แทน การทดสอบระหว่างการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบกิจกรรมวาดภาพ
ประกอบการเล่านิทาน ในสัปดาห์ที่ 3
- O₅ แทน การทดสอบระหว่างการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบกิจกรรมวาดภาพ
ประกอบการเล่านิทาน ในสัปดาห์ที่ 4
- O₆ แทน การทดสอบระหว่างการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบกิจกรรมวาดภาพ
ประกอบการเล่านิทาน ในสัปดาห์ที่ 5
- O₇ แทน การทดสอบระหว่างการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบกิจกรรมวาดภาพ
ประกอบการเล่านิทาน ในสัปดาห์ที่ 6
- O₈ แทน การทดสอบระหว่างการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบกิจกรรมวาดภาพ
ประกอบการเล่านิทาน ในสัปดาห์ที่ 7
- O₉ แทน การทดสอบระหว่างการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบกิจกรรมวาดภาพ
ประกอบการเล่านิทาน ในสัปดาห์ที่ 8

จากแบบแผนการทดลองผู้วิจัย มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2559 ถึง วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.2559 รวมเวลา 8 สัปดาห์
2. แบบประเมินพัฒนาการด้านความคิด เกณฑ์การให้คะแนน ระหว่างวันที่ 23-27 ธันวาคม พ.ศ.2559
3. ประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรม จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ระหว่างวันที่ 3-17 ตุลาคม พ.ศ.2559
4. ผลคะแนนของนักเรียน ระหว่างวันที่ 29-30 ธันวาคม พ.ศ.2559

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพัฒนาการด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออในช่วงระหว่างการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Stand Deviation)
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกหลังการสอนของผู้สอนเพื่อวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.106) ดังนี้

สูตร	$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$	
เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Stand Deviation) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.106) ดังนี้

สูตร	$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$	
เมื่อ S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน	คะแนนแต่ละคน
n	แทน	จำนวนนักเรียน
\sum	แทน	ผลรวม

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์โดยใช้สูตร IOC (สมนึก กัทฑิยชนี, 2553, น.220) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกแผน แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้

1. หาค่าดัชนีความเที่ยงตามเนื้อหาการพัฒนารูปแบบกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่า
นิทานที่มีต่อพัฒนาการความคิดของเด็กปฐมวัย โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of objective
congruence : IOC) ระหว่างแผนการสอนกับตัวชี้วัด คำนวณจากสูตร (สมนึก ภัททิยธนี, 2553, น.220)

สูตร	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	
เมื่อ	ICO แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$ แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัยผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง (Number of Samples)

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

SD แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน ค่าที่ใช้ในการทดสอบที (t-test)

p แทน ค่าความน่าจะเป็น (Probability)

* แทน ระดับความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเป็นตอนๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์พัฒนาการด้านความคิดของเด็กปฐมวัยก่อนทดลอง และระหว่างจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์พัฒนาการด้านความคิดของเด็กปฐมวัยก่อนทดลอง และระหว่างจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ปรากฏผลดังตารางที่ 3 – 5

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิดคล่องแคล่วของเด็กก่อนทดลอง และระหว่างจัด
กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน

พัฒนาการความคิด คล่องแคล่ว	N = 25 คน		แปลความหมาย
	\bar{X}	S.D	
ก่อนทดลอง	1.20	0.41	ปรับปรุง
ประเมินของสัปดาห์ที่ 1	1.72	0.46	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 2	1.88	0.33	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 3	2.00	0.50	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 4	2.24	0.52	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 5	2.32	0.46	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 6	2.68	0.48	ดี
ประเมินของสัปดาห์ที่ 7	3.00	0.00	ดี
ประเมินของสัปดาห์ที่ 8	3.00	0.00	ดี

จากตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิดคล่องแคล่วของเด็กก่อนการทดลอง 1.20 และระหว่างจัดกิจกรรม จำแนกตามสัปดาห์มีดังนี้ 1.72, 1.88, 2.00, 2.24, 2.32, 2.68, 3.00 และ 3.00 โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.41, 0.46, 0.33, 0.50, 0.52, 0.46, 0.48, 0.00 และ 0.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิดริเริ่มของเด็กก่อนทดลองและระหว่างจัด
กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน

พัฒนาการความคิด ริเริ่ม	N = 25 คน		แปลความหมาย
	\bar{X}	S.D	
ก่อนทดลอง	1.16	0.37	ปรับปรุง
ประเมินของสัปดาห์ที่ 1	1.84	0.37	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 2	1.88	0.33	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 3	2.00	0.50	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 4	2.12	0.47	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 5	2.32	0.48	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 6	2.72	0.44	ดี
ประเมินของสัปดาห์ที่ 7	2.96	0.20	ดี
ประเมินของสัปดาห์ที่ 8	3.00	0.00	ดี

จากตารางที่ 4 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิดริเริ่มของเด็กก่อนการทดลอง เป็น 1.16 และระหว่างจัดกิจกรรม จำแนกตามสัปดาห์มีดังนี้ 1.84, 1.88, 2.00, 2.12, 2.32, 2.72, 2.96 และ 3.00 ตามลำดับ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.37, 0.33, 0.50, 0.47, 0.48, 0.44, 0.20 และ 0.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิด ละเอียดลออของเด็ก ก่อนทดลองและระหว่างจัด กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน

พัฒนาการความคิด ละเอียดลออ	N = 25 คน		แปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
ก่อนทดลอง	1.20	0.41	ปรับปรุง
ประเมินของสัปดาห์ที่ 1	1.76	0.44	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 2	2.00	0.00	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 3	2.84	0.20	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 4	2.12	0.37	พอใช้
ประเมินของสัปดาห์ที่ 5	2.36	0.51	ปานกลาง
ประเมินของสัปดาห์ที่ 6	2.96	0.20	ดี
ประเมินของสัปดาห์ที่ 7	3.00	0.00	ดี
ประเมินของสัปดาห์ที่ 8	3.00	0.00	ดี

จากตารางที่ 5 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิดละเอียดลออของเด็กก่อนการทดลอง 1.20, และระหว่างจัดกิจกรรม จำแนกตามสัปดาห์มีดังนี้ 1.76, 2.00, 2.84, 2.12, 2.36, 2.96, 3.00 และ 3.00 ตามลำดับ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.41, 0.44, 0.00, 0.20, 0.37, 0.51, 0.20, 0.00 และ 0.00 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็ก สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็ก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้อง เด็กปฐมวัย 50 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 2 โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เป็นการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยการจับสลากได้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 1 จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน
2. แบบประเมินพัฒนาการด้านความคิด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Stand Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็ก จำนวน 25 คน ผลการวิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเล่านิทานโดยมีการวาดภาพประกอบการเล่าเรื่องส่งผลช่วยพัฒนาความคิดของเด็ก ดังนี้

1.1 ด้านความคิดคล่องแคล่ว คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิดคล่องแคล่วของเด็กก่อนการทดลองเป็น 1.20 และระหว่างจัดกิจกรรม เป็น 1.72, 1.88, 2.00, 2.24, 2.32, 2.68, 3.00 และ 3.00 ตามลำดับ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลองเป็น 0.41 และระหว่างจัดกิจกรรม เป็น 0.46, 0.33, 0.50, 0.52, 0.46, 0.48 และ 0.00 ตามลำดับ แสดงว่า ความคิด ด้านความคิดคล่องแคล่วของเด็กปฐมวัย หลังการเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานพัฒนาขึ้นตามลำดับ

1.2 ด้านความคิดริเริ่ม คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิด ด้านความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองเป็น 1.16 และระหว่างจัดกิจกรรม เป็น 1.84, 1.88, 2.00, 2.12, 2.32, 2.72, 2.96 และ 3.00 ตามลำดับ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นก่อนการทดลองเป็น 0.37 และระหว่างจัดกิจกรรมเป็น 0.37, 0.33, 0.50, 0.47, 0.48, 0.44, 0.20 และ 0.00 ตามลำดับ แสดงว่า ความคิด ด้านความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานพัฒนาขึ้นตามลำดับ

1.3 ด้านความคิดละเอียดลออ คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิด ด้านความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองเป็น 1.20 และระหว่างจัดกิจกรรมเป็น 1.76, 2.00, 2.04, 2.16, 2.44, 2.96, 3.00, และ 3.00 ตามลำดับ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลองเป็น 0.41 และระหว่างจัดกิจกรรมเป็น 0.44, 0.00, 0.20, 0.37, 0.51, 0.20, 0.00 และ 0.00 ตามลำดับ แสดงว่า ความคิด ด้านความคิดละเอียดลออ ของเด็กปฐมวัยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานพัฒนาขึ้นตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีผลต่อการพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 1 โรงเรียนเทศบาล 2 ตั้งกวดเทศบาลเมืองลำพอง สมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานเป็นเวลา 8 สัปดาห์ มีผลต่อพัฒนาความคิดของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า กิจกรรมการเล่านิทานโดยมีการวาดภาพประกอบการเล่าเรื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กระตุ้นพัฒนาการด้านความคิดของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับการพัฒนาและส่งเสริมความคิดของทอเรนซ์ (Torrance, 1964, p.32) ที่ได้เสนอหลักในการส่งเสริมความคิดซึ่งเน้นตัวครูและเด็ก คือ ครูส่งเสริมให้เด็กถาม ขณะที่เล่านิทาน ครูสนใจต่อคำถามที่แปลกๆ ของเด็ก ครูตั้งใจฟังเมื่อเด็กมีข้อสงสัยและซักถามครูเอาใจใส่ต่อความคิดแปลกๆ ของเด็ก ครูแสดงความกระตือรือร้นต่อคำถามแปลกๆ ของเด็ก ครูจะเปลี่ยนบทบาทโดยตั้งสถานการณ์สมมุติแล้วให้เด็กเล่าต่อจากครูสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่กรมวิชาการ (2546, น.26-38) กำหนดให้การประเมินพัฒนาการ ควรยึดหลักประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านอย่างเป็นระบบ และอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องตลอดปี ไม่ควรใช้การทดสอบสำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสม และควรใช้กับเด็กอายุ 3-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก ที่เก็บอย่างมีระบบ ซึ่งความคตินับเป็นพฤติกรรมที่สำคัญที่ควรส่งเสริม ดังนั้นครูผู้สอน จึงต้องนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการ หรือเลือกใช้วิธีการสอน ที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการศึกษาศึกษาปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ควรจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิดวางแผน ลงมือกระทำ เสนอความคิดให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยครูผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มอร์โรว์ (Morrow, 1993) ; อมอริจจิ (Amoriggi, 1981, p.1366A-1367A) ; สมศิริ อรุโณทัย (2559) ; ปรียาภรณ์กรรณิกา (2558) ; พัทธมนต์ สุขสุข (2556) ; ณิชวุฒิ ศิลาภรณ์ (2556, น.58-59) ; เบญจมาศ สุภาทอน (2555, น.49) ; จีรวรรณ นนทะชัย (2555, น.73) ; วัชรภรณ์ มากบุญ (2553) ; กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร (2553, น. 60) ; พิษญาดา ธาตุอินจันทร์ (2551) ; ทศนีย์ ดีเลิศ (2551) ; นงลักษณ์ เกตุการณ์ (2551) ; พิพร เขาวนัประยูร (2551) ; จิราพร พรหมพุทธา (2550) ; สาธิตินิ วิทยาขาว (2550) ; นฤมล จิวแพ (2549, น.41) ; นิลิตา อยู่อำไพ (2549) ; อมรรัตน์ จรัสอรุณฉาย (2549) ; อังคณา กิระดิจริยโสภณ (2549) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการวาดภาพประกอบการเล่านิทานช่วยพัฒนาความคิดของเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบต่างๆ จากการผลการวิจัยเรื่องผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีผลต่อการพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. การทำกิจกรรมวาดภาพ วัสดุ อุปกรณ์ ต้องให้พร้อมมีจำนวนพอเพียง ปลอดภัยกับเด็ก
2. ขณะทำกิจกรรมวาดภาพควรมีการกระตุ้นอย่างอื่นประกอบ เช่น เพลง และเสียง
3. แบบฝึกพัฒนาความคิดควรมีหลากหลายชนิด
4. แบบฝึกควรมีการผสมผสานร่วมกันของรูปทรงกับลายเส้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลของการจัดกิจกรรมในกลุ่มต่างๆ เพื่อติดตาม ผลการทดลองที่ส่งผลต่อความคิดของเด็ก
2. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมวาดภาพที่มีผลต่อความสามารถด้านอื่นๆ เช่น ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ทักษะทางภาษาด้านการเขียน และการส่งเสริมพัฒนาการ ด้านกล้ามเนื้อเล็ก
3. ควรมีการศึกษาพัฒนาการความคิดทางด้านการใช้ภาษา การปฏิบัติและเคลื่อนไหว
4. ควรมีการติดตามผลเป็นระยะหลังการทดลอง เช่น 1 เดือน 3 เดือน หรือแต่ละภาคเรียน เป็นต้น เพื่อศึกษาความคงทนของความคิด

บรรณานุกรม

- กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร. (2553). พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การแสดงประกอบการเล่านิทาน. ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาศรีวิชัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
กรมการฝึกหัดครู, กระทรวงศึกษาธิการ. (2522). รายงานการวิจัยเรื่องความคิดสร้างสรรค์ของ
เด็กไทย. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
----- (2550). รายงานการวิจัยเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์ของ
เด็กไทยในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
----- (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
----- (2545). คู่มือพัฒนาหนังสือการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
----- (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาศรีวิชัยพุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
----- (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กุดยา ตันติผลาชีวะ. (2554). เล่นสร้างสรรค์พัฒนาปัญญาลูก. กรุงเทพฯ : เรือนปัญญา
กุสุมา รักขมณี. (2556). การวิจัยวรรณคดี. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาตะวันออก
คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
เกริก ชื่นพันธ์. (2547) การเล่านิทาน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2553). สอนให้เป็นอัจฉริยะตามแนวনীโอฮิวแมนนิส. กรุงเทพฯ :
บริษัท ที.พี. พรินท์ จำกัด.
ขวัญตา ทุนแพทย์. (2556). สอนให้เด็กก่อนนอนมีความสุขและคิดสร้างสรรค์. วารสารศึกษาศาสตร์.

- จารุณี ศรีเฟือก. (2554). การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน หลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบภาพด้วยการตอบคำถามและด้วยการแสดงบทบาทสมมติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จินตนา จันทร์ดา. (2550). ผลของนิทานใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิราพร พรหมพุทธา. (2550). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยการวาดภาพในแผนที่ความคิด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- จิรวรรณ นนทะชัย. (2555). ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่นิทานประกอบการวาดภาพ. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โชติรส เตชะพันธุ์วิช. (2550). วาดเส้น-วาดเส้นสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : พลัสเพรส.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. (2533). พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ. กรุงเทพฯ : แพลนพับลิชชิง.
- ณัฐวดี ศิลากรณ์. (2556). ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบหุ่น. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดนัย เทียนพุ่ม. (2541). รายงานการวิจัย เรื่อง ทิศทางและบทบาทการบริหารทรัพยากรบุคคล ทศวรรษหน้าปี 2550. กรุงเทพฯ : สถาบันการจัดการงานบุคคล สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย.
- ดิลก ดิลกานนท์. (2534). การฝึกทักษะการคิดเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทัศนีย์ ดีเลิศ. (2551). การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ในกิจกรรมศิลปะ ของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- ธีรนุช แส่นหาญ. (2550). ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การประกอบคำถามปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงศ์นุช แน่นอุดร. (2554). หลักการเลือกนิทานให้เด็ก. ค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2559. จาก http://www.uniserv.buu.ac.th/forum2/topic.asp?TOPIC_ID=4811.
- นงลักษณ์ เกตุการณ. (2551). การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเอง ในกิจกรรมศิลปะ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมองและการจัดการเรียนรู้แบบซิแนคติกส์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นฤมล จิวแพ. (2549). ผลการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทัชพร จิระจรัสชัย. (2551). ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบเสียงเพลงไทยเดิม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอกปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิรมล ผลิพีช. (2550). ผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานสอนคติธรรมที่มีต่อจริยธรรม ด้านการช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิติตา อยู่อำไพ. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครูกับการคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.
- เบญจมาศ สุภาทอน. (2555). การพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะตามทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ สำหรับนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประคอง นิมมานเหมินทร์. (2543). นิทานพื้นบ้านศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). สอนอย่างไรให้คิดเป็น. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- . (2551). การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ : เทคนิค ปรินต์ติ้ง.

- ปรียาภรณ์ วรรณิกา. (2558). การพัฒนาและการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พรทิพย์ วินโกมินทร์.(2542). สื่อการเรียนรู้และของเล่นเด็กปฐมวัย. ปทุมธานี : โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- .(2543). นิทานและหุ่นสำหรับเด็กปฐมวัย. ปทุมธานี : สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- พัชรมณฑิ์ สุขสุข. (2556). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างควบคู่กับเสริมแรงสังคม. ปริญญาานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชญาดา ธาตุอินจันทร์. (2551). การใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิพร เขาวนัประยูร. (2551). การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยวิธีสอนแบบสตอรี่ไลน์ โรงเรียนอนุบาลอินทிரบ้านเด็ก อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. (2545). สมอกลูกพัฒนาได้ด้วยศิลปะ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- มะลิฉัตร เอื้ออานนท์. (2543). การรับรู้ทางศิลปะ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). ความสามารถทางสติปัญญากับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนักเรียนชั้นเด็กเล็ก โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รัญจวน ประโมจรรย์. (2544). ผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- โรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาลเมืองลัดหลวง. (2559). ข้อมูลพื้นฐาน. ค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2559. จาก <https://www.facebook.com/โรงเรียนเทศบาล-๒-เทศบาลเมืองลัดหลวง-223024174723571/>.

- วราภรณ์ รักรวิชัย. (2541). **กิจกรรมสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : บริษัทต้นอ้อ.
- วัชรภรณ์ มากบุญ. (2553). **ผลการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (เล่ม 1) : แนวคิดเชิงทฤษฎีวัยเด็กตอนกลาง**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศรีสุดา ธิติโสภี. (2546). **การเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมหลังการเล่านิทานด้วยวิธีการตอบถามและวิธีการเล่นบทบาทสมมุติที่มีต่อความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศุภมาส จิรกอบสกุล. (2559). **ทักษะทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการอ่านนิทานร่วมกัน**. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมอ่านการเขียนแห่งประเทศไทย. (2544). **การเขียนหนังสือสำหรับเด็กเพื่อเป็นผลงานทางวิชาการ**. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2553). **การวัดผลการศึกษา**. กภาพสินธุ์ : โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.
- สมศิริ อรุโณทัย. (2559). **การวาดเส้นสร้างสรรค์**. วารสารวไลยลงกรณ์ปริทัศน์, 6(1).
- สัตยา สายเชื้อ. (2540). **กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- สาธิตี วิทยาขาว. (2550). **การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางรูปภาพของเด็กปฐมวัยด้วยการเล่านิทานประกอบหุ่นกับการเล่านิทานประกอบรูปภาพ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สิริพรรณ ดันดิรัตน์ไพศาล. (2545). **ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สิริวรรณ ฤทธิสาร. (2551). **การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ใช้วิธีการสอนแบบการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบภาพและวิธีการสอนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ. (2552). **พัฒนาทักษะการคิดพิชิตการสอน**. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำและคณะ. (2554). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิด**. กรุงเทพฯ : อี เค บุ๊คส์.

- อมรรัตน์ จรัสอรุณฉาย. (2549). **การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อังคณา กิรติจริยโสภณ. (2549). **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าในการปั้นสำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- อารี พันธุ์ณี. (2557). **ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์.** สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- อารี รังสินันท์. (2532). **ความคิดสร้างสรรค์.** กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- (2550). **ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อุษณีย์ อนุรุทวงศ์. (2554). **การพัฒนาทักษะความคิดระดับสูง.** กรุงเทพฯ : ไอ คิว บู้คเซ็นเตอร์.
- Amoriggi, H. D. (1981). **The effect of storytelling on young children's sequencing ability.** UnitedStates of America: Boston University.
- Burke, W. Warner. (1994). **Organizational Development : A Process of Hearing Changing.** (2nd ed.). Massachusetts : Addison – Wesky.
- Creswell, J. W. (2003). **Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches.** (2nd ed). Thousand Oaks, California: Sage.
- David, A. (1986). Thinking Frame. **Educational Leader Ship**, 43, 4-10.
- Davis, Keith. (1967). **Human relation at work : The dynamic of organizational behavior.** New York : McGraw-Hill.
- Guilford, J.P. (1967). **The Nature of Human Intelligence.** New York : McGraw-Hill.
- Huck, C.S. (1979). **Children Literature in the Elementary School.** New York :Holt, Rinehart and Winston.
- Jersild, Arthur T. (1968). **Child Psychology.** (6th ed.). Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice-Hall.
- Lowenfeld, V. (1957). **Creative and mental Growth.** New York : The Macmillan.
- Morrow, L.M. (1993). **Literacy development in the early years: Helping children read and write.** Massachusetts : University of Massachusetts.
- Pearce, J.C. (1993). **Evolution's End : Claming the Potential of Our Intelligence.** San Francisco : Harper.

Rogers, Geoffrey. (1985). **Editing for Print**. London : A Macdonald Book.

Torrance, E. P. (1962). **Education and the Creative Potential**. Minneapolis : The Lund Press.

----- (1964). **Education and Creativity In Creativity : Progress and Potential**.

New York : McGraw-Hill.

Wallach, M.A. and Kogan, N. (1965). **Modes of thinking in young children: a study of the creativity- intelligence distinction**. New York : Holt, Rinehart and Winston.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. นางรัชณี ตินธุเศรษฐ ตำแหน่ง คีษานิเทศก์ วิทยฐานะ คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้ากลุ่มงานนิเทศก์ศึกษา 2 สำนักการศึกษา เขต 2
2. นางปิยะธิดา เกษสุวรรณ ตำแหน่ง คีษานิเทศก์ วิทยฐานะ คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้ากลุ่มงานนิเทศก์ศึกษา 2 สำนักการศึกษา เขต 2
3. น.ส.จิราภรณ์ ส่องแสง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ สาขาปฐมวัย โรงเรียนบำรุงรวิวรรณวิทยา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๑๗๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๓๑ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางรัชณี สินธุเศรษฐ์

ด้วยนางสาวสาวิกาพร แสนศึก นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาการความคิด 3 ด้าน ของเด็กปฐมวัย” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ และบัณฑิตวิทยาลัย ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายวาปี คงอินทร์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๕๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๑๗๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงทึร์ญูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๓๑ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางปิยะธิดา เกษสุวรรณ

ด้วยนางสาวสวาทิกพร แสนศึก นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาการความคิด 3 ด้าน ของเด็กปฐมวัย” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.วิไพภรณ์ วัฒนานิมิตกุล	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ และบัณฑิตวิทยาลัย ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว.เป็ คงอินทร์
(นายวาปี คงอินทร์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๑๗๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๓๑ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวจิราภรณ์ ส่องแสง

ด้วยนางสาวสาวิกาพร แสนศึก นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาการความคิด 3 ด้าน ของเด็กปฐมวัย” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.วิโงษฐ์ วัฒนานิมิตกุล	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ และบันทึกวิทยาลัย ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๐/๑๗๖๖๖๖

(นายวาปี คงอินทร์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ

ตารางที่ 6 คะแนนการประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรม จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ			ΣR	N	IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่						
	1	2	3				
1. จุดประสงค์ของแผนสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
2. จุดประสงค์ของแผนสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
3. กิจกรรมมีเนื้อหาสาระครบถ้วน	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
4. กิจกรรมมีความถูกต้องตามหลักวิชาการการจัดการศึกษาปฐมวัย	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
5. กิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสมกับช่วงชั้น	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
6. กิจกรรมไม่ขัดต่อความมั่นคงและศีลธรรมอันดีงาม	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
7. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
8. กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ปฐมวัย	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
9. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
10. กิจกรรมการเรียนรู้ลำดับความคิดรวบยอดของเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
11. กิจกรรมการเรียนรู้นำเสนอวิธีการเรียนรู้ที่ชัดเจนและปฏิบัติได้	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ			ΣR	N	IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่						
	1	2	3				
12. กิจกรรมการเรียนรู้เสนอคำแนะนำ สำหรับช่วยครูในการจัดกิจกรรมให้ ประสบผลสำเร็จและบรรลุตามหลักสูตร	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
13. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
14. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ถูกต้องตามหลักวิชาการ	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้
15. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการวัดผลอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง จิ้งหรีดน้อยกลับตัว ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดคล่อง
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นการเล่านิทานปากเปล่า เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของความขยันและการรู้จักที่จะปรับปรุงตนเอง

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ ความขยันและการรู้จักที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขึ้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง จิ้งหรีด
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามทีละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความขยันและการรู้จักที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น
 - 1.4 ครูเล่านิทานโดยใช้การเล่านิทานปากเปล่า เรื่องจิ้งหรีดน้อยกลับตัวให้เด็กฟัง
2. ขยายความรู้สึกรู้สึกคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องจิ้งหรีดน้อยกลับตัวจบแล้ว ต่อไปครูจะถามคำถาม เด็กๆ จะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้ นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กๆ เป็นจิ้งหรีดน้อย เด็กๆ จะมีวิธีใดบ้างที่จะทำให้ไม่ต้องอดอยากหิวโหยและไม่ต้องขอแบ่งอาหารจากมดอีก”

3. ชั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กๆ เป็นจิ้งหรีดน้อย เด็กๆ จะมีวิธีใดบ้างที่จะทำให้ไม่ต้องอดอยากหิวโหยและไม่ต้องขอแบ่งอาหารจากมดอีก ยังไม่ต้องขอบคุณคุณครูนะคะ แต่ให้เด็กๆ วาดภาพวิธีที่เด็กๆ คิดมาให้ได้มากที่สุด แล้วตั้งชื่อภาพของเด็กๆ มาด้วยนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชั้นนำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับบอกชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็ก และบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กๆ เป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง จิ้งหรีด
2. การเล่านิทานปากเปล่า เรื่อง จิ้งหรีดน้อยกลับตัว
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดคล่องแคล่ว

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย	ภาพออกมาได้มาก	ภาพออกมาได้	ภาพออกมาได้
ในการคิดและวาดภาพออกมา	ไม่ซ้ำกัน ในเวลา	มาก ไม่ซ้ำกัน ใน	มาก ไม่ซ้ำกัน
ได้มาก ไม่ซ้ำกัน ในเวลาอันจำกัด	อันจำกัด ได้ด้วย	เวลา อันจำกัด	ในเวลาอัน
	ตนเอง	โดยครูต้องชี้แนะ	จำกัดไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง จิ้งหรีดกลับตัว

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

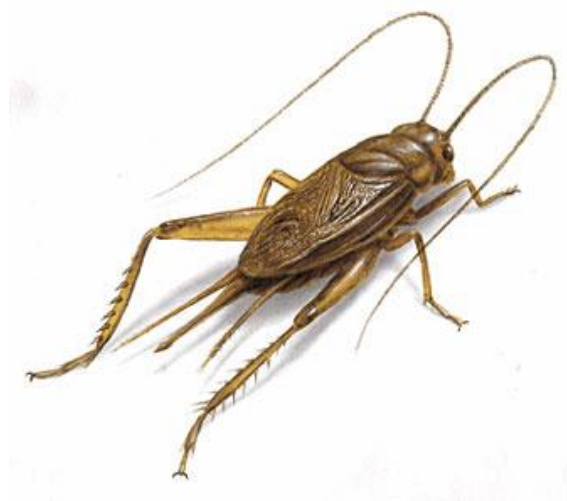
จิ้งหรีดน้อย “ซื้อต้นข้าว” ไม่ได้กินอาหารมาหลายวันแล้ว เขาเดินโซเซเพราะไร้เรี่ยวแรง พอกระโดดมาถึงลานดิน ใต้ต้นมังคุดใหญ่ ท่ามกลางลมฤดูหนาว พวกมดกำลังขนเมล็ดข้าวโพด ออกจากรังมาตากให้แห้ง เพื่อที่จะสามารถเก็บไว้กินได้นานๆ จิ้งหรีดต้นข้าวจึงเดินไปขอกินเมล็ด ข้าวโพดสัก 2-3 เม็ด เพื่อประทังชีวิต แต่มดกลับถามว่า “ทำไมดอนฤดูร้อน เจ้าจึงไม่หาเสบียงอาหาร กักตุนไว้บ้างเล่า” จิ้งหรีดต้นข้าวก็ตอบว่า “ก็เรามัวแต่ร้องเพลงเที่ยวเล่นไปตลอดฤดูร้อน เลยไม่มีเวลา ที่จะหาอาหารกักตุนเอาไว้ล่ะ” มดได้ฟังดังนั้นจึงบอกกับจิ้งหรีดว่า “ถ้าเช่นนั้น เจ้าก็ควรจะเต็นรำเช่นนั้นไปตลอดฤดูหนาว” เจ้าจิ้งหรีดต้นข้าวได้ยินดังนั้นก็นึกเสียใจที่ตนเองไม่ขยันทำมาหากิน เสียแต่แรก และวิงวอนขอโอกาสที่จะแก้ตัว ราชนิมดเห็นดังนั้นจึงบอกกับจิ้งหรีดน้อยต้นข้าวว่า “เอาเถอะ ในเมื่อเจ้ายังรู้จักที่จะสำนึกผิดแล้วกลับตัวเสียใหม่ เราก็จะให้โอกาสเจ้าสักครั้งและจะเป็นการให้ โอกาสแก้ตัวเพียงครั้งเดียวเท่านั้น” จากนั้นราชนิมดแบ่งข้าวโพดให้จิ้งหรีดน้อยต้นข้าวกินประทังชีวิต และตลอดฤดูหนาวนั้นจิ้งหรีดน้อยต้นข้าวก็อาศัยอยู่กับมดผู้เมตตาอย่างเจียมเนื้อเจียมตัว และเฝ้ารอฤดูร้อน ที่จะมาถึง จิ้งหรีดน้อยต้นข้าวได้เรียนรู้การเก็บอาหารจากพวกมด และตั้งใจว่าเมื่อฤดูร้อนมาถึง มันจะไม่เอาแต่เที่ยวเล่นร้องเพลงแต่เพียงอย่างเดียวอีก

เพลง จิ้งหรีด

ผู้แต่ง สาวิกาพร แสนศึก

จิ้งหรีดมันอยู่ในรู เอาไม้แห่ของมันร้อง จืด จืด
จิ้งหรีดมันออกจากรู ร่าเริงนำคูกรีดปีก กรีด กรีด
กระโดดดิ่งดั่งไปมา สดใสหนักหนาจิ้งหรีดตัวนิด

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง ลูกหมูห้าตัว ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 2 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดริเริ่ม
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นการวาดไปเล่าไป เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของความสามัคคีและมีน้ำใจ

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ ความสามัคคีและมีน้ำใจ
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ชื่นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง ลูกหมู
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความสามัคคีและมีน้ำใจ
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยการวาดไปเล่าไปประกอบนิทานเรื่องลูกหมูห้าตัวให้เด็กฟัง
2. ชื่นขยายความรู้สึกรักใคร่
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องลูกหมูห้าตัวจบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กเป็นลูกหมู เด็กๆ จะสร้างบ้านแบบใด ที่เด็กๆ คิดว่าปลอดภัยที่สุดและแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร”

3. ชั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กเป็นลูกหมู เด็กๆ จะสร้างบ้านแบบใด ยังไม่ต้องตอบคุณครูนะคะ แต่ให้เด็กๆ วาดภาพบ้านที่เด็กๆ คิดว่าปลอดภัยที่สุดและแปลกใหม่ไม่ซ้ำใครมาให้คุณครูดู แล้วตั้งชื่อภาพบ้านของเด็กๆ มาด้วยนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชั้นนำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากล่าวชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง ลูกหมู
2. การวาดไปเล่าไปประกอบนิทานเรื่อง ลูกหมูห้าตัว
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด

- 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
- 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด

- 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด

3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ

- 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดริเริ่ม

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดริเริ่ม (Originality)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดและวาดภาพที่แปลก ใหม่ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก ความคิดทั่วไป	ภาพที่แปลกใหม่ ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก ความคิดทั่วไป ได้ด้วยตนเอง	ภาพที่แปลกใหม่ ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก ความคิดทั่วไป โดยครูต้องชี้แนะ	ภาพที่แปลก ใหม่ต่างจากเด็ก อื่น หรือต่าง จากความคิด ทั่วไปไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง ลูกหมูห้าตัว

สาวิกาพร แสนสีก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

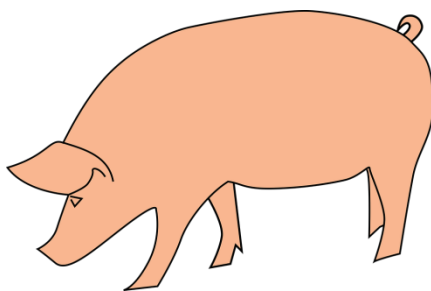
แม่หมูให้ลูกๆ ออกไปเผชิญโลกภายนอกด้วยตัวเอง หมูห้าพี่น้องออกเดินทางได้ชักพอกหมูตัวที่ห้าแสนจะขี้เกียจก็ล่าลาพี่ๆ หยดลุ่มตัวลงนอนใต้ต้นไม้แล้วบอกกับพี่ๆ ว่า “ตอนนี้เป็นฤดูร้อน อาศัยนอนใต้ต้นไม้ไปก่อนก็ได้ เดี่ยวจะเข้าฤดูหนาวค่อยสร้างบ้านก็ได้” เดินทางต่อไปได้อีกหน่อยหมูตัวที่สี่ ก็ลาพี่ๆ อีกสามตัว ไปกางเต็นท์ผ้าใบผ่านอนหลับสบายใจ เดินทางต่อไปอีกหน่อยหมูตัวที่สามก็ลาพี่ๆ อีกสองตัว ไปสร้างบ้านด้วยฟาง เพราะว่ามันง่าย แล้วก็เร็วที่สุด จะได้รับฯ สร้างให้เสร็จแล้วจะได้นอนหลับพักผ่อนเสียที เดินทางต่อไปได้ชักพอก หมูตัวที่สองก็ลาพี่ตัวที่หนึ่งแล้วลงมือสร้างบ้านจากไม้ พี่หมูตัวที่หนึ่งจึงออกเดินทางไปหาที่สร้างบ้านต่อไป ในขณะที่มีเจ้าหมาป่าได้รู้ข่าวว่าลูกหมูออกเดินทางไปสร้างบ้านด้วยตนเอง จึงแอบข่องตามไป เห็นหมูตัวที่ห้า นอนหลับอยู่ จึงข่องเข้าไปหวังจะจับหมูกิน แต่บังเอิญเหยียบเข้ากับกิ่งไม้แห้ง เจ้าหมูตัวที่ห้าตกใจตื่น รีบวิ่งไปหาหมูตัวที่สี่ ที่นอนอยู่ในเต็นท์ผ้าใบ เต็นท์ผ้าใบไม่แข็งแรงพอที่จะป้องกันได้ หมูทั้งสองพากันวิ่งหนีไปหาหมูตัวที่สามที่มีบ้านเป็นฟาง บ้านฟางก็ไม่สามารถต้านทานแรงลมเป่าของ เจ้าหมาป่าได้ หมูทั้งสามหมูจึงพากันวิ่งลี้หนีไปหาหมูตัวที่สองคิดที่จะสร้างบ้านด้วยไม้ ปรากฏว่า บ้านไม้ในฝันของหมูตัวที่สี่นั้นสร้างไม่สำเร็จ เพราะอยู่ในเขตป่าสงวน เขาห้ามตัดไม้ หมูทั้งสี่ หมดหนทางไป พากันวิ่งหนีไปหาหมูตัวที่หนึ่ง หมูตัวที่หนึ่งได้รู้ถึงความเดือดร้อนของน้องๆ พอดีบ้านที่สร้างจากปูนพืงจะสร้างเสร็จแบบปูนที่ฉาบยังไม่แห้ง เจ้าหมาป่าไล่ตามมาเห็นสภาพบ้าน ที่ไม่น่าจะแข็งแรง ประกอบกับชะล่าใจ ว่าตัวเองแข็งแรง ยังไงก็ได้จับหมูทั้งห้าตัวกินแน่ เลยปล่อย ให้หมูห้าถลงบ้านใหม่กันไปก่อน.....แต่!! เหตุการณ์พลิกโผ บ้านอิฐสร้างเสร็จ ปูนแห้งแข็งแรงกว่า แม้แต่แรงหมาป่าก็ไม่สามารถทำลายบ้านอิฐได้ ไม่ว่าจะขย่มหลังคา หรือตดไล่ บ้านอิฐก็ไม่หวั่น....จนหมาป่าเหนื่อยหมดแรง นั่งพับเขลอกลับไป หมูทั้งห้าก็เลยจับหมาปามาล่ามโซ่เฝ้าบ้านซะเลย

เพลงลูกหมู

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ในเช้าแจ่มใสวันหนึ่งซึ่งเป็นวันน้ำนอง ลูกหมูก็อยากจะลองๆ เล่นโคลน
แต่แล้วก็ต้องคันเท้าพยาธิไซเท้าของมัน ลูกหมูคิดได้เร็วพลันรีบป้องกันทันที
จึงทำรองเท้าด้วยไม้เชือกเป็นสายชั้นดี เร็วมาช่วยกันซิ จะได้ของดีเสียงดัง
ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ
มาฟังเสียงฉันทินเดินซิ ๆ ๆ ๆ
ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ ก๊ับ

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง กาน้อยหลงฝูง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 3 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดละเอียดลออ
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นตุ๊กตากระดาษ เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของความพึงพอใจและภาคภูมิใจในตนเอง

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ ความพึงพอใจและภาคภูมิใจในตนเอง
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขึ้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง กา
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกันครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความพึงพอใจและภาคภูมิใจในตนเอง
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้ตุ๊กตากระดาษประกอบการเล่านิทานเรื่องกาน้อยหลงฝูงให้เด็กฟัง
2. ขึ้นขยายความรู้สึกรักคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องกาหลงฝูงจบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “สมมุติว่าฝูงกานึกสนุก จะจัดงานเลี้ยงแฟนซี โดยให้กาทุกตัว ตกแต่งร่างกายให้สวยงามวิจิตรบรรจงที่สุด เด็กๆ คิดว่ากาน้อยจะแต่งตัวอย่างไร”

3. ชั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ทุกคนคงจะคิดและได้คำตอบดีๆ มากมายแล้วนะคะว่า ถ้าหากฝูงกาจะจัดงานเลี้ยงแฟนซี โดยให้กาทุกตัวตกแต่งร่างกายให้สวยงามวิจิตรบรรจงที่สุด เด็กๆ คิดว่ากาน้อยจะแต่งตัวอย่างไร ยังไม่ต้องตอบคุณครูนะคะ แต่ให้เด็กๆ วาดภาพกาน้อย ที่แต่งตัวสวยงามและวิจิตรบรรจงที่สุดตามความคิดของเด็กๆ มาให้คุณครูดู แล้วตั้งชื่อภาพของเด็กๆ มาด้วยนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชั้นนำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง กา
2. ตุ๊กตากระดาษประกอบการเล่านิทานเรื่อง กาหลงฝูง
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดละเอียดลออ

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย	ภาพที่มีรายละเอียด	ภาพที่มีรายละเอียด	ภาพที่มีรายละเอียด
ในการคิดและวาดภาพที่มี	เพิ่มนำมาตกแต่ง	ละเอียดเพิ่ม	ละเอียดเพิ่ม
รายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่ง	ให้สมบูรณ์ได้	นำมาตกแต่ง	นำมาตกแต่ง
ให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน	ความชัดเจนและมี	ให้สมบูรณ์	ให้สมบูรณ์
และมีความหมายมากขึ้น	ความหมายมากขึ้น	ได้ความชัดเจน	ได้ความชัดเจน
	ได้ด้วยตนเอง	และมีความหมาย	และมีความ
		มากขึ้น โดยครู	หมายมากขึ้น
		ต้องชี้แนะ	ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

นิทานเรื่อง กากลงฝูง

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ ป่าใหญ่แห่งหนึ่ง เป็นที่อยู่อาศัยของนกสวยงามมากมายหลายชนิด ทั้งนกแก้วสีเขียวสดใส นกปีกยาวสวรรค์สีสวย นกกระตั้วสีขาวนวล เรียกได้ว่า เป็นแดนสวรรค์ของนกเลยก็ว่าได้ นกต่างๆ ที่ได้ข่าว ต่างใฝ่ฝันที่จะเข้าไปอยู่ร่วมในป่าแสนสวย เจ้ากาชนิดดำก็เช่นกัน มันเฝ้ามองเงาของตนเองในน้ำ พยายามคิดหาวิธีที่จะปรุงโฉมขนสีดำให้สวยงามอยู่มาวันหนึ่ง ขณะที่มันกำลังหาอาหารอยู่ใกล้กับลำธาร เจ้ากาดำเหลือบไปเห็นนกยูงผู้สง่างามกำลังใช้ขนทำความสะอาดอยู่ เจ้ากาเห็นขนของนกยูงหลุ่คร่ง ใหลตามน้ำ เพราะความไม่พอใจในตัวเอง กาดำหนึ่งจึงไปเก็บขนของนกยูงที่สลัดทิ้งไว้มาปักแซมใส่ขนของตน จนเต็มตัวด้วยหวังจะมีขนหลากสีแสนสวยงามอย่างนกยูงบ้าง มันเฝ้าชื่นชมความสวยงามของตนจากเงาในน้ำเมื่อมันกลับไปฝูง มันบอกกับพวกกาในฝูงว่า “ข้ามีขนงามกว่าขนดำๆ ของพวกเจ้า ข้าไม่อยู่กับพวกเจ้าดีกว่า” การังเกียจพวกพ้องของตนแล้วออกจากกลุ่มเข้าไปปะปนอยู่กับฝูงนกยูง พวกนกยูงเห็นกากลงเข้ามาถึงพากันรุมจิกตีดจนขนนกยูงที่แซมอยู่ทั่วตัวนั้นหลุดกระเจาไป เหลือแต่ขนจริงสีดำสนิท นกยูงว่า “ไปไกลๆ เสียเถิดเจ้ากาดำ อย่างไรเสีย เจ้าก็ไม่ใช่นกยูงอย่างพวกเรา ไม่ว่าเจ้าจะปรับปรุงโฉมตนเองอย่างไร เจ้าก็คือกาอยู่นั่นเอง” กาดำถูกนกยูงขับไล่ออกจากฝูง ระหว่างที่มันกำลังเศร้าโศกเสียใจอยู่นั้น เจ้ากาก็ฉุกคิดได้ว่า ไม่มีใครที่สมบูรณ์แบบไปเสียทุกอย่าง ดังนั้นการที่มันจะมีความสุขได้ มันก็ต้องรู้จักที่จะรู้จักดีกับสิ่งที่มีอยู่ก่อน เจ้ากาคิดได้ดังนั้นก็รีบบินกลับไปฝูงกา และกล่าวคำขอโทษต่อเพื่อนๆ ในฝูงและสัญญาว่าต่อไปนี้มันจะไม่ดูถูกตนเองอีกต่อไป

เพลง กากากา

(ผู้แต่ง KidsOnCloud)

กา กา กา บินร้อง กา กา ออกไปหากิน
เจ้าครูทิ้งรังไปสิ้น เจ้าครูทิ้งรังไปสิ้น
ออกไปหากิน บินร้อง กา กา
เย็นย่ำค่ำแล้วฝูงกาก็เน่วบินมา
กลับรังฟ่อนพักกายา กลับรังฟ่อนพักกายา
จงเอาเยี่ยงกา... หากิน

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง นกเอี้ยงน้อยกับอ่างน้ำ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดคล่อง
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นหุ่นถุมือ เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของความมานะพยายาม

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ ความมานะพยายามย่อมนำความสำเร็จมาให้
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง นกเอี้ยง
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกัน
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความมานะพยายาม
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้หุ่นถุมือประกอบเรื่องนกเอี้ยงน้อยกับอ่างน้ำ ให้เด็กฟัง
2. ขั้นขยายความรู้สึกรักคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องนกเอี้ยงน้อยกับอ่างน้ำ จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กๆ จะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กๆ เป็นนกเอี้ยงน้อยเด็กๆ จะใช้วิธีใดได้บ้าง ที่จะดื่มน้ำในอ่างได้อย่างปลอดภัย”
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ
 - 3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กๆ เป็นนกเอี้ยงน้อยเด็กๆ จะใช้วิธีใดได้บ้าง ที่จะดื่มน้ำในอ่างได้อย่างปลอดภัย ยังไม่ต้องตอบคุณครูนะคะ แต่ให้เด็กๆ

วาดภาพวิธีที่เด็กๆ คิดมาให้ได้มากที่สุด แล้วตั้งชื่อภาพของเด็กๆ มาด้วยนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชื่อนำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็ก และบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ขึ้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงาน

การวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง นกเอี้ยง

2. หุ่นลงมือประกอบการเล่านิทานเรื่อง นกเอี้ยงน้อยกับขวิดน้ำ

3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด

1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม

1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด

3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ

3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดคล้องแคล่ว

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล้องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล้องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล้องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและ	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย	ภาพออกมาได้มาก	วาดภาพออกมา	ภาพออกมา
ในการคิดและวาดภาพออกมา	ไม่ซ้ำกัน ในเวลา	ได้มาก ไม่ซ้ำกัน	ได้มาก ไม่ซ้ำ
ได้มาก ไม่ซ้ำกัน ในเวลาอันจำกัด	อันจำกัด ได้ด้วย	ในเวลา อันจำกัด	กัน ในเวลาอัน
	ตนเอง	โดยครูต้องชี้แนะ	จำกัดไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง นกเอี้ยงน้อยกับอ่างน้ำ

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

วันหนึ่งในฤดูร้อน อากาศร้อนอบอ้าว สัตว์ต่างๆในป่าพากันแย่งชิงดื่มน้ำในแหล่งน้ำต่างๆ จนเกิดความโกลาหลไปทั่ว นกเอี้ยงน้อยพยายามขอแบ่งน้ำดื่มบ้าง แต่ก็ไม่มีใครยินดีที่จะแบ่งปันน้ำให้นกเอี้ยงน้อยเลย นกเอี้ยงน้อยจึงพยายามบินไปหาน้ำจากที่ต่างๆ จนในที่สุดนกเอี้ยงน้อยก็ไปเจอกับอ่างใบหนึ่งที่มีน้ำขังอยู่เต็มอ่าง นกเอี้ยงน้อยบินลงมาจับที่ขอบอ่างพยายามที่จะตักน้ำแต่ทั้งปากทั้งปีกของนกเอี้ยงน้อยสั้นเกินไปที่จะตักถึงน้ำที่อยู่ในอ่าง ถ้าจะลงไปอ่างเสียเลยก็ดูทำว่าน้ำในอ่างจะลึกเกินกว่าที่นกเอี้ยงน้อยจะยืนถึง หากไม่คิดให้รอบคอบรีบบินลงไปอ่างอาจจะต้องจมน้ำตายเสียก่อนก็เป็นได้ นกเอี้ยงน้อยใคร่ครวญอยู่นานจึงคิดหาวิธีที่จะทำให้มันมีระดับที่สูงขึ้นมาจนถึงขอบอ่างได้ นกเอี้ยงน้อยจึงคาบเอาก้อนกรวดก้อนเล็กๆ มาใส่ในอ่างน้ำทีละก้อน ด้วยหวังว่าก้อนกรวดจะเข้าแทนที่น้ำในอ่าง และทำให้ระดับน้ำในอ่างสูงขึ้นจนสามารถดื่มน้ำได้ นกเอี้ยงน้อยพยายามอยู่นานท่ามกลางอากาศที่ร้อนระอุ ในที่สุดความพยายามของนกเอี้ยงน้อยก็เป็นผลสำเร็จก้อนกรวดจำนวนมากที่นกเอี้ยงน้อยคาบมาใส่ในอ่างน้ำ ทำให้น้ำในอ่างเอ่อขึ้นมาจนถึงขอบ ทำให้นกเอี้ยงน้อยได้กินน้ำเพราะความมานะพยายามของคนนั่นเอง

เพลง นกเอี้ยง

ผู้แต่ง สาวิกาพร แสนศึก

นกเอี้ยง นกเอี้ยง ร้องอ่อย อี เอียง อยู่บนหลังคา
ตีนเข้าบินไปบินมา ตีนเข้าบินไปบินมา
รำเรงนักหนาเจ้านกเอี้ยงเอย

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง ทะเลเปลี่ยนสี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 9 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดริเริ่ม
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นสมมุติภาพ เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี และความพึงพอใจในสิ่งที่

ตนเองมีอยู่

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ ความสามัคคีและความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง ทะเล
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความสามัคคีและความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยการเล่านิทานประกอบสมมุติภาพเรื่องทะเลเปลี่ยนสี ให้เด็กฟัง
2. ขั้นขยายความรู้สึกรักใคร่
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องทะเลเปลี่ยนสี จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กเป็นพระราชาแม่น้ำ จะมีวิธีการใดที่จะนำเอาสาหร่ายสีเขียวมาปรุงเป็นอาหารที่ถูกใจชาวเมืองแม่น้ำ และเป็นอาหารที่แปลกใหม่ที่สุดด้วยนะคะ”
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ
 - 3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ทุกคนคงจะคิดและได้คำตอบดีๆ มากมายแล้ว

นะคะว่า ถ้าเด็กๆ เป็นพระราชาม้าน้ำ จะมีวิธีการใดที่จะนำเอาสาหร่ายสีเขียวมาปรุงเป็นอาหารที่ถูกต้องชาวเมืองม้าน้ำ ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพอาหารที่เด็กๆ คิดว่าแปลกใหม่ที่สุดมาให้คุณครูดู แล้วตั้งชื่อภาพอาหารของเด็กๆ มาด้วยนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชื่อนำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนบอกชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง ทะเล
2. สมุดภาพประกอบการเล่านิทานเรื่อง ทะเลเปลี่ยนสี
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด

1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม

1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด

3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ

3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดริเริ่ม

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดริเริ่ม (Originality)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย	ภาพออกมา	ภาพที่แปลกใหม่	ภาพที่แปลก
ในการคิดและวาดภาพที่แปลกใหม่	ได้มากไม่ซ้ำกัน	ต่างจากเด็กอื่น	ใหม่ต่างจากเด็ก
ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก	ในเวลาอันจำกัด	หรือต่างจาก	อื่นหรือต่างจาก
ความคิดทั่วไป	ได้ด้วยตนเอง	ความคิดทั่วไป	ความคิดทั่วไป
		โดยครูต้องชี้แนะ	ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง ทะเลเปลี่ยนสี

สาวิกาพร แสนศึก

(เค้าโครงเรื่องดวงดาวเปลี่ยนสี)

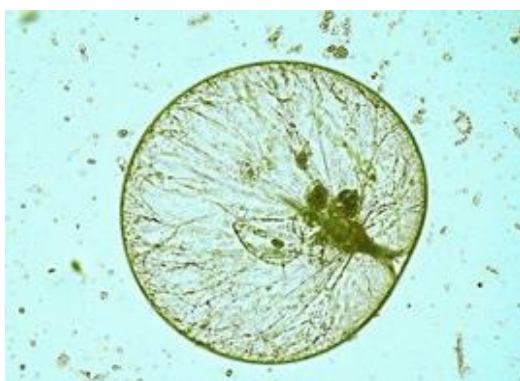
ไกลโพ้นออกไป ณ ทะเลสีเขียว มีพระราชาม้าน้ำเป็นผู้ปกครอง ในทะเลสีเขียวเต็มไปด้วยสาหร่ายสีเขียว ที่ชาวเมืองม้าน้ำต่างช่วยกันปลูกเพื่อใช้เป็นอาหารมาเนิ่นนาน พระราชาและชาวเมืองม้าน้ำ กินสาหร่ายสีเขียวเป็นอาหารทุกวัน จนเริ่มเบื่อ วันหนึ่งราชินีปลาผีเสื้อจากทะเลสีแดง นำดอกไม้ทะเลสีแดงจากทะเลสีแดงมาถวายพระราชา “อืม...รสชาติดีจริงๆ” พระราชากินดอกไม้ทะเลสีแดงและพุดอย่างพึงพอใจ ราชินีปลาผีเสื้อจึงถือโอกาสนี้มอบเมล็ดพันธุ์ ดอกไม้ทะเลสีแดงให้พระราชาม้าน้ำ พร้อมทั้งกล่าวว่า “ปลูกตั้งแต่วันนี้เกิดพระราชินี ปลาผีเสื้อ จะเติบโตภายในเวลาหนึ่งวัน” ราชินีปลาผีเสื้อพุดและแอบยิ้มเยาะที่พระราชาม้าน้ำหลงกลหลังจากที่ราชินีกลับไป พระราชาก็ให้เหล่าม้าน้ำช่วยกันปลูกดอกไม้ทะเลสีแดง เช้าวันต่อมา พระราชาขึ้นอยู่บนหอคอย มองดอกไม้ทะเลสีแดงที่กำลังเบ่งบานคิดในใจว่า เมื่อวาน...หวานเมล็ดพันธุ์ ดอกไม้ทะเลสีแดงได้ครึ่งหนึ่งของทะเลสีเขียวแล้ว วันนี้...จึงมีดอกไม้ทะเลสีแดงสดใส เบ่งบาน อยู่ครึ่งหนึ่งของทะเลสีเขียว แล้ววันนี้เราจะให้เหล่าม้าน้ำหวานเมล็ดพันธุ์ดอกไม้ทะเลสีแดงที่เหลือ พรุ่งนี้...จะได้มีดอกไม้ทะเลสีแดงปกคลุมไปทั่วทั้งทะเลสีเขียว ชาวเมืองจะได้เก็บดอกไม้ทะเลสีแดง กินพร้อมกัน แล้ววันที่ดอกไม้ทะเลสีแดงเบ่งบานเต็มทะเลก็มาถึง ในขณะที่ชาวเมืองม้าน้ำกำลัง เก็บเกี่ยวผลผลิตอยู่นั้น ราชินีปลาผีเสื้อก็กลับมาอีกครั้งเพื่อบอกกับพระราชาว่า “ทะเลสีเขียว ของท่านเป็นของเราแล้ว” พระราชาม้าน้ำตกใจที่ได้ยินเช่นนั้น “หากท่านมองดูดีๆ ก็จะรู้ว่าที่นี่ ไม่ใช่ทะเลสีเขียวอีกต่อไป” ราชินีปลาผีเสื้อพุดเยาะเย้ย “ตอนนี้ในทะเลปกคลุมไปด้วยดอกไม้ทะเล สีแดง สาหร่ายสีเขียวก็ถูกแย่งอาหารจนเหี่ยวแห้งและกำลังจะตาย” เมื่อไหร่ที่สาหร่ายสีเขียว ตายหมดแล้ว เราจะกลับมาปกครองทะเลแห่งนี้แทนท่าน ฮ่า ฮ่า ฮ่า ราชินีปลาผีเสื้อหัวเราะ แล้วก็ว่ายน้ำจากไป พระราชาจึงรีบสั่งให้เหล่าม้าน้ำ ถอนดอกไม้ทะเลสีแดงออกทันที เช้าวันต่อมา พระราชาขึ้นอยู่บนหอคอย มองดอกไม้ทะเลสีแดง ที่เหลืออยู่ครึ่งทะเลและคิดในใจว่า เมื่อวาน... ถอนดอกไม้ทะเลสีแดงออกครึ่งหนึ่งของทะเลแล้ว วันนี้...ถอนดอกไม้ทะเลสีแดงอีกครั้งหนึ่ง ออกให้หมด และพรุ่งนี้...เราจะช่วยเหล่าม้าน้ำปลูกสาหร่ายสีเขียวให้เต็มทะเล นับจากนั้นวันแล้ว วันเล่า พระราชาและเหล่าม้าน้ำ ต่างช่วยกันดูแลสาหร่ายสีเขียวเป็นอย่างดี และกินเป็นอาหารทุกวัน อย่างไม่รู้เบื่อ เมื่อสีเขียวของสาหร่ายสีเขียวปกคลุมไปทั่วทั้งทะเล ก็ไม่มีใครพบเห็นราชินีปลาผีเสื้ออีกเลย

เพลง ทะเล

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

โน้นทะเลแสนงาม น้ำเขียวครามสดใส
แลเห็นเรือใบ เล่นในท้องทะเล
หาดทรายงามเห็นปู ดูซิดูหมีปลา
กุ้งหอยนานา อยู่ในท้องทะเล

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่อง เต่ากระดองแตก ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 10 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดละเอียดลออ
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นกระดานแม่เหล็ก เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการรู้จักที่จะฟังพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ ควรรู้จักที่จะฟังพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง เต่า
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับฟังพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้กระดานแม่เหล็กประกอบการเล่านิทานเรื่องเต่ากระดองแตก ให้เด็กฟัง
2. ขั้นขยายความรู้สึกรักคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องเต่ากระดองแตกจบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้ นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “สมมุติว่าเกิดภัยแล้ง น้ำในหนองน้ำแห้งหมด ทำให้เต่าจำเป็นที่จะต้องเดินทางไปหาที่อยู่ใหม่ โดยต้องพาเพื่อนๆ ปู ปลา กุ้ง หอย ร่วมเดินทางไปด้วยเด็กๆ จะมีวิธีเดินทางอย่างไร”
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ทุกคนคงจะคิดและได้คำตอบดีๆ มากมายแล้วนะค่ะว่า ถ้าสมมุติว่าเกิดภัยแล้ง น้ำในหนองน้ำแห้งหมด ทำให้เต่าจำเป็นที่จะต้องเดินทางไปหาที่อยู่ใหม่ โดยต้องพาเพื่อนๆ ปู ปลา กุ้ง หอย ร่วมเดินทางไปด้วย เด็กๆ จะมีวิธีเดินทางอย่างไรโดยไม่ต้องขอบคุณครูนะค่ะ แต่ให้เด็กๆ วาดภาพวิธีการเดินทางตามความคิดของเด็กๆ มาให้ครูดูนะค่ะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากล่าวหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง เต่า
2. กระดานแม่เหล็กประกอบการเล่านิทานเรื่อง เต่ากระดองแตก
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน
ความคิดละเอียดลออ
 - ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี
 - ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้
 - ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) คือ ความ สามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดและวาดภาพที่มี รายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่ง ให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น	เด็กคิดและวาด ภาพที่มีราย ละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่ง ให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และความหมาย มากขึ้นได้ด้วย ตนเอง	เด็กคิดและวาด ภาพที่มีราย ละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่ง ให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความ หมายมากขึ้น โดยครูต้องชี้แนะ	เด็กคิดและวาด ภาพที่มี รายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่ง ให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมี ความหมาย มากขึ้น ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง เต่ากระดองแตก

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

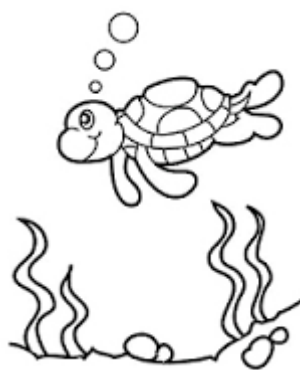
กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ หนองน้ำแห่งหนึ่ง เป็นที่อาศัยของสัตว์น้ำหลายชนิดใน หนองน้ำนั้นมีเต่าตัวหนึ่ง มีกระดองเรียบสวย เป็นมันเงาเป็นที่ชื่นชมของเพื่อนๆ สัตว์น้ำพอได้รับการชื่นชมนานๆ เข้า เจ้าเต่าก็เริ่มหลงลืมตัว และเริ่มคิดทำสิ่งต่างๆ ที่เกินกำลังของตนนอกจากนั้น ยังคุยโม้โอ้อวดคนต่างๆ นานา จนเพื่อนๆ เริ่มเอือมระอา วันหนึ่งเจ้าเต่าพลอตัวคุยโม้ว่า สักวันหนึ่ง จะต้องบินขึ้นไปบนท้องฟ้าให้ได้ เพื่อนจึงพากันบอกให้เจ้าเต่าบินให้ดู เจ้าเต่าเฝ้าครุ่นคิด ถึงการบินของตน อยู่มาวันหนึ่งมีนกสองตัวบินมาพักที่หนองน้ำ เจ้าเต่าเห็นเป็นโอกาสอันดีที่จะทำ ตามคำพูดของตนที่ได้คุยโม้อาไว้ เจ้าเต่าจึงเอ่ยปากขอให้นักทั้งสองตัวพาเจ้าเต่าบินขึ้นไปบนท้องฟ้า โดยเจ้าเต่าให้นักทั้งสองคาบกิ่งไม้เอาไว้แล้วเจ้าเต่าก็คาบตรงกลางของกิ่งไม้ เมื่อบินขึ้นไปบนท้องฟ้า เจ้าเต่าก็ตื่นเต้นตกตะลึงกับสิ่งต่างๆ ที่เห็นจนลืมตัวอ้าปากด้วยความตื่นเต้น จนปากที่คาบกิ่ง ไม้อยู่หลุด ออก เจ้าเต่าจึงตกลงมาจากท้องฟ้า กระแทกกับก้อนหินอย่างแรง ทำให้กระดองของเจ้าเต่า แตกร้าว เจ้าเต่าทั้งเจ็บทั้งอายเพื่อนๆ ในหนองน้ำ หลังจากนั้นเป็นต้นมาเจ้าเต่าก็เริ่มเรียนรู้ที่จะพอใจ ในตนเองและไม่คุยโม้อวดคนอื่นอีก

เพลง เต่า

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

เต่า เต่า เต่า เต่ามันมีสี่ขา
สี่ตีนเดินมา มันทำหัวผลุบ ผลุบ โผล่ โผล่
เต่า เต่า เต่า เต่ามันมีสี่ขา
สี่ตีนเดินมา มันทำหัวผลุบ ผลุบ โผล่ โผล่

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

เรื่อง มดกตัณยู ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 15 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดคล่อง
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นการเล่านิทานปากเปล่า เรื่องราว

และเพลง

3. เพื่อส่งเสริม และกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของควมมีน้ำใจและความกตัญญู รู้สำนึก

บุญคุณ

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ ความมีน้ำใจและความกตัญญู รู้สำนึกบุญคุณ
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ชื่นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง มด
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความมีน้ำใจและความกตัญญู
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยการเล่านิทานปากเปล่า เรื่องมดกตัณยู ให้เด็กฟัง
2. ชื่นขยายความรู้สึกรักใคร่
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องมดกตัณยูแล้วต่อไปนี่ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กๆ พบมดหรือแมลงตักน้ำ เด็กๆ จะมีวิธีการในการช่วยมดหรือแมลงนั้นได้อย่างไรบ้าง”
3. ชื่นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ทุกคนคงจะคิดและได้คำตอบดีๆ มากมายแล้ว นะคะว่า ถ้าเด็กๆ พบมดหรือแมลงตกลูกน้ำ เด็กๆ จะมีวิธีการในการช่วยมดหรือแมลงนั้น ได้อย่างไร บ้างยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชื่อนำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงาน การวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง มด
2. นิทานเรื่อง มดกตัญญู
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน
ความคิดคล่องแคล่ว
 - ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี
 - ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้
 - ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย	ภาพออกมา	ภาพออกมาได้	ภาพออกมาได้
ในการคิดและวาดภาพออกมา	ได้มากไม่ซ้ำกัน	มากไม่ซ้ำกัน ใน	มากไม่ซ้ำกัน
ได้มากไม่ซ้ำกัน ในเวลาอันจำกัด	ในเวลาอันจำกัด	เวลา อันจำกัด	ในเวลาอัน
	ได้ด้วยตนเอง	โดยครูต้องชี้แนะ	จำกัดไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง มดกตัญญู

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

ณ ป่าใหญ่แห่งหนึ่งเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์มาก มีทั้งผลไม้ที่ออกผลทั้งปี ลำธาร คลอง หนอง บึง มีครบถ้วน ขณะนั้นเอง มีลิงแม่ลูกอ่อนกำลังห้อยโหนต้นไม้ หากิน ขณะที่ลิงแม่ลูกอ่อนกำลังหากินอยู่นั้น บังเอิญสายตาได้สะดุดเข้ากับอะไรอย่างหนึ่ง เจ้าลิงนั้นกำลังตะเกียกตะกายว่ายน้ำอยู่ในบึงใหญ่ เพื่อพยายามเอาชีวิตรอด...เจ้ามดตัวน้อยๆ นั้นเอง ลิงแม่ลูกอ่อนรู้สึกสงสารเป็นยิ่งนัก ที่มดน้อยพยายามว่ายน้ำเข้าฝั่ง แต่ไปไม่ได้ทีละนิด และเริ่มอ่อนแรง จึงหาวิธีช่วยมดน้อยด้วยการหากิ่งไม้ยาวๆ ยื่นลงไปให้น้ำ เพื่อให้มดน้อยเกาะขึ้นมา ในที่สุดมดน้อยก็พยายามเกาะขึ้นมาจนได้ จึงได้รอดจากความตาย เจ้ามดขอบอกขอบใจลิงแม่ลูกอ่อนเป็นนักหนา และสัญญาว่าจะไม่ลืมบุญคุณครั้งนี้เลย วันต่อมา ลิงแม่ลูกอ่อนก็ออกมาหากินที่ต้นไม้ต้นเดิมอีก เพราะมีผลไม้มากมาย ในขณะที่กำลังกินผลไม้อยู่นั้น... ก็เผอิญมีนายพรานคนหนึ่งกำลังมองหาสัตว์ที่กำลังจะล่าได้เข้ามาถึงบริเวณนั้น ลิงแม่ลูกอ่อนยังไม่เห็นนายพราน แต่นายพรานได้เห็นลิงแม่ลูกอ่อนแล้วนายพรานจึง... จึงซ่อนอยู่หลังพุ่มไม้ หวังจะยิงแม่ลิงเพื่อเอาลูกลิงไปขาย ในขณะที่นายพรานกำลังจะลั่นไกปืนมดน้อยที่ลิงแม่ลูกอ่อนเคยช่วยไว้ ได้เห็นเหตุการณ์โดยตลอด จึงได้ขึ้นไปกัดตามลำตัวของนายพราน กัดตรงโน้น กัดตรงนี้ กัดๆๆ กัดเท่าที่จะทำได้ นายพรานสะดุ้งโหยง และสร้างความเจ็บปวดให้ยิ่งนัก ทั้งปวดรื้อนปวดแสบ กระโดดโลดเต้นร้องลั่น จนลิงแม่ลูกอ่อนรู้ว่าต้องมีอันตรายจึงรีบหนีไป วันนั้นนายพรานไม่ได้อะไรกลับบ้านเลย เขาต้องกลับไปบ้านด้วยความผิดหวังส่วนทางด้านเจ้ามดน้อย ก็สามารถหลบหลีกเงื้อมมือนายพรานมาได้ และดีใจมีความสุขมากที่ได้ช่วยผู้มีพระคุณ รอดชีวิตไปได้อย่างหวุดหวิด

เพลง มด

ผู้แต่ง สาวิกาพร แสนศึก
(ทำนอง เพลงช้าง)

มด มด มด น่องเคยเห็นมดหรือเปล่า
มดมันตัวเล็กไม่เบา มีขายาวๆ ไว้ป่ายปีน
มันชอบอยู่ดินและอยู่รู รูเดียวอยู่ได้หลายตัว

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

เรื่อง แม่งูสอนลูกงู ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 16 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดริเริ่ม
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่ตุ๊กตาคระดาศ เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการรู้จักตนเอง

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ รู้จักตนเอง
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นสร้างความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง ง.งู
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับการตั้งสอนผู้อื่น และการวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้ตุ๊กตาคระดาศ ประกอบการเล่านิทาน เรื่องแม่งูสอนลูกงู ให้เด็กฟัง
2. ขั้นขยายความรู้สึกรักคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องแม่งูสอนลูกงู จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ คิดว่าถ้างูมีรูปร่างอย่างไร ให้เด็กๆ วาดภาพงูตามจินตนาการของเด็กแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร”
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ
 - 3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ คิดว่างูมีรูปร่างอย่างไร ให้เด็กๆ วาดภาพงู

ตามจินตนาการของเด็กแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากล่าวชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงาน

การวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง ง.งู
2. ตุ๊กตากระดาษ ประกอบการเล่นนิทานเรื่อง แมงมุมสอนลูกงู
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน
ความคิดริเริ่ม
 - ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี
 - ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้
 - ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดริเริ่ม (Originality)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย	ภาพที่แปลกใหม่	ภาพที่แปลกใหม่	ภาพที่แปลก
ในการคิดและวาดภาพที่แปลก	ต่างจากเด็กอื่น	ต่างจากเด็กอื่น	ใหม่ต่างจากเด็ก
ใหม่ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก	หรือต่างจาก	หรือต่างจาก	อื่นหรือต่างจาก
ความคิดทั่วไป	ความคิดทั่วไป	ความคิดทั่วไป	ความคิดทั่วไป
	ได้ด้วยตนเอง	โดยครูต้องชี้แนะ	ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง แม่สอนลูกงู

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ ชายป่าแห่งหนึ่ง งูสองตัวแม่ลูกพากันออกจากโพรงไม้เพื่อไปหาอาหาร ลูกงูเลื้อยนำหน้าแม่งูเลื้อยตามหลัง ในระหว่างที่เลื้อยไปนั้น แม่งูสังเกตเห็นว่าลูกงูเลื้อยลื่นแพล้บๆ อยู่ตลอดเวลา แม่งูจึงเอ่ยขึ้นว่า “ลูกเอ๋ยทำไมเจ้าจึงเลื้อยลื่นแพล้บๆ อย่างนั้นเล่ามันเป็นกิริยาที่ดูไม่งามเลยนะ ใครเห็นเข้าจะว่าได้ว่าแม่ไม่สอนเจ้า” ลูกงูหันกลับมามองแม่ของตนแล้วก็ทำหน้างงๆ กับสิ่งที่แม่พูด จึงตอบแม่ไปว่า “แม่จ๋า แม่ช่วยทำให้หนูดูเป็นตัวอย่างหน่อยซิจะ หนูจะได้ทำตามอย่างได้” แม่งูได้ยินดังนั้นก็นึกได้ว่าตนเองก็เลื้อยลื่นแพล้บๆ อยู่เช่นกัน แต่เพื่อจะเป็นตัวอย่างให้ลูก แม่งูจึงพยายามที่จะเก็บลื่นเอาไว้เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับลูก แต่ด้วยธรรมชาติที่งูจะต้องเลื้อยลื่นเพื่อช่วยในการหาอาหาร เมื่อแม่งูทนความหิวไม่ไหว ทำให้แม่งูต้องยอมรับในธรรมชาติของตนและกลับมาเลื้อยลื่นแพล้บๆ ดังเดิม หลังจากนั้นเป็นต้นมาแม่งูก็ไม่เคยพูดถึงเรื่องนี้อีกเลย

เพลง ง. งู

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ง. งูชুকอ ชู่ฟ้อฟ้อแล้วแผ่พังพาน
ง. งูเป็นสัตว์เลื้อยคลาน ง. งูเป็นสัตว์เลื้อยคลาน
ระวังเดินผ่านงูรกกัดเอา

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

เรื่อง ขยายมาเก็บเห็ดกับเทพารักษ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 17 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดละเอียดลออ
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นกระดานแม่เหล็ก เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริม และกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์และการไม่พูดโกหก

เพื่อผลประโยชน์ของตน

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ ความซื่อสัตย์และการไม่พูดโกหกเพื่อผลประโยชน์ของตน
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ชื่นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง เก็บเห็ด
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามทีละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกันครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และการไม่พูดโกหกเพื่อผลประโยชน์ของตน
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้กระดานแม่เหล็กประกอบการเล่านิทานเรื่อง ขยายเก็บเห็ดกับเทพารักษ์ ให้เด็กฟัง
2. ชื่นขยายความรู้ตึกนึ่กคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องขยายมาเก็บเห็ดกับเทพารักษ์จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ คิดว่าขยายมาเก็บเห็ด ขยายเก็บผักหวาน จะมีรูปร่างลักษณะหน้าตาอย่างไร”

3. ชั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ คิดว่าขายมาเก็บเห็ด ขายมาเก็บผักหวาน จะมีรูปร่างลักษณะหน้าตาอย่างไร ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชั้นนำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง เก็บเห็ด
2. กระดานแม่เหล็กประกอบการเล่านิทานเรื่อง ขายมาเก็บเห็ดกับเทพารักษ์
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด

1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม

1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด

3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ

3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดละเอียดลออ

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาทดแทนให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น	เด็กคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาทดแทนให้สมบูรณ์ได้ ความชัดเจนและความหมายมากขึ้น ได้ด้วยตนเอง	เด็กคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาทดแทนให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น โดยครูต้องชี้แนะ	เด็กคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาทดแทนให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง ยายมาเก็บเห็ดกับเทพารักษ์

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

ยายมาเก็บเห็ดต้องเข้าไปในป่าในป่าริมหนองน้ำ ในขณะที่กำลังก้มๆ เงยๆ เก็บเห็ด เกิดทำมีดขอลุดมือตกจมหายลงไปใต้น้ำ เนื่องจากยายว่ายน้ำไม่เป็นและนึกเสียดายมีดขอลุดมือขี้วิตเลยนั่งลงร้องไห้ให้เทพารักษ์มีความเมตตาสงสารได้ปรากฏกายขึ้นกล่าวปลอบโยน และลงไปงมมีดขอลุดมือคืนให้แต่คิดอยากจะลองใจยายเก็บเห็ดผู้นี้ ครั้งแรกจึงนำมีดขอลุดมือขึ้นมาจากแม่น้ำแล้วถามว่า “มีดขอลุดมือนี้ใช่ของเจ้าหรือไม่” “ไม่ใช่หรอกจ้ะ มีดขอลุดมือของข้าพเจ้าเป็นมีดขอลุดมือเหล็กธรรมดา” เทพารักษ์นึกพอใจแต่ยังคิดอยากจะทดสอบอีกครั้ง แสร้งด่าลงไปค้นหาในแม่น้ำแล้วโผล่ขึ้นมาพร้อมกับมีดขอลุดมือเงินในมือ “มีดขอลุดมือนี้ใช่ของเจ้าหรือไม่” “ไม่ใช่หรอกท่าน มีดขอลุดมือของข้าพเจ้าเป็นมีดขอลุดมือเหล็กธรรมดา” เมื่อเทพารักษ์นำมีดขอลุดมือเหล็กมาคืนให้กับยายเก็บเห็ด ท่านได้ขมมีดขอลุดมือเงินและมีดขอลุดมือทองให้ด้วย เพื่อเป็นรางวัลในความซื่อสัตย์ ครั้นเมื่อกลับถึงบ้านนายช่วยเล่าเรื่องราวที่ตนได้ประสบให้ยายหาหอยได้ฟัง ยายเก็บผักหวานได้ฟังดังนั้น จึงทำทีออกไปเก็บผักหวานแล้วนั่งร้องไห้คร่ำครวญหลังจากแกล้งทำมีดขอลุดมือในแม่น้ำ เมื่อเทพารักษ์ปรากฏตัวขึ้นปลอบโยนและลองใจ โดยงมมีดขอลุดมือทองมาส่งให้ ยายเก็บผักหวานเกิดความโลภรีบบอกว่าเป็นมีดขอลุดมือของคนเทพารักษ์เห็นว่ายายเก็บผักหวาน กล่าวเท็จจึงแสดงฤทธิ์หายตัวไปทันที ยายเก็บผักหวานผู้ไร้ความซื่อสัตย์ นอกจากไม่ได้มีดขอลุดมือเงินและมีดขอลุดมือทองเป็นรางวัลแล้ว แม้แต่มีดขอลุดมือเหล็กของตนก็จมอยู่ในแม่น้ำนั่นเอง

เพลง เก็บเห็ด

ผู้แต่ง สาวิกาพร แสนศึก

เห็ดเอ๋ยเจ้าเห็ดน้อย น้อย

เจ้าเฝ้าคอยฝนและแสงแดด

คราใดลมฝนพัดมา เจ้าแสนเรงรำ แอนแอ่น แอนแอ่น

งอกขึ้นจากใต้ดินชั้น

เบ่งบานคายนั่น ชาวบ้านยิ้มแป้น

เก็บเห็ดเจ้าเอาไปขาย ทำอาหาร ได้อร่อยสุดแสน

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

เรื่อง เด็กเลี้ยงเป็ด ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 22 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดคล่อง
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นกระดานแม่เหล็ก เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของความรับผิดชอบและไม่พูดโกหก

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ ความรับผิดชอบและไม่พูดโกหก
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง เป็ด
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามทีละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความรับผิดชอบและไม่พูดโกหก
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้กระดานแม่เหล็กประกอบการเล่านิทานเรื่อง เด็กเลี้ยงเป็ด ให้เด็กฟัง
2. ขั้นขยายความรู้สึกรู้สึกคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องเด็กเลี้ยงเป็ด จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กๆ เป็นชาวบ้าน เด็กๆ จะมีวิธีการอย่างไรบ้างในการป้องกันไม่ให้หมาป่ามาจับเป็ดไปกิน”
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ทุกคนคงจะคิดและได้คำตอบดีๆ มากมายแล้วนะคะว่า ถ้าเด็กๆ เป็นชาวบ้าน เด็กๆ จะมีวิธีการอย่างไรบ้างในการป้องกันไม่ให้หมาป่ามาจับเป็ดไปกินยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชื่อนำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนบอกชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ขึ้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง เป็ด
2. กระดานแม่เหล็กประกอบการเล่านิทานเรื่อง เด็กเลี้ยงเป็ด
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน
ความคิดคล่องแคล่ว
 - ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี
 - ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้
 - ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย	ภาพออกมา	ภาพออกมาได้	ภาพออกมาได้
ในการคิดและวาดภาพออกมา	ได้มากไม่ซ้ำกัน	มากไม่ซ้ำกัน ใน	มากไม่ซ้ำกัน
ได้มากไม่ซ้ำกัน ในเวลาอันจำกัด	ในเวลาอันจำกัด	เวลา อันจำกัด	ในเวลา
	ได้ด้วยตนเอง	โดยครูต้องชี้แนะ	อันจำกัดไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง เด็กเลี้ยงเปิด

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

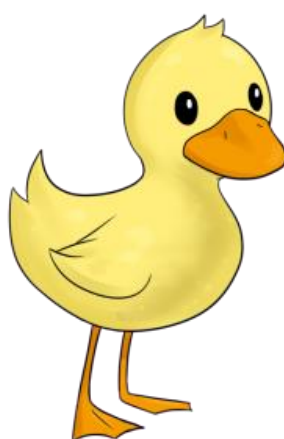
ณ หมู่บ้านเล็กๆ แห่งหนึ่ง มีเด็กชายคนหนึ่ง ทำหน้าที่คอยดูแลเปิดฝู่งใหญ่ ทุกเช้าเด็กชายจะตื่นเปิดไปกินหญ้าที่ทุ่งหญ้า แล้วก็ต้องเฝ้าเปิดตลอดทั้งวัน เพื่อไม่ให้หมาป่ามากินเปิดและตอนเย็นเด็กชายจะตื่นเปิดกลับมาที่หมู่บ้าน เป็นกิจวัตรทุกวัน วันหนึ่งเด็กชายนึกสนุกคะนองจึงร้องตะโกนเสียงดังว่า “ช่วยด้วย หมาป่ามากินเปิดแล้ว” เมื่อชาวบ้านได้ยินก็พากันแตกตื่นรีบวิ่งมาที่ทุ่งหญ้า เพื่อจะช่วยกันไล่หมาป่า เมื่อชาวบ้านมาถึง เด็กชายกลับหัวเราะชอบใจในท่าทางที่ตระหนกตกใจของชาวบ้าน เมื่อเห็นว่าไม่มีหมาป่า ชาวบ้านจึงพากันกลับไป ชาวบ้านคนหนึ่งตักเตือนเด็กชายว่าการ โทกหนักนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดี แต่เด็กชายหาได้รู้สึกถึงความผิดของตนเองไม่ในวันต่อมาเมื่อเด็กชายพาเปิดไปกินหญ้า ก็นึกสนุกคะนองตะโกนเสียงดังโวยวายว่าหมาป่ามากินเปิดอีก ชาวบ้านที่ได้ยินก็พากันวิ่งกระหืดกระหอบมาช่วยด้วยความเป็นห่วง แต่เด็กชายหัวเราะชอบใจกับท่าทีที่แตกตื่นของชาวบ้าน ซึ่งทำให้ชาวบ้านเหล่านั้นรู้สึกเอือมระอาเด็กชายเป็นอันมาก อยู่มาวันหนึ่งเด็กชายพาเปิดไปกินหญ้าเช่นเคย ในขณะที่เด็กชายกำลังนอนเล่นอยู่นั้นเองปรากฏว่ามีหมาป่าฝูงใหญ่บุกเข้ามาไล่จับเปิด เด็กชายตกใจมากรีบร้องตะโกนขอความช่วยเหลือแต่ชาวบ้านที่ได้ยินพากันเพิกเฉย ไม่สนใจ เพราะคิดว่าเป็นการ โทกของเด็กรายอื่น จนในที่สุดหมาป่าก็จับเปิดกินจนหมด เด็กชายได้แต่นั่งเสียดใจที่เคยพูดโทกจนชาวบ้านไม่เชื่อคำพูดของเขา แต่ก็สายไปเสียแล้ว

เพลง เปิด

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ก๊าบ ก๊าบ ก๊าบ เปิดอาบน้ําในคลอง ตาก็จ้องแลมอง เพราะในคลองมีหอยปูปลา
ก๊าบ ก๊าบ ก๊าบ เปิดอาบน้ําในคู ตาก็จ้องแลดู เพราะในคูมีหอยปูปลา

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

เรื่อง นกกระทาไข่เป็นทอง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 23 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดริเริ่ม
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นสมมุติภาพ เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการรู้จักพอประมาณ การไม่ละโมภโลกมาก

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ คุณค่าของการรู้จักพอประมาณ การไม่ละโมภโลกมาก
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง ไข่
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกันครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับผลของความละโมภโลกมาก
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้สมมุติภาพประกอบการเล่านิทานเรื่องนกกระทาไข่เป็นทอง ให้เด็กฟัง
2. ขั้นขยายความรู้สึกรู้จักคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องนกกระทาไข่เป็นทอง จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กๆ มีนกกระทาไข่เป็นทอง เด็กๆ จะทำอย่างไร โดยให้เด็กๆ คิดให้แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร”
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กๆ มีนกกระทาไข่เป็นทอง เด็กๆ จะทำอะไร โดยให้เด็กๆ คิดวิธีที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากันบอกชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง ไข่
2. สมุดภาพประกอบการเล่านิทานเรื่อง นกกระทาไข่เป็นทอง
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดริเริ่ม

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดริเริ่ม (Originality)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย	ภาพที่แปลกใหม่	ภาพที่แปลกใหม่	ภาพที่แปลก
ในการคิดและวาดภาพที่แปลก	ต่างจากเด็กอื่น	ต่างจากเด็กอื่น	ใหม่ต่างจากเด็ก
ใหม่ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก	หรือต่างจาก	หรือต่างจาก	อื่นหรือต่างจาก
ความคิดทั่วไป	ความคิดทั่วไป	ความคิดทั่วไป	ความคิดทั่วไป
	ได้ด้วยตนเอง	โดยครูต้องชี้แนะ	ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง นกกระทาไข่เป็นทอง

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

มีสองตัวเมียอยู่คู่หนึ่งเลี้ยงนกกระทา แล้วเกิดโชคดีได้นกกระทาที่เกิดความกตัญญูต่อผู้เลี้ยงเป็นอย่างมาก นกกระทาประหลาดตัวนั้นจะออกไข่ที่เป็นทองให้ทุกวัน วันละหนึ่งใบ ในทุกวันสองตัวเมื่อก็จะนำไข่นั้นไปขายเพื่อแลกเป็นเงิน ดังนั้นเขาทั้งสองจึงอาศัยอยู่อย่างสุขสบายโดยไม่คิดที่จะทำมาหากินอะไรให้เหน็ดเหนื่อย เพราะมีนกกระทาที่ออกไข่เป็นทองให้ทั้งตัวนั้นแหละจึงได้แต่เที่ยวเล่นสำราญสำราญฟุ้งเฟ้ออยู่ทุกวัน โดยไม่คิดเก็บสะสมหรือคิดหว่านาคของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามแล้วเหตุก็เกิดขึ้นมาในวันหนึ่งเข้าจนได้ เมื่อทั้งสองนึกอยากที่จะได้เงินมากกว่าที่เป็นอยู่ “เฮ้อ นกกระทาออกไข่ให้ได้แค่วันละใบ ยังไงๆ ก็ไม่พอใช้ มีทางไหนนะที่จะได้เงินมามากๆ ทีเดียวก่อนใหญ่ล่ะ” ขยายเมียพูดบ่นขึ้นมาอย่างหัวเสีย “อ้อข้านี้ก็ออกแล้วและมันต้องเป็นความคิดที่ดีแน่ๆเลย นี่เกลองผ่าท้องนกกระทาตัวนี้ดูสิฉันว่า ข้างในท้องของมันจะต้องมีไข่ที่เป็นทองมากมายอัดแน่นอยู่แน่ๆ แกว่าไหม?” ตัวเมียได้ฟังดังนั้น และด้วยเป็นคนที่ไม่ฉลาดบาปบุญญานั่นเอง จึงเออออ ตามขยายเมียโดยไม่ได้หยุดคิดอะไรให้รอบคอบ เขาพูดว่า “ใช่แล้วข้าก็เห็นด้วย ว่าน่าจะจริง มารามาผ่าท้องของมันดู เพื่อเอาทองมากๆ กันดีกว่า” ทั้งสองช่วยกันจัดการฆ่านกกระทาตัวนั้นเสีย แล้วใช้มีดผ่าท้องของมันดู ผลปรากฏว่าไม่มีแม้แต่เศษทอง หรืออะไรที่จะเอาไปแลกเป็นเงินได้เลย อยู่ในนั้น ทั้งสองยืนหน้าซัดและโศกเศร้า “อ้อๆๆ หหมดเลยหมดแล้ว นี่ถ้าเราไม่โลภมาก ก็ยังมีไข่ทอง ตั้งวันละใบ ไปใช้แลกเงินได้ตลอดชีวิต น่าเสียดายจริง อ้อๆๆๆ” จะมาคิดได้ในตอนนั้นก็สายไปเสียแล้ว เพราะนกกระทาตัวนั้นมันได้ตายลงไป เพราะมือและความคิดโง่ๆ ของตัวเองนั่นเอง สองตัวเมีย เลยอดที่จะมีไข่ทอง ไปขายแลกเงินและอยู่สุขสบายเหมือนเมื่อก่อน

เพลงไข่

ผู้แต่ง สาวิกาพร แสนศึก

ไข่เอ๋ยไข่ใช้ปรุงอาหารทั้งหวานทั้งคาว
ทอดเจียวต้มราวเป็นอาหารคาวสะดวกสบาย
ทำขนมทองหยิบฝอยทองกินอร่อยมีคุณค่ามากมาย
บำรุงร่างกายให้แข็งแรงและเติบโตใหญ่เอ๋ย

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

เรื่อง ตันสักกับตันตะขบ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 24 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดละเอียดลออ
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นหุ่นถุมมือ เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริม และกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการไม่ดูถูกคนที่ต่ำต้อยกว่าตนและการไม่พูดโอ้อวดตน

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ อย่างดูถูกคนที่ต่ำต้อยกว่าตนและการไม่พูดโอ้อวดตน
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขึ้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง ตันไม้
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับอย่าดูถูกคนที่ต่ำต้อยกว่าตนและการไม่พูดโอ้อวดตน
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้กระดานแม่เหล็กประกอบการเล่านิทานเรื่อง ตันสักกับตันตะขบให้เด็กฟัง
2. ขึ้นขยายความรู้สึกรักใคร่
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องตันสักกับตันตะขบ จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ชอบต้นอะไร”
3. ขึ้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ชอบต้นไม้อะไร ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพต้นไม้ที่เด็กๆ ชอบคนละ 1 ชนิด มาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชื่อนำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง ต้นไม้
2. กระดานแม่เหล็กประกอบการเล่านิทานเรื่อง ต้นไม้กับต้นตะขบ
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด

1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม

1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด

3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ

3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดละเอียดลออ

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น	เด็กคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์ได้ ความชัดเจนและความหมายมากขึ้น ได้ด้วยตนเอง	เด็กคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น โดยครูต้องชี้แนะ	เด็กคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง ต้นสักกับต้นตะขบ

สาวิกาพร แสนศึก
(เล่าโครงจากนิทานอีสป)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ ป่าแห่งหนึ่งซึ่งมีต้นไม้ต่างๆ ขึ้นปะปนกันหลายชนิด มีทั้ง ต้นไม้ต้นใหญ่ ต้นไม้ต้นเล็ก ต้นไม้เนื้อแข็ง ต้นไม้เนื้ออ่อน และในเหล่าต้นไม้ ต้นสักต้นหนึ่ง รู้สึกภาคภูมิใจในความสูงใหญ่สวยงามของตนเป็นอย่างมาก จนอดที่จะโอ้อวดตนกับต้นไม้ต้นอื่นๆ ไม่ได้ อยู่มาวันหนึ่ง ต้นสักได้กล่าวอวดตัวกับต้นตะขบเพื่อนของมันว่า “ในป่าแห่งนี้เราเป็นไม้ที่มีค่าที่สุด เมื่อเทียบกับเจ้า แล้วเจ้านั้นหากทำอะไรไม่ได้เลย ลำต้นของเจ้าริ ก็ผอมบาง เนื้อไม้ก็นุ่มนิ่ม เมื่อใดที่มนุษย์เข้ามาในป่าเพื่อหาไม้ชั้นดีไปสร้างบ้าน หรือใช้ประโยชน์ เขาย่อมต้องการต้นสักอย่างช้า และคงไม่มีใครต้องการต้นตะขบที่ไร้ค่าอย่างเจ้า” ต้นตะขบรู้สึกหมั่นไส้ จึงย้อนไปทันทีว่า “คงจริงอย่างเจ้าพูดนั่นแหละ แต่คราใดที่มนุษย์เข้ามาในป่า นอกจากมนุษย์นั้น จะชื่นชมเจ้าแล้ว เขาก็คงจะต้องตัดโค่นเจ้าเพื่อเอาไปใช้ประโยชน์ด้วย เมื่อถึงเวลานั้น ข้าว่าเจ้าคงต้องอยากเกิดเป็นต้นตะขบอย่างช้ามากกว่า” เจ้าต้นสักได้ฟังดังนั้นก็ได้คิด และไม่พูดจาโอ้อวดตนกับใครอีกเลย

เพลง ต้นไม้

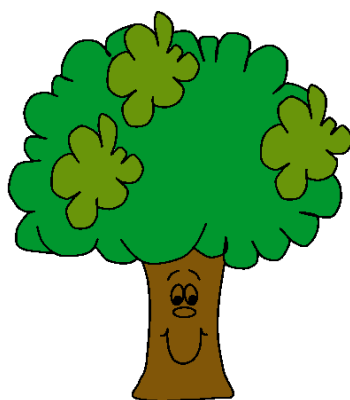
(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ต้นไม้ฉันมีชีวิต อย่าได้คิดไปตัดต้นไม้

ต้นไม้จะเสียใจ ต้นไม้จะเสียใจ

ยื่นร้องไห้ ...ฮือ...ฮือ

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13

เรื่อง จระเข้กับปลาฉลาม ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 29 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดคล่อง
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นการเล่านิทานปากเปล่า เรื่องราว

และเพลง

3. เพื่อส่งเสริม และกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการรู้จักที่จะฟังพอใจในตนเองหรือสิ่งที่ตนเองมีอยู่

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ การรู้จักที่จะฟังพอใจในตนเองหรือสิ่งที่ตนเองมีอยู่
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขึ้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง ปลาฉลาม
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกันกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับการรู้จักที่จะฟังพอใจในตนเองหรือสิ่งที่ตนเองมีอยู่
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยการเล่านิทานปากเปล่า เรื่องจระเข้กับปลาฉลาม ให้เด็กฟัง
2. ขึ้นขยายความรู้สึกนึกคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องจระเข้กับปลาฉลาม จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กเป็นจระเข้ เด็กๆ คิดว่าจะทำให้ผิวเรียบได้ ไร่บ่าง”

3. ชั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กเป็นจระเข้ เตี้ยๆ คิดว่าจะทำให้ผิวเรียบได้อย่างไรบ้าง ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชั้นนำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง ปลาตุ๊ก
2. นิทานเรื่อง จระเข้กับปลาตุ๊ก
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด

1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม

1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด

3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ

3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดคล่องแคล่ว

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดและวาดภาพออกมา ได้มากไม่ซ้ำกัน ในเวลาอันจำกัด	เด็กคิดและวาด ภาพออกมา ได้มากไม่ซ้ำกัน ในเวลาอันจำกัด ได้ด้วยตนเอง	เด็กคิดและวาด ภาพออกมาได้ มากไม่ซ้ำกัน ใน เวลา อันจำกัด โดยครูต้องชี้แนะ	เด็กคิดและวาด ภาพออกมาได้ มากไม่ซ้ำกัน ในเวลา อันจำกัดไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

นิทานเรื่อง จระเข้กับปลาฉลาม

สาวิกาพร แสนศึก

แต่ก่อนนั้นจระเข้ไม่ได้อาศัยอยู่ในน้ำเหมือนในปัจจุบัน สมัยก่อนจระเข้อาศัยอยู่บนบก แต่พวกจระเข้กลับรู้สึกไม่พอใจกับรูปร่างและผิวหนังที่ขรุขระ คูไม่สวยงามเอาเสียเลย และเฝ้าหาวิธีการต่างๆ ที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพผิวหนังของตนเองอยู่เสมอ อยู่มาวันหนึ่งเจ้าจระเข้เดินลงไป ดื่มน้ำที่ลำธารสายหนึ่ง ในระหว่างที่กำลังดื่มน้ำอยู่นั้น เจ้าจระเข้ก็เห็นปลาฉลามที่กำลังว่ายน้ำเร่ร่อนอยู่ เจ้าจระเข้สังเกตเห็นว่าผิวหนังของเจ้าปลาฉลามช่างเรียบเนียนยิ่งนัก จึงนึกสงสัย ว่าแล้วเจ้าจระเข้ ก็เรียกปลาฉลามเข้ามาถาม “เจ้าปลา ทำไมผิวหนังของเจ้าถึงได้เรียบเนียนอย่างนั้นเล่า” เจ้าปลาฉลามทำหน้าหงายๆ แล้วก็ถามกลับไปว่า “แล้วเจ้าจะถามไปเพื่ออะไรเล่า” จระเข้รับตอบด้วยความกระหาย ใคร่รู้ “ข้าก็อยากมีผิวหนังเรียบเนียนอย่างเจ้าบ้างนะซิ ข้าไม่อยากมีผิวหนังที่ขรุขระน่าเกลียดอย่างนี้” เจ้าปลาฉลามถอนใจยาว แล้วตอบเจ้าจระเข้ไปว่า “เจ้าน่าที่จะพอใจในสิ่งที่เจ้ามีอยู่นะ แล้วข้าเองก็ไม่รู้ เหมือนกันว่าทำไมผิวของข้าถึงเรียบเนียนแบบนี้ ข้าเกิดมาก็เป็นแบบนี้แล้ว” เจ้าวัวป่าที่กำลังเล็มหญ้า อยู่ใกล้ๆ ได้ยินที่จระเข้พูดคุยกับเจ้าปลาฉลาม ก็นึกสนุกพูดขึ้นว่า “สงสัยเจ้าปลาฉลามจะอยู่แต่ในน้ำละมัง ผิวจึงได้เรียบเนียนนะ” เจ้าจระเข้ได้ยินดังนั้นก็คิดเอาเองว่าน่าจะเป็นดังเช่นที่วัวป่าพูดแน่ๆ จึงตัดสินใจว่าจะต้องย้ายลงไปอยู่กันใต้น้ำ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจระเข้จึงพากันย้ายลงไปอยู่ในน้ำ มาจนถึงปัจจุบัน และมันก็ยังคงหวังว่าผิวหนังจะได้เรียบเนียนขึ้นในสักวันหนึ่ง

เพลง ปลาฉลาม

ผู้แต่ง สาวิกาพร แสนศึก

ปลาฉลาม กระตุ้กระตุ้
แหวกว่ายดุคคิกอยู่ในหนองน้ำ
ว่ายไปแล้วก็ว่ายมา วายไปแล้วก็ว่ายมา
ว่ายซ้ายว่ายขวา อยู่ในหนองน้ำ

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14

เรื่อง ช้างใหญ่กับปลวก ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดริเริ่ม
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นการวาดไปเล่าไป เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริม และกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการ ไม่ดูถูกผู้ที่ดูต่ำต้อยกว่าตนและ

ความกตัญญูรู้คุณ

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ การไม่ดูถูกผู้ที่ดูต่ำต้อยกว่าตนและความกตัญญูรู้คุณ
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ชื่นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง ช้าง
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับการไม่ดูถูกผู้ที่ดูต่ำต้อยกว่าตนและความกตัญญูรู้คุณ
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้การวาดไปเล่าไป ประกอบเรื่องช้างใหญ่กับปลวก ให้เด็กฟัง
2. ชื่นขยายความรู้สึกรักใคร่
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องช้างใหญ่กับปลวก จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าช้างใหญ่กำลังจะจมน้ำ เด็กๆ คิดว่าปลวกจะช่วยช้างใหญ่ได้อย่างไร โดยให้เด็กๆ คิดวิธีที่ปลอดภัยและแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร”
3. ชื่นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าช้างใหญ่กำลังจะจมน้ำ เด็กๆคิดว่าปลวกจะช่วยช้างใหญ่ได้อย่างไร โดยให้เด็กๆคิดวิธีที่ปลอดภัยและแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆวาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชื่นนำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ขึ้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง ช้าง
2. หุ่นถู่มือประกอบการเล่านิทานเรื่อง ช้างใหญ่กับปลวก
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด

1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม

1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด

3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ

3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดริเริ่ม

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดริเริ่ม (Originality) คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดและวาดภาพที่แปลก ใหม่ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก ความคิดทั่วไป	เด็กคิดและวาด ภาพที่แปลกใหม่ ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก ความคิดทั่วไป ได้ด้วยตนเอง	เด็กคิดและวาด ภาพที่แปลกใหม่ ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก ความคิดทั่วไป โดยครูต้องชี้แนะ	เด็กคิดและวาด ภาพที่แปลก ใหม่ต่างจากเด็ก อื่นหรือต่างจาก ความคิดทั่วไป ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง ช้างใหญ่กับปลวก

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

ช้างใหญ่ตัวหนึ่งนอนหลับพักผ่อนอย่างมีความสุข พลันต้องสะดุ้งตกใจตื่นขึ้นมา เพราะมีปลวกตัวหนึ่งขึ้นมามีงได้ตามลำตัว โดยไม่ทราบว่าเป็นร่างของช้างใหญ่ ช้างใหญ่รู้สึกรำคาญ ลูกขึ้นสะบัดด้วยความโกรธจนปลวกร่วงลงที่พื้น พลังพูดว่า “เดี๋ยวข้าก็เหยียบย่ำให้เบนเสียหรือ” ปลวกตกใจรีบกล่าวคำวิงวอน “ท่านผู้ยิ่งใหญ่กว่าสัตว์ทั้งปวง โปรดไว้ชีวิตข้าสักครั้งหนึ่งเถิด เพราะข้าทำผิดไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ มิได้มีเจตนาดูหมิ่นท่านแม่แต่น้อย” “ฮึ ก็ได้ ในเมื่อเจ้าไม่มีเจตนา ข้าก็จะปล่อยไปสักครั้งแล้วอย่ามากวนใจอีกล่ะ” ช้างใหญ่เองก็ไม่อยากได้ชื่อว่ารังแกผู้อ่อนแอกว่าจึงยอมเลิกรา “บุญคุณครั้งนี้ข้าจะไม่ลืมเลยตราบชั่วชีวิต หากมีโอกาสนี้หน้าข้าต้องตอบแทนแน่ ถ้าท่านมีเรื่องเดือดร้อนอันใด โปรดส่งเสียงร้องเรียก ข้าจะรีบมาทันที” “อะอะอะ” ช้างใหญ่หัวเราะเสียงสั้น “สัตว์ตัวเล็กๆ อย่างเจ้านี้จะทำอะไรให้ข้าได้ ไปซะ รีบไปให้พ้นหน้า ข้าจะนอนต่อละ” หลังจากนั้นไม่นาน ช้างใหญ่ออกหากินเข้าไปใกล้หมู่บ้านและเกิดพลาดทำไปติดบ่วงของนายพราน คืนอย่างใดก็ไม่หลุดส่งเสียงร้องลั่นป่า ปลวกจำเสียงร้องของช้างใหญ่ได้ จึงรีบขอความช่วยเหลือพรรคพวกปลวกทั้งหลายให้รีบไปตามเสียงนั้น จนพบกับช้างใหญ่ที่กำลังพยายามคืนรนหนีออกจากบ่วงของนายพราน แต่เชือกบ่วงของนายพรานได้พันรัดไปรอบตัวของช้างจนแน่น เกินกว่าที่ช้างจะคืนหลุดออกไปได้ ปลวกเห็นดังนั้นจึงรีบบอกพรรคพวกเข้ามาช่วยกันกัดบ่วงเชือกของนายพรานจนขาด ช้างใหญ่จึงได้เป็นอิสระอีกครั้ง

เพลง ช้าง

ผู้แต่ง คุณหญิงชั้น ศิลปะบรรเลง

ช้าง ช้าง ช้าง ช้าง ช้าง น้องเคยเห็นช้างรีเปล่า
ช้างมันตัวโตไม่เบา จมูกยาวๆ เรียกว่างวง
มีเขี้ยวโค้งงอ เรียกว่างา มีหู มีตา หางยาว

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15

เรื่อง แมวกับปลาหู ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 1 ธันวาคม 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดละเอียดลออ
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นหุ่นถุมมือ เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริม และกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการมีสติ ไม่หลงไปกับคำยินยอมของผู้ไม่หวังดี

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ การมีสติ ไม่หลงไปกับคำยินยอมของผู้ไม่หวังดี
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขึ้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง แมวเหมียว
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
- 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับการไม่หลงไปกับคำยินยอมของผู้ที่ไม่หวังดี
- 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้หุ่นถุมมือประกอบเรื่องแมวกับปลาหู ให้เด็กฟัง
2. ขึ้นขยายความรู้สึกรู้สึกคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องแมวกับปลาหู จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถาม คำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ.
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “นักเรียนรู้จักปลาอะไรอีกบ้าง”
3. ขึ้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “นักเรียนรู้จักปลาอะไรอีกบ้าง ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพปลาที่เด็กๆ รู้จัก คนละ 1 ชนิด มาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนบอกชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กๆ เป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง แมวเหมียว
2. หุ่นตุ๊กต้ามือประกอบการเล่านิทานเรื่องแมวกับปลา
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดละเอียดลออ

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น	เด็กคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์ได้ ความชัดเจนและความหมายมากขึ้น ได้ด้วยตนเอง	เด็กคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น โดยครูต้องชี้แนะ	เด็กคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง แมวกับปลาหู

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

แมวตัวหนึ่งเกาะเดินบนกำแพง มันคาบปลาหูที่แอบจกฉวยมาจากในครัวของบ้านหลังหนึ่งไว้โนจะปาก นกกาบินผ่านมาและมองเห็น มันต้องการเป็นเจ้าของอาหารเลิศรสอันนั้น จึงเข้าไปที่ใกล้ๆ และพยายามใช้ความคิด เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่มันต้องการ “สวัสดิ์ ท่านแมว!” นกกากล่าว ทักทาย “วันนี้ท่านดูงดงามเหลือเกิน ขนของท่านหรือก็ช่างสวยสะอาดเงาวับจับตา ดวงตาของท่านหรือก็ช่างสุกใสเป็นประกาย จะดูดำคอหรือก็ดูนุ่มนวลอย่างแท้จริง หน้าอกของท่านก็ดูไม่ต่างไปจากหน้าอกของพญาเสือโคร่งเลยสักนิด โอ้ น้ำเสียงของท่านจะต้องกึกก้องน่าเกรงขาม เหมือนดั่งท่าที่สง่างามของท่านอย่างแน่นอน ท่านต้องเหนือกว่าสัตว์ผู้ล่าเกรงขามใดๆ ทั้งหมด ได้โปรดร้องคำรามให้ข้าฟังสักครั้งสิท่าน แล้วข้าจะเรียกท่านในฐานะของราชาแห่งสัตว์ผู้สง่างามทั้งปวง” แมวพอใจกับคำประจบสอพลอ จึงเชิดหน้าขึ้นและส่งเสียงร้องออกมา แต่เมื่อทันทีที่มันอ้าปาก ปลาหูนั้น ก็ตกลงมา และก่อนที่เจ้านกกาจะฉวยเอาไป “พอได้แล้วท่าน” นกกาพูด “นั่นก็คือสิ่งที่ ข้าต้องการ และเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับปลาหูของท่าน ข้าอยากจะให้คำแนะนำกับท่านสักอย่างหนึ่ง ไว้สำหรับอนาคต นั่นก็คือ จงอย่าหลงเชื่อ คำของคนที่ชอบประจบ สอพลอเป็นอันขาด” แล้วเจ้านกกา ก็คาบเอาปลาหูบินจากไป

เพลง แมวเหมียว

ผู้แต่ง เตือนใจ ศรีมารุต

เหมียว เหมียว เหมียว แมวกี่ร้องเหมียว เหมียว

เหมียว เหมียว เหมียว แมวกี่เลียขามอง

แมวเหมียวยื่นมองจ้อง ร้องเหมียว เหมียว เดียวก็หวานอน

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16

เรื่อง มันทะชยัภย์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 6 ธันวาคม 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดคล่อง
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นกระดานแม่เหล็ก เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ ความสามัคคี
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ชื่นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง ช่วยกัน
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความสามัคคี
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้กระดานแม่เหล็กประกอบการเล่านิทานเรื่องมันทะชยัภย์ ให้เด็กฟัง
2. ชื่นขยายความรู้สึกรักใคร่
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องมันทะชยัภย์ จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ คิดว่า ทรายจะนำมันทะชยัภย์ไปทำอะไรได้บ้าง “
3. ชื่นฝึกกิจกรรมวาดภาพ
 - 3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ คิดว่า ทรายจะนำมันทะชยัภย์ไปทำอะไรได้บ้าง ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนบอกชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงาน

การวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง ช่วยกัน
2. หุ่นถู่มือประกอบการเล่านิทานเรื่อง มันทะขัยักษ์
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดคล่องแคล่ว

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย	ภาพออกมา	ภาพออกมาได้	ภาพออกมาได้
ในการคิดและวาดภาพออกมา	ได้มากไม่ซ้ำกัน	มากไม่ซ้ำกัน ใน	มากไม่ซ้ำกัน
ได้มากไม่ซ้ำกัน ในเวลาอันจำกัด	ในเวลาอันจำกัด	เวลา อันจำกัด	ในเวลาอัน
	ได้ด้วยตนเอง	โดยครูต้องชี้แนะ	จำกัดไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง มันทะยักษ์

สาวิกาพร แสนศึก

(เค้าโครงจากนิทานพื้นบ้านรัสเซีย)

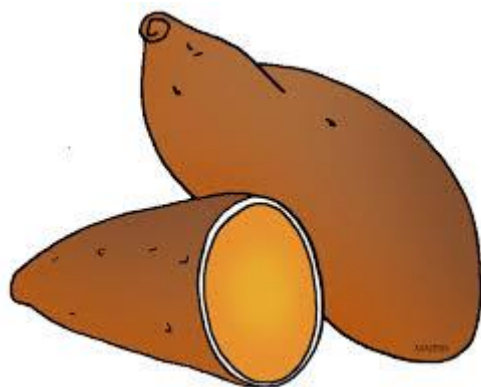
กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีกระต่ายกับหนูอาศัยอยู่ในกระท่อมแห่งหนึ่ง กระต่ายกับหนูได้ปลูกมันเทศไว้รับประทานกัน แต่มีอยู่ต้นหนึ่งใหญ่กว่าเพื่อน วันหนึ่งกระต่ายเดินไปที่ที่ปลูกมันเทศไว้ เพราะอยากรับมันเทศไปทำอาหารทานช่วงเย็น กระต่ายพยายามถอน แต่ไม่สามารถถอนมันเทศยักษ์ออกมาจากดินได้ กระต่ายเลยไปตามหนูให้มาช่วยถอนมันเทศยักษ์ “เจ้าหนูเอ๊ย ว่างไหมมาช่วยขุดถอนไอ้เจ้ามันเทศยักษ์นี้หน่อยซิ” เจ้าหนูรีบเข้ามาช่วย “เอ้า สุยเลย สุยเลย ช่วยๆ กันดึงหน่อย ออกแรงอีกนิด คูซิมันพอจะขยับแล้ว” แต่ทั้งสองก็ไม่สามารถถอนมันเทศยักษ์นี้ได้ เจ้าหนูหันไปเห็นเจ้าหมูเดินผ่านมา “เจ้าหมูเจ้าว่างไหม มาช่วยขุดถอนมันเทศยักษ์นี้หน่อยซิ พวกเราช่วยกันถอนแล้วแต่ก็ถอนไม่ได้สักที” กระต่าย หนูและหมูช่วยกันดึง “เอ้า สุยเลย สุยเลย ช่วยๆ กันดึงหน่อย ออกแรงอีกนิด คูซิมันพอจะขยับแล้ว” แต่ทั้งสามก็ไม่สามารถถอนมันเทศยักษ์นี้ได้ เจ้าหมูหันไปเห็นเจ้าช้างเดินผ่านมา “เจ้าช้าง เจ้าว่างไหม มาช่วยขุดถอนมันเทศยักษ์นี้หน่อยซิ พวกข้าช่วยกันถอนแล้วแต่ก็ถอนไม่ได้สักที” กระต่าย หนู หมูและช้างช่วยกันดึง “เอ้า สุยเลย สุยเลย ช่วยๆ กันดึงหน่อย ออกแรงอีกนิด คูซิมันพอจะขยับแล้ว” “เอ้า สุยเลย สุยเลย ช่วยๆ กันดึงหน่อย ออกแรงอีกนิด คูซิมันพอจะขยับแล้ว” ปรากฏว่าทันใดนั้น !!! มันเทศยักษ์ก็ค่อยๆ หลุดออกจากผิวดินทีละน้อย ทุกคนเห็นเช่นนั้นก็ช่วยกันดึงอย่างสุดแรง มันเทศยักษ์ก็หลุดออกมาได้แน่นอนว่าตอนที่หัวมันเทศยักษ์พื้นดินขึ้นมาทุกคนไม่ทันระวัง ก็เลยล้มหงายไปทางด้านหลังพร้อมๆ กันด้วย เล่นเอาเจ้าหมูน้อยเกือบโดนทับทีเดียว ทุกคนต่างพากันหัวเราะ แล้วเจ้าหมูก็พูดว่า “ช่างเป็นช้างที่แข็งแรงจริงๆ เลย นี่ถ้าไม่ได้เจ้าช้างช่วยดึง สงสัยคงถอนไอ้เจ้ามันเทศยักษ์นี้ออกจากดินไม่ได้แน่” ช้างส่ายหัวไปมาแล้วเอ่ยว่า “ไม่หรอกพวกเราต่างหากที่แข็งแรง” แล้วทั้งหมดก็หัวเราะดังๆ

เพลง ช่วยกัน

ผู้แต่ง สาวิกาพร แสนศึก

ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน เราต้องรักกันต้องสามัคคี
 ช้างหน้าอุปสรรคมากมีเรา ต้องสามัคคีร่วมใจฝ่าฟัน

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17

เรื่อง สุนัขจิ้งจอกฟันดำ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 7 ธันวาคม 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดริเริ่ม
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นหุ่นถุมือ เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการการดูแลรักษาฟัน

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ การดูแลรักษาฟัน
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง กระต่ายขาว
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆจะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับการดูแลรักษาฟัน
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้หุ่นถุมือประกอบเรื่องสุนัขจิ้งจอกฟันดำ ให้เด็กฟัง
2. ขั้นขยายความรู้สึกรักคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องสุนัขจิ้งจอกฟันดำ จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กเป็นลูกกระต่าย เด็กๆ จะทำอย่างไรกับสุนัขจิ้งจอกฟันดำ โดยให้เด็กๆ คิดวิธีที่ปลอดภัยและแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร”
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กเป็นลูกกระต่าย เด็กๆ จะทำอย่างไรกับสุนัขจิ้งจอกฟันดำ โดยให้เด็กๆ คิดวิธีที่ปลอดภัยและแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนบอกชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง กระต่ายขาว
2. หุ่นมือประกอบการเล่านิทานเรื่อง สุนัขจิ้งจอกฟันดำ
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด

1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม

1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด

3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ

3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดริเริ่ม

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดริเริ่ม (Originality)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย	ภาพที่แปลกใหม่	ภาพที่แปลกใหม่	ภาพที่แปลก
ในการคิดและวาดภาพที่แปลก	ต่างจากเด็กอื่น	ต่างจากเด็กอื่น	ใหม่ต่างจากเด็ก
ใหม่ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก	หรือต่างจาก	หรือต่างจาก	อื่นหรือต่างจาก
ความคิดทั่วไป	ความคิดทั่วไป	ความคิดทั่วไป	ความคิดทั่วไป
	ได้ด้วยตนเอง	โดยครูต้องชี้แนะ	ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง สุนัขจิ้งจอกฟันดำ

สาวิกภาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีแม่กระต่ายอาศัยอยู่กับลูกๆ 7 ตัว ในป่าใหญ่ วันหนึ่งแม่กระต่ายต้องออกไปหาอาหารนอกบ้าน จึงบอกกับลูกๆ ว่า อย่าเปิดประตูให้คนอื่นนอกจากแม่เท่านั้น! ลูกๆ รับคำที่แม่สั่งไว้ ต่อมาไม่นานก็มีเสียงเคาะประตูดังขึ้น ก๊อก ก๊อก ก๊อก !!! จากนั้นก็มีเสียงที่แหบแห้งพูดว่า “แม่กลับมาแล้วจ๊ะ” ปรากฏว่าเป็นเจ้าสุนัขจิ้งจอกตัวร้ายนั่นเอง ไม่ใช่แม่กระต่ายแต่ด้วยน้ำเสียงที่แหบแห้งของสุนัขจิ้งจอก ลูกกระต่ายทั้งหลายจึงไม่เชื่อ เจ้าสุนัขจิ้งจอกรู้อย่างนั้นแล้วจึงพยายามพูดจาเสียงอ่อนหวาน เพื่อให้ลูกกระต่ายเชื่อว่าแม่กลับมาแล้วจริงๆ บรรดาลูกกระต่าย จึงบอกกับเจ้าสุนัขจิ้งจอกว่า “ไหนยื่นหน้ามาให้ดูหน่อยว่าเป็นแม่จริงหรือเปล่า?” พอเจ้าสุนัขจิ้งจอกยื่นหน้าเข้ามา บรรดาลูกกระต่ายก็พากันตกใจกับฟันแหลมๆ ดำๆ ของเจ้าสุนัขจิ้งจอก ลูกกระต่ายตัวหนึ่งพูดขึ้นมาว่า “นี่ไม่ใช่แม่ของเราแน่แน่ แม่ของเราฟันขาวสะอาด” “นี่ต้องเป็นสุนัขจิ้งจอกฟันดำ อย่างแน่นอน” เจ้าลูกกระต่ายอีกตัวหนึ่งพูดขึ้น เจ้าสุนัขจิ้งจอกจึงถูกจับได้ว่าปลอมเสียงมาหลอก ลูกกระต่ายจึงสอนให้เจ้าสุนัขจิ้งจอกมารู้จักการแปรงฟัน และยื่นแปรงสีฟันให้ ลูกกระต่ายทั้ง 7 ตัว จึงพากันแปรงฟันให้เจ้าสุนัขจิ้งจอกดู เจ้าสุนัขจิ้งจอกแปรงฟันตามลูกกระต่าย ฟันของเจ้าสุนัขจิ้งจอกขาวขึ้นทันตา สร้างความรู้สึกภาคภูมิใจให้กับสุนัขจิ้งจอกเป็นอย่างมาก ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาสุนัขจิ้งจอกก็รู้วิธีที่จะดูแลฟันของตนเองเป็นอย่างดี

เพลง กระต่ายขาว

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

กระต่ายขาวมีหูยาวเรียว หางสั้นนิดเดียวตาแดงแวววาว
กระโดดเล่นชมแสงจันทร์สกาบ อยู่ตามราวป่าช่างน่ารักเอ๋ย

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18

เรื่อง ตัวประหลาด ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 8 ธันวาคม 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดละเอียดลออ
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นการเล่านิทานปากเปล่า เรื่องราว

และเพลง

3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการไม่พูดโกหก

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ คุณค่าของการไม่พูดโกหก
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ชื่นเร้าความสนใจ
 - 1.1 ครูปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง ปลา
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกัน
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับโทษของการโกหก
- 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้การเล่านิทานปากเปล่า เรื่องตัวประหลาดให้เด็กฟัง
2. ชื่นขยายความรู้สึกนึกคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องตัวประหลาดจบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ คิดว่า ปลาน้อยจะมีรูปร่างหน้าตาอย่างไร”
3. ชื่นฝึกกิจกรรมวาดภาพ
 - 3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ทุกคนคงจะคิดและได้คำตอบดีๆ มากมายแล้วนะคะ ว่าเด็กๆ คิดว่า ปลาน้อยจะมีรูปร่างหน้าตาอย่างไร ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนบอกชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงาน

การวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง ปลา
2. นิทานเรื่อง ตัวประหลาด
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน
ความคิดละเอียดลออ
 - ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดละเอียดลออมาก
 - ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดละเอียดลออปานกลาง
 - ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดละเอียดลออน้อย

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น	เด็กคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์ได้ ความชัดเจนและความหมายมากขึ้น ได้ด้วยตนเอง	เด็กคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น โดยครูต้องชี้แนะ	เด็กคิดและวาดภาพที่มีรายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่งให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง ตัวประหลาด

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงเรื่อง จอมโกหก)

วันนี้ครอบครัวปลาน้อยจัดงานเลี้ยงชวนเพื่อนๆ มาเที่ยวบ้านใหม่ พ่อกับแม่ให้ปลาน้อย ไปรอเพื่อนๆ เพื่อบอกทาง แต่จู่ๆ ปลาน้อยก็นึกสนุกขึ้นมา “ลองโกหก บอกทางผิดให้เพื่อนๆ หลงทางดีกว่า อยากรู้ว่าใครจะไปถึงบ้านเราก่อน” หมึกน้อยว่ายน้ำมาปลาน้อยบอกว่า “บ้านฉันไปทางขวาจ๊ะ” หมึกน้อยว่ายน้ำไปทางขวาตามที่ปลาน้อยบอก ปลาน้อยชอบใจที่เห็นเพื่อนว่ายน้ำไปผิดทาง หอยน้อยว่ายน้ำมา ปลาน้อยบอกว่า “บ้านฉันไปทางซ้ายจ๊ะ” หอยน้อยว่ายน้ำไปปลาน้อยชอบใจที่เห็นเพื่อนเดินไปผิดทาง ม้าน้ำว่ายน้ำมา ปลาน้อยบอกว่า “บ้านฉันว่ายน้ำตรงไปจ๊ะ” ม้าน้ำว่ายน้ำไป ปลาน้อยชอบใจ ที่เห็นเพื่อนว่ายน้ำผิดทาง กลับบ้านคิดว่า อยากรู้ว่าหมึกน้อย หอยน้อย ม้าน้ำ ใครกันจะไปถึงบ้านเราก่อน ปลาน้อยคิด ความจริงบ้านของปลาน้อย อยู่หลังก้อนหินใหญ่นี้เอง พอปลาน้อยว่ายน้ำเข้าบ้าน “ว่าย ช่วยด้วยตัวประหลาด” พ่อกับแม่ร้องตกใจ “นี่ปลาน้อยลูกของพ่อกับแม่ไง” ปลาน้อยบอก “อย่ามาโกหกนะ เจ้าตัวประหลาด ลูกของเราน่ารัก ไม่ใช่ตัวประหลาดอย่างนี้” “ไหนๆ ตัวประหลาดอะไร” ปลาน้อยพูดแล้วรีบไปคุกระจก “จ๊าก นี่ตัวอะไรกันนี่” ปลาน้อยตกใจที่เห็นเงาตัวเองในกระจก มีขนาดเหมือนหมึกน้อย แยกเปลือกหอย ไว้บนหลัง ปากยื่นยาวเหมือนม้าน้ำ พ่อกับแม่ไล่ตัวประหลาดออกจากบ้าน ตัวประหลาดว่ายน้ำร้องไห้ไปเจอม้าน้ำที่กำลังหลงทาง ตัวประหลาดรู้สึกสำนึกผิด จึงบอกม้าน้ำ “ม้าน้ำ ฉันปลาน้อยเองนะ บ้านฉันอยู่หลังก้อนหินใหญ่ว่ายน้ำไปนิดเดียวก็ถึงแล้ว” “โกหก ฉันไม่เชื่อเธอหรือเจ้าตัวประหลาด” ม้าน้ำพูดแล้วรีบว่ายน้ำจากไป “ฮือ ฮือ ฮือ ไม่มีใครเชื่อเราเลย แต่เอ๊ะ ปากยื่นหายไปแล้ว ตัวประหลาด แปลกใจ เมื่อเดินไปเรื่อยๆ ก็เจอกับหอยน้อย ตัวประหลาดรู้สึกสำนึกผิด จึงบอกหอยน้อย “หอยน้อย ฉันปลาน้อยเองนะบ้านฉันอยู่หลังก้อนหินใหญ่ว่ายน้ำไปนิดเดียวก็ถึงแล้ว” “โกหก ฉันไม่เชื่อเธอหรือ เจ้าตัวประหลาด” หอยน้อยพูดแล้วรีบเดินจากไป “ฮ่า เปลือกหอยข้างหลังหายไปแล้ว แคเราไม่พูดโกหก” เราก็จะได้กลับมาเป็นปลาน้อยอย่างเดิม เอ๊ะ นั่นหมึกน้อยนี่นา ตัวประหลาดจึงบอกหมึกน้อย “หมึกน้อย ปลาน้อยเองนะบ้านฉันอยู่หลังก้อนหินใหญ่ว่ายน้ำไปนิดเดียวก็ถึงแล้ว” “โกหก ฉันไม่เชื่อ เธอหรือเจ้าตัวประหลาด” หมึกน้อยพูดแล้วรีบเดินจากไป “เฮ้ หนวดหมึกหายไปแล้ว” ปลาน้อยดีใจ “ปลาน้อย” พ่อแม่และเพื่อนๆ เรียก ทั้งหมดเจอกันระหว่างทาง จึงชวนกันออกมาตามหา เพราะ คิดว่าปลาน้อยเองก็จำทางกลับบ้านไม่ได้ “พวกเราเจอตัวประหลาดที่โกหกกว่าเป็นลูกเราด้วยนะ” แม่ปลาบอก “จะไม่มีตัวประหลาดที่ว้ออีกแล้วละ” ปลาน้อยพูด

เพลง ปลา

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ฉันคือปลาอาศัยอยู่ในน้ำ ฉันมีครีบและหางปลาแทนขา
ฉันมีเกร็ดไว้ป้องกันกายา แหวกว่ายไปมาสำราญใจ

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19

เรื่อง ลูกอึ่งอ่างกับพ่ออึ่งอ่าง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 13 ธันวาคม 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดคล่อง
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นการวาดไปเล่าไป เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการรู้จักประมาณตน

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ การรู้จักประมาณตน
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ชื่นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง อึ่งอ่าง
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกันกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับการรู้จักประมาณตน
- 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้การวาดไปเล่าไป ประกอบเรื่องลูกอึ่งอ่างกับพ่ออึ่งอ่าง ให้เด็กฟัง
2. ชื่นขยายความรู้สึกรักคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องลูกอึ่งอ่างกับพ่ออึ่งอ่าง จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “นักเรียนคิดว่าสัตว์ประหลาดร่างยักษ์ ที่ลูกอึ่งอ่างเห็นจะเป็นตัวอะไรได้บ้าง”
3. ชื่นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “นักเรียนคิดว่าสัตว์ประหลาดร่างยักษ์ ที่ลูกอิงอ่างเห็นจะเป็นตัวอะไรได้บ้าง ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง อิงอ่าง
2. อุปกรณ์การวาดไปเล่าไปประกอบการเล่านิทานเรื่อง ลูกอิงอ่างกับพ่ออิงอ่าง
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด

1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม

1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด

3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ

3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดคล่องแคล่ว

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย	ภาพออกมา	ภาพออกมาได้	ภาพออกมาได้
ในการคิดและวาดภาพออกมา	ได้มากไม่ซ้ำกัน	มากไม่ซ้ำกัน ใน	มากไม่ซ้ำกัน
ได้มากไม่ซ้ำกัน ในเวลาอันจำกัด	ในเวลาอันจำกัด	เวลา อันจำกัด	ในเวลาอัน
	ได้ด้วยตนเอง	โดยครูต้องชี้แนะ	จำกัดไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง ลูกอึ่งอ่างกับพ่ออึ่งอ่าง

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

เช้าสดิววันหนึ่ง ลูกอึ่งอ่างหลายตัวพากันออกไปเล่นที่ทุ่งกว้างใกล้กับหนองน้ำ ในขณะที่กำลังวิ่งเล่นไล่จับกันอย่างสนุกสนานนั่นเอง ก็มีสัตว์ประหลาดร่างยักษ์ เดินผ่านมาด้วยความเร่งรีบ ลูกอึ่งอ่างตกใจในความสัวัวประหลาดร่างยักษ์ พากันกระโดดหลบกันอูดลุด บ้างก็หลบพื้น บ้างก็บาดเจ็บ ลูกอึ่งอ่างเห็นสัวัวประหลาดร่างยักษ์ เขยิบพิน้องของมัน ได้รับบาดเจ็บ รีบกระโดดกลับไป ที่หนองน้ำ ไปฟ้องพ่ออย่างอกสั่นขวัญหาย “พ่อจ๋า พ่อจ๋า สัวัวอะไรก็ไม่รู้เดินผ่านมาเขยิบเอาพิน้อง บาดเจ็บกันไปหลายตัว สัวัวมันใหญ่โตมากจะพ่อ เป็นสัวัวอะไรก็ไม่รู้ ลูกไม่เคยเห็น” พ่ออึ่งอ่างได้ฟังจึง พองตัวให้ลูกดูพลางถามว่า “สัวัวมันใหญ่เท่านี้ได้ไหมลูก” ลูกอึ่งอ่างมองที่พ่อของตนแล้วตอบว่า “ยัง จะพ่อ มันตัวใหญ่กว่านี้อีก” พ่ออึ่งอ่างได้ฟังก็สูลมหายใจ เข้าไปอีก ตัวก็พองขึ้นอีก แล้วก็ถามลูกอึ่ง อ่างว่า “สัวัวมันใหญ่เท่านี้ได้ไหมลูก” แต่ลูกก็บอกว่า “จะพองตัวให้ใหญ่แค่ไหนก็คงไม่เท่าสัวัวตัวนั้น ได้หรอก” แต่พ่ออึ่งอ่างก็รู้สึกว่ายอมไม่ได้ จึงสูดอากาศเข้าไปอีก สูดอากาศเข้าไปอีก สูดอากาศเข้าไป อีก ไม่ยอมหยุด จนตัวพองโตเกินขนาด ที่ร่างกายของพ่ออึ่งอ่างจะทนไหว หน้าเขียว ปากซีด ตาเหลือก เป็นลมล้มพับอยู่ตรงนั้นนั่นเอง เดือดร้อนแม่กับกับพ่อเขยคต้องรีบมาปฐมพยาบาลอยู่พัก ใหญ่ หลังจากนั้นเป็นต้นมาพ่ออึ่งอ่าง ก็ไม่เคยทำอะไรที่เกินความสามารถของคนอีกเลย

เพลง อึ่งอ่าง

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

อึ่งอ่างมันนั่งข้างโอ่ง มานั่งหลังโคงจะคอยกินมด

เด็กเอ๊ยเจ้าอย่าพูดปด เด็กเอ๊ยเจ้าอย่าพูดปด

จะกลายเป็นมดอาหารอึ่งอ่าง

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20

เรื่อง ไม้ต้นตูม ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 14 ธันวาคม 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดริเริ่ม
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นสมมุติภาพ เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการมีสติและการแก้ปัญหาโดยใช้ปัญญา

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ การมีสติและการแก้ปัญหาโดยใช้ปัญญา
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง เดิน-วิ่ง
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามทีละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับการมีสติและการแก้ปัญหาโดยใช้ปัญญา
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้สมมุติภาพประกอบการเล่านิทานเรื่อง ไม้ต้นตูม ให้เด็กฟัง
2. ขั้นขยายความรู้สึกรักใคร่
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่อง ไม้ต้นตูม จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเกิดแผ่นดินถล่มจริง เด็กๆ จะทำได้อย่างไร โดยให้เด็กๆ คิดวิธีที่ปลอดภัยและแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร”
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเกิดแผ่นดินถล่มจริง เด็กๆ จะทำอะไร ยังไม่ต้องตอบ แต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ โดยให้เด็กๆ คิดวิธีที่ปลอดภัยและแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง เพลงเดิน-วิ่ง
2. สมุดภาพประกอบการเล่านิทานเรื่อง ใก้ดินตุ้ม
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด

1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม

1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด

3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ

3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดริเริ่ม

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดริเริ่ม (Originality)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดและวาดภาพที่แปลก ใหม่ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก ความคิดทั่วไป	ภาพที่แปลกใหม่ ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก ความคิดทั่วไป ได้ด้วยตนเอง	ภาพที่แปลกใหม่ ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก ความคิดทั่วไป โดยครูต้องชี้แนะ	ภาพที่แปลก ใหม่ต่างจากเด็ก อื่น หรือต่าง จากความคิด ทั่วไปไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง ไม้ต้นตม

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่ง มีไม้ต้นหนึ่งอาศัยอยู่ในดงกล้วยไม้ใกล้ต้นทุเรียนวันหนึ่งเจ้าไม้ต้นออกเที่ยวหากินอิ่มแล้ว กลับมานอนพักผ่อนอยู่ใต้ร่มไม้ บนกองใบตองแห้งกำลังนอนคิดเพลินๆ อยู่ว่า “ถ้าหากแผ่นดินนี้ถล่ม เราจะไปอยู่ที่ไหนหนอ” ทันใดนั้นเองผลทุเรียนลูกหนึ่งได้หล่นลงมาถูกใบตองเสียงดังลั่น เจ้าไม้ต้นก็ว่าเป็นเสียงแผ่นดินถล่ม จึงร้องขึ้นสุดเสียงว่า “แผ่นดินถล่มแล้วๆ” พร้อมกับกระโดดวิ่งหนีไปสุดชีวิตโดยไม่เหลียวหลังมาดูเลย สัตว์ตัวอื่น ๆ เห็นมันวิ่งหนีอะไรมาสุดชีวิตจึงร้องถามมันว่า “เจ้าวิ่งหนีอะไรมา” มันทั้งวิ่งทั้งร้องตอบว่า “รีบหนีเร็วแผ่นดินถล่มแล้วๆ” สัตว์นับพันต่างก็รีบวิ่งหนีตายตามมันไปด้วย ทั้งเป็ด ห่าน แมว หมา หมู ผึ้ง สัตว์วิ่งหนีตามกันมาเป็นทิวแถว ควายชราเห็นสัตว์น้อยใหญ่วิ่งกันมาฝุ่นฟุ้งกระจายจึงร้องถามไปว่า “พวกเจ้าวิ่งหนีอะไรมา” ได้รับคำตอบว่า “แผ่นดินถล่มแล้ว พวกเราวิ่งหนีตาย” แล้วก็วิ่งไปต่อ บ่ายหน้าไปทางแม่น้ำที่กำลังเชี่ยวไม่รู้ตัว ควายชราได้ยินดังนั้นก็เกรงว่าสัตว์ทั้งหลายจะพากันไปจมน้ำตาย เสียหมด จึงรีบวิ่งตามไปแล้ว ร้องตะโกนขึ้นว่า “ฟ้าถล่มแล้วๆ หมอบลงเร็วเข้า” สัตว์ต่างๆ กำลังตกใจรีบหมอบตัวกับพื้น แล้วจึงแหงนหน้าขึ้นดูท้องฟ้า ทันทีที่สัตว์ต่างๆ หมอบลง ควายชราที่รีบตะโกนเสียงดังว่า “ใครเห็นแผ่นดินถล่มบ้าง” พวกสัตว์ที่หุคหนึ่งพอมีสติได้คิด บอกว่า “หมูเห็นนะซิ” หมูบอกว่า “หมาเห็นนะซิ” หมาบอกว่า “แมวเห็นนะซิ” แมวบอกว่า “ห่านเห็นนะซิ” ห่านบอกว่า “เป็ดเห็นนะซิ” เป็ดบอกว่า “ไก่เห็นนะซิ” พวกไก่จึงรีบบอกว่า “ไม้ต้นนี้เห็นแผ่นดินถล่มครับ” ควายชราจึงถามไม้ต้นนั้นว่าเป็นจริงหรือเปล่า ไม้ต้นตอบว่า “ข้าพเจ้าเห็นจริงๆ ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังนอนพักผ่อนอยู่ใต้ต้นกล้วยก็มีเสียงดังสนั่นหวั่นไหวขึ้น ข้าพเจ้าจึงวิ่งหนีตายมานี้ละ” เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงจึงบอกให้สัตว์ทั้งหลายรออยู่ที่ตรงนั้นส่วนควายชราและเจ้าไม้ต้นได้เดิน กลับไปดูสถานที่ต้นเหตุ ตรวจดูเห็นผลทุเรียนลูกหนึ่งวางอยู่บนใบตองแห้ง ก็เข้าใจทันที จึงกลับมาบอกสัตว์ทั้งหลายว่า “เจ้าทั้งหลายเลิกกลัวได้แล้ว เสียงแผ่นดินถล่ม เป็นเสียงผลทุเรียนหล่นกระทบใบตองแห้ง เลิกกลัวได้แล้ว” สัตว์ทั้งหลายได้สติพากันคิดถึงเตียนความตื่นตมจนเกินเหตุของเจ้าไม้ต้นและขอบคุณควายชราที่ช่วยให้ทุกตัวได้สติและรอดพ้นจากอันตราย

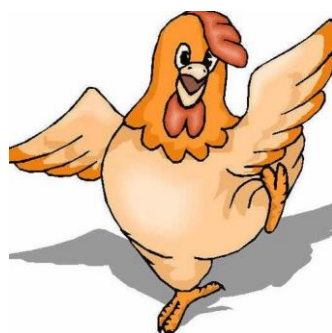
เพลงเดิน-วิ่ง

ผู้แต่ง สาวิกาพร แสนศึก

เดินเดินวิ่งวิ่งเดินเดิน อยามัวเพลินเดินวิ่งให้ดี

บังเอิญเดินวิ่งไม่ดี เราจะมีอันตราย

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21

เรื่อง เพื่อนกัน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 15 ธันวาคม 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดละเอียดลออ
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นตุ๊กตาระบาย เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของเพื่อนและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ เพื่อนและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง มาโรงเรียน
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกันกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับเพื่อนและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้ตุ๊กตาระบาย ประกอบการเล่านิทานเรื่องเพื่อนกัน ให้เด็กฟัง
2. ขั้นขยายความรู้สึกรักใคร่
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องเพื่อนกัน จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆคิดว่าหมู่บ้านที่ส้มและกล้วยอยู่ มีลักษณะอย่างไร”
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ทุกคนคงจะคิดและได้คำตอบดีๆ มากมายแล้ว นะคะ ว่า เด็กๆ คิดว่าหมู่บ้านที่ส้มและกล้วยอยู่ มีลักษณะอย่างไร ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงาน การวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง มาโรงเรียน
2. ตุ๊กตากระดาษ ประกอบการเล่นนิทานเรื่อง เพื่อนกัน
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด

1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม

1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด

3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ

3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดละเอียดลออ

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดและวาดภาพที่มี รายละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่ง ให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น	เด็กคิดและวาด ภาพที่มีรายละเอียด เพิ่มนำมาตกแต่ง ให้สมบูรณ์ได้ ความชัดเจนและมี ความหมายมากขึ้น ได้ด้วยตนเอง	เด็กคิดและวาด ภาพที่มีราย ละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่ง ให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมาย มากขึ้น โดยครู ต้องชี้แนะ	เด็กคิดและวาด ภาพที่มีราย ละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่ง ให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความ หมายมากขึ้น ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง เพื่อนกัน

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงเรื่อง เราดีกันนะ)

เมืองผลไม้ มีผลไม้สองชนิดเป็นเพื่อนรักกัน คือ ก๊วยและส้ม บ้านของทั้งสองมีลำธาร ขวางไว้ แต่ทั้งสองก็ช่วยกันสร้างสะพานเพื่อให้เดินข้ามไปหากันได้ วันนี้ส้มมาชวนก๊วยไปพายเรือ ที่เพิ่งได้มา พอพายกันไปได้ซักระยะ ทั้งสองก็เริ่มขัดแย้งและทะเลาะกัน “ให้ฉันพายบ้าง” ก๊วยพูด “เดี๋ยวก่อน” ส้มบอก “ให้ฉันพายบ้างซิ” ก๊วยพูดอีกครั้ง “เดี๋ยวก่อน” ส้มพูดเหมือนเดิม “เอาไม้พาย มาให้ฉัน” ก๊วยพูด “เดี๋ยวก่อน” ส้มดู “เอาไม้พายมาเดี๋ยวนี้นะ” ก๊วยพูดเสียงดัง “ไม่ให้” ส้มก็พูด เสียงดัง ก๊วยโมโห “ไม่อยากเล่นด้วยแล้ว” ส้มก็โมโห “ไม่อยากเล่นก็ไม่ต้องเล่น” ก๊วยออกจากเรือ ส้มจึงลากเรือกลับบ้าน เช้าวันต่อมา โครม โครม โครม ก๊วยกำลังเรือสะพานทิ้ง “ไม่อยากไปหาเธอแล้ว” โครม โครม โครม โครม ส้มก็เรือสะพานทิ้ง “ไม่อยากไปหาเธอเหมือนกัน” พอตกกลางคืนเจ้า มะม่วงเกรมาดื่มน้ำที่ลำธารน้ำ แล้วเดินเล่นไปจนถึงบ้านของส้ม “ฮ้า เรือนี้มา ขโมยไปพายเล่น ให้ สนุกดีกว่า” เจ้ามะม่วงเกรพูด ส้มมาเห็นพอดี จึงร้องตะโกนเสียงดัง “หยุดนะ เจ้าขโมย” แล้ววิ่งไปจับ เจ้ามะม่วงเกร “ปล่อยนะ ปล่อย” เจ้าทุเรียนเกรร้องลั่น ก๊วยได้ยินจึงวิ่งออกมาดูแล้วตะโกนบอกว่า “เดี๋ยวล้มไปช่วยนะ” “เราต้องรีบข้ามสะพานไป” ก๊วยคิด “แต่สะพานไม่มีแล้วนี่นา ฉันคงต้องว่ายน้ำ ข้ามไป แล้วละ” ว่าแล้วก๊วยก็กระโดดลงไปในลำธาร แต่น้ำในลำธารเซียวเหลือเกิน ทำให้ก๊วยว่าย ไปได้ช้า พอไปถึงเจ้ามดเกรก็หนีไปแล้ว “ส้มเป็นอย่างไรบ้าง” ก๊วยรีบเข้าไปดู “โอ๊ย...เจ็บ เจ้า มะม่วงเกร ผลักฉันล้ม แล้วขโมยเรือไป” “ฉันต้องว่ายน้ำข้ามมาเลยมาช่วยไม่ทัน” ก๊วยบอก “จริงซิ นะ เราทำลายสะพานทั้งหมดแล้วนี่นา” ส้มพูดเสียงเศร้า “เรือก็ถูกขโมยอีก” ก๊วยก็พูดเสียงเศร้า “ฮือ ฮือ ฮือ เราไม่น่าโกรธกันเลย” ทั้งคู่ร้องไห้แล้วก็โผล่เข้ากอดกัน เช้าวันต่อมา โป๊ก โป๊ก โป๊ก ก๊วย กำลังสร้างสะพานขึ้นมาใหม่ โป๊ก โป๊ก โป๊ก โป๊ก ส้มก็กำลังสร้างสะพานขึ้นมาใหม่เหมือนกัน “เขี่ย สะพานสร้างเสร็จแล้ว ถ้ามีใครมารังแกเธออีกฉันจะได้มาช่วยทัน” “และถ้ามีของเล่นใหม่ๆ ฉันจะรีบ เอามาให้เธอเล่น คราวนี้เราจะแบ่งกันเล่นนะ” ส้มพูด “ดีจ๊ะ เราอย่าทะเลาะกันเลยนะ” มะม่วงพูด

เพลงมาโรงเรียน

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

มาโรงเรียนมีเพื่อนมากมาย เหวงจะตายอยู่บ้านคนเดียว
มาโรงเรียนมีเพื่อนครูเกรียว อยู่บ้านคนเดียวมาโรงเรียนดีกว่า

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22

เรื่อง หอยเลือกนาย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 20 ธันวาคม 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดคล่อง
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นสมมุติภาพ เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของการฟังพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ การฟังพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง หอย
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับเราควรพอใจในสิ่งที่เรามีอยู่
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้สมมุติภาพประกอบการเล่านิทานเรื่องหอยเลือกนาย ให้เด็กฟัง
2. ขั้นขยายความรู้สึกรักคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่อง หอยเลือกนาย จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กๆ เป็นพวกหอย เด็กๆ จะมีวิธีป้องกันตัวเอง ไม่ให้ถูกนกกระสาจับกินได้อย่างไรบ้าง”
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กๆ เป็นพวกหอย เด็กๆ จะมีวิธีป้องกันตัวเอง ไม่ให้ถูกนกกระสาจับกินได้อย่างไรบ้าง ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากล่าวชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง หอย
2. สมุดภาพประกอบการเล่านิทานเรื่อง หอยเลือกนาย
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดคล่องแคล่ว

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

นิทานเรื่อง หอยเลือกนาย

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

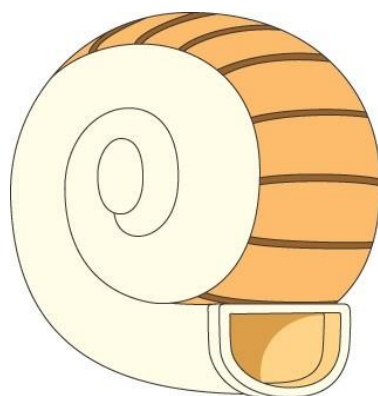
กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว...มีหอยฝูงหนึ่งอาศัยอยู่ในหนองน้ำใหญ่แห่งหนึ่งอย่างอิสระเสรี และมีความสุข ไม่มีใครบังคับเคี้ยวเคี้ยว กิน นอน เล่น ไปวันวัน ทำให้รู้สึกว่าการอยู่ร่วมกันเป็นฝูงสบายเหลือเกิน ต่อมาวันหนึ่งพวกหอยได้มานั่งล้อมวงคุยกัน ต่างปรึกษากันว่าการอยู่ร่วมกันเป็นฝูงใหญ่น่าจะมีหัวหน้า หรือพระราชูปถัมภ์พวกเราสักคน นอกจากจะทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยแล้วยังช่วยคุ้มครองอันตรายให้กับพวกหอยได้อีกด้วย หอยทั้งหลายต่างมีความเห็นตรงกันจึงพากันไปหาเทวดาขอพรให้เทวดาช่วยส่งหัวหน้า หรือพระราชามาให้ เทวดารู้ว่าพวกหอย สุขสบายกันจนเคยตัว ก็เลยนึกอยากมีหัวหน้าไปอย่างนั้นเอง ไม่ได้คิดจริงจังอะไร จึงเสกท่อนซุง ให้หล่นจากฟ้าตกลงสู่หนองน้ำเสียงดังโครมใหญ่ พวกหอยพากันตกใจกลัวรีบดำหนีไปหลบกันสระ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงพากันโผล่ขึ้นมา พวกหอยทั้งหลายได้เห็นซุงท่อนใหญ่ก็รู้ว่าเป็นพระราชาก็พากันไปประทอนมาให้ ต่างพากันดีใจและให้ความเคารพท่อนซุงนั้น ต่อมาไม่นานมีหอยตัวหนึ่งใจกล้าปีนขึ้นไปเกาะบนท่อนซุงใหญ่ หอยตัวอื่นๆ เห็นว่าพระราชามาแล้ว อ่ะไรก็พากันปีนตามขึ้นไปบ้าง “พระราชามาแล้วนี่ท่านก็ใจดีอยู่หรือ แต่อ่อนแอไม่เอาไหนวัน ๆ ได้แต่ ลอยไป ลอยมา...น่าเบื่อ” หอยตัวหนึ่งกล่าวอย่างหมดความยำเกรง “พวกเราน่าจะไปร้องขอพระราชาคำใหม่ที่เข้มแข็งกว่านี้มาปกครองพวกเราดีกว่า” หอยอีกตัวพูด พวกหอยจึงพากัน ไปร้องขอต่อเทวดา เทวดาเห็นว่าพวกหอยทำแบบนั้น จึงโกรธพวกหอยที่ไม่รู้จักพอใจในความเป็นอยู่ที่แสนสุขสบายของตน คราวนี้เลยส่งนกกระสาไปแทนท่อนซุง เมื่อนกกระสาไปก็จับพวกหอยกินเป็นอาหาร ตัวแล้วตัวเล่า พวกหอยหายไปทีละตัวทีละตัว เมื่อได้รับความเดือดร้อนพวกหอยที่เหลืออยู่จึงพากัน ขอพระราชาคำใหม่จากเทวดาอีกครั้ง “เมื่อเจ้าไม่พอใจสภาพความเป็นอยู่เดิมของตัวเอง ก็จงทนอยู่กับสภาพที่พวกเจ้าร้องขอไปเถอะ...” เทพเจ้าตวาดเสียงดังลงมาจากฟากฟ้า

เพลง หอย

ผู้แต่ง สาวิกาพร แสนศึก

หอยโข่ง หอยขม หอยโข่ง หอยขม หอยโข่ง หอยขม
ตื่นเช้าเราไปเก็บหอยโข่ง หอยขม ค่อยๆ เดิน หาหอยกันโค้ง
ได้หอยมาเต็มตะกร้า แยกหอยโข่ง หอยขม กลับบ้าน เสียจนหลังโค้ง

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23

เรื่อง กากินถั่ว ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 21 ธันวาคม 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดริเริ่ม
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นกระดานแม่เหล็ก เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของความรับผิดชอบและการเชื่อฟังผู้ปกครอง

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ ความรับผิดชอบและการเชื่อฟังผู้ปกครอง
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนการวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นเร้าความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง ตั้งใจ
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความรับผิดชอบและการเชื่อฟังผู้ปกครอง
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้กระดานแม่เหล็กประกอบการเล่านิทานเรื่อง กากินถั่วให้เด็กฟัง
2. ขั้นขยายความรู้สึกรู้สึกคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเรื่องกากินถั่วจบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้ นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กๆ เป็นหลาน เด็กๆ จะป้องกันไม่ให้อีกมากินถั่วได้อย่างไร และเป็นวิธีที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร”
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ

3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “ถ้าเด็กๆ เป็นหลาน เด็กๆ จะป้องกันไม่ให้ฮากามากินถั่ว ได้อย่างไร และเป็นวิธีที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะคะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากล่าวชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง ตั๋งใจ
2. กระดานแม่เหล็กประกอบการเล่านิทานเรื่อง ฮากินถั่ว
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดริเริ่ม

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดริเริ่ม (Originality)	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด	เด็กคิดและวาด
คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย	ภาพที่แปลกใหม่	ภาพที่แปลกใหม่	ภาพที่แปลก
ในการคิดและวาดภาพที่แปลก	ต่างจากเด็กอื่น	ต่างจากเด็กอื่น	ใหม่ต่างจากเด็ก
ใหม่ต่างจากเด็กอื่น หรือต่างจาก	หรือต่างจาก	หรือต่างจาก	อื่น หรือต่าง
ความคิดทั่วไป	ความคิดทั่วไป	ความคิดทั่วไป	จากความคิด
	ได้ด้วยตนเอง	โดยครูต้องชี้แนะ	ทั่วไปไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง กากินถั่ว

พรรณิภา เจริญทวี

(เค้าโครงจากนิทานพื้นบ้าน)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายกับตาปลุกถั่วปลุกงาอยู่ในไร่ วันหนึ่งตากับยายต้องไปตลาดจึงฝากถั่วที่ตากเอาไว้ให้หลานเฝ้า ด้วยความเป็นเด็ก หลานจึงไม่เฝ้าดูตามที่รับปากตา ยายเอาแต่เล่นและนอนหลับ กากินถั่วที่ตากเอาไว้จนหมด เมื่อตา ยาย กลับเห็นถั่วที่ตากไว้โดนอิกามาขโมยกินจนหมด ก็โกรธหลานมาก ยายจึงตำหลานเสียยกใหญ่ ตาคว่าไม่หว่ายได้จึงตีกันทำโทษเสีย หลานร้องไห้ด้วยความเจ็บที่โดนตาดิ คิดโทษพวกอิกากินถั่วจนหมด ทำให้ตนถูกตี จะต้องหา คนมาจัดการกับพวกอิกากินให้ได้ หลานจึงวิ่งร้องไห้ไปหานายพรานขอให้ช่วยไปยิงอิกากินให้ที เพราะอิกากินถั่วของยายกับตาจนหมด ตนจึงโดนยายตำและโดนตาดิ นายพรานได้ฟังแล้วจึงตอบว่า “มันไม่ใช่ธุระอะไรของข้าสักหน่อย” หลานจึงเดินร้องไห้ต่อไป หลานจึงไปหาหนู ขอให้หนูช่วยไปกัดสายธนูของนายพรานให้ขาด เพราะนายพรานไม่ช่วยไปยิงอิกากินถั่วของยายกับตาจนหมด หนูได้ฟังแล้วจึงตอบว่า “มันไม่ใช่ธุระอะไรของข้าสักหน่อย” หลานจึงเดินร้องไห้ต่อไป หลานจึงไปหาแมวขอให้แมวช่วยไปกัดหนูให้ที เพราะหนูไม่ช่วยไปกัดสายธนูของนายพราน นายพรานไม่ช่วยไปยิงอิกากินถั่วของยายกับตาจนหมด แมวได้ฟังแล้วก็ตอบว่า “มันไม่ใช่ธุระอะไรของข้าสักหน่อย” หลานจึงเดินร้องไห้ต่อไป หลานจึงไปหาหมา ขอให้หมาช่วยไปกัดแมว เพราะแมวไม่ยอมไปกัดหนู หนูไม่ไปกัดสายธนูของนายพราน นายพรานไม่ไปยิงอิกากินถั่วของยายกับตาจนหมด หมาได้ฟังแล้วก็ตอบเหมือนกันว่า “มันไม่ใช่ธุระอะไรของข้าสักหน่อย” หลานจึงเดินร้องไห้ต่อไป หลานเดินร้องไห้ผ่านหน้าร้านขายส้มตำไก่อ่างของป้า ป้าจึงถามว่า “อ้าวไอ้หนูเดินร้องไห้ทำไมล่ะ” หลานตอบน้ำเสียงละห้อยไปว่า “ป้าจ๋าเพราะอิกากินถั่วของยายกับตาจนหมด ฉันจึงโดนยายตำ และโดนตาดิ ฉันไปขอร้องใครก็ไม่ไม่มีใครช่วยเลย เจ้าหมานั้นก็ยังไม่ยอมช่วยฉันเลย” ป้าได้ฟังดังนั้น ก็รู้สึกเห็นใจ จึงแกล้งตะโกนใส่หมาว่า “นอกจากจะจี้เกียดแล้วยังไม่มีน้ำใจอิกินนะ คิละวันนี้ข้าจะไม่แบ่งเศษไก่อ่างให้เอ็งกิน” หมาได้ยินดังนั้นก็ตกใจ กลัวจะไม่ได้กินไก่อ่างอย่างเคย จึงรีบไปกัดแมว แมวก็กลัวหมาจึงรีบไปกัดหนู หนูก็กลัวแมวจึงรีบไปกัดสายธนูของนายพราน นายพราน กลัวหนูกัดสายธนูจึงรีบไปยิงอิกากิน อิกากินถั่วจะถูกนายพรานยิงจึงรีบเอาถั่วมาคืน หลานก็เอาถั่ว ไปคืนให้ยายกับตา ส่วนป้าก็สอนหลานว่า “เมื่อเอ็งรับปากใครว่าจะทำอะไร เอ็งต้องพยายามทำตาม ที่รับปากให้เต็มที่ จะได้ไม่ต้องเสียใจ หรือโดนยายตำ โดยตาดีอย่างนี้”

เพลง ตั้งใจ

ผู้แต่ง สาวิกภาพร แสนศึก

เรามีตาไว้ดู เรามีหูไว้ฟัง ตายายท่านสอน ท่านสั่งต้องตั้งใจฟัง ต้องตั้งใจดู

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24

เรื่อง เต่ากับกระต่าย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ

สอนวันที่ 22 ธันวาคม 2559 เวลา 30 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิด ด้านความคิดละเอียดลออ
2. เพื่อฝึกทักษะการคิดจินตนาการจากสิ่งเร้าที่เป็นการวาดไปเล่าไป เรื่องราว และเพลง
3. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของความมานะพยายามอย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้ คุณค่าของความมานะพยายามอย่างเหมาะสม
2. ประสบการณ์สำคัญ การฟังนิทาน การพูดสนทนา การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การวาดภาพ การช่วยเหลือแบ่งปัน การตัดสินใจและแก้ปัญหา การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งที่สวยงาม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นรู้ความสนใจ
 - 1.1 เด็กปฐมวัยและครูร่วมกันร้องเพลง กระต่าย
 - 1.2 เด็กปฐมวัยร้องตามที่ละวรรค แล้วให้เด็กปฐมวัยร้องพร้อมกับครู
 - 1.3 ครูสนทนากับเด็กปฐมวัยว่า วันนี้เด็กๆ จะได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความมานะพยายาม
 - 1.4 ครูเล่านิทาน โดยใช้การวาดไปเล่าไป ประกอบเรื่องเต่ากับกระต่าย ให้เด็กฟัง
2. ขั้นขยายความรู้สึกรู้จักคิด
 - 2.1 ครูสนทนา เด็กตอบคำถาม ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ ฟังนิทานเต่ากับกระต่าย จบแล้ว ต่อไปนี้ครูจะถามคำถาม เด็กจะต้องคิดคำตอบของตัวเองไว้นะคะ”
 - 2.2 ครูถามเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ คิดว่า ในวันแข่งขัน จะมีบรรยากาศเป็นอย่างไร”
3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ
 - 3.1 ครูบอกเด็กปฐมวัยว่า “เด็กๆ คิดว่า ในวันแข่งขัน จะมีบรรยากาศเป็นอย่างไร ยังไม่ต้องตอบแต่ให้เด็กๆ วาดภาพมาให้ครูดูนะค่ะ”

3.2 ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กปฐมวัยวาดภาพ

3.3 เมื่อหมดเวลาให้แต่ละคนนำผลงานมาส่งครู

4. ชี้นำเสนอผลงาน

4.1 เด็กปฐมวัยสนทนากับเพื่อนบอกชื่อภาพหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาด

4.2 ครูกระตุ้นและสนทนาร่วมกับเด็กและบันทึกคำพูดเด็ก

4.3 ครูนำผลงานของเด็กไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศในชั้นเรียน

5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 เด็กปฐมวัย ครูร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงาน

การวาดภาพของเด็กว่าเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง กระต่าย
2. ตุ๊กตาผ้าประกอบการเล่านิทานเรื่อง เต่ากับกระต่าย
3. อุปกรณ์การวาดภาพ กระดาษ ดินสอ สีเทียน

การวัดผลและประเมินพัฒนาการ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตความสนใจและการสนทนาตอบคำถาม
 - 1.2 ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัด
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความคิด
3. เกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการ
 - 3.1 สังเกตการสนทนาและตรวจสอบผลงาน

ความคิดละเอียดลออ

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วดี

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดคล่องแคล่วปรับปรุง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) คือ ความสามารถของเด็กปฐมวัย ในการคิดและวาดภาพที่มี รายละเอียดเพิ่ม นำมา ตกแต่งให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมายมากขึ้น	เด็กคิดและวาด ภาพที่มีรายละเอียด เพิ่มนำมาตกแต่ง ให้สมบูรณ์ได้ ความชัดเจนและมี ความหมายมากขึ้น ได้ด้วยตนเอง	เด็กคิดและวาด ภาพที่มีราย ละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่ง ให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความหมาย มากขึ้น โดยครู ต้องชี้แนะ	เด็กคิดและวาด ภาพที่มีราย ละเอียดเพิ่ม นำมาตกแต่ง ให้สมบูรณ์ ได้ความชัดเจน และมีความ หมายมากขึ้น ไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

นิทานเรื่อง เต่ากับกระต่าย

สาวิกาพร แสนศึก
(เค้าโครงจากนิทานอีสป)

ณ ภูเขาสูงหนึ่ง เต่ากับกระต่ายปลูกบ้านไว้ใกล้ๆ กัน ทั้งสองเป็นเพื่อนบ้านที่ติดต่อกัน วันหนึ่งกระต่ายได้อ่านหนังสือนิทานเรื่องกระต่ายกับเต่า กระต่ายสงสัยว่าทำไมบรรพบุรุษของตน จึงแพ้เต่า จึงได้ไปขอร้องให้เต่าลงแข่งวิ่งกับตนอีกครั้ง เช้าวันต่อมาทั้งสองเตรียมตัวที่จะวิ่งแข่งกัน โดยมีเป้าหมายอยู่ที่ต้น ไม้ใหญ่ที่ภูเขาอีกลูกหนึ่ง เต่าชวนเพื่อนให้มาร่วมชมการแข่งขัน กระต่าย ก็ชวนเพื่อนของตนมาเช่นกัน เมื่อเสียงนกหวีดดังขึ้น เต่าและกระต่ายก็เริ่มวิ่ง กระต่ายวิ่งเร็ว จึงขึ้น นำหน้าไปก่อน ส่วนเต่าก็ค่อยๆ คลานไปเรื่อยๆ อย่างไม่รีบร้อน คราวนี้กระต่ายตั้งอกตั้งใจวิ่ง โดยไม่แวะพักทีใดเลย จนในที่สุดกระต่ายก็วิ่งเข้าเส้นชัยได้ก่อน กระต่ายดีใจมากที่สามารถ ลบคำสบประมาทได้ ในเวลาต่อมาเต่าก็เดินมาถึงที่เส้นชัยเช่นกัน เต่าแสดงความยินดีกับกระต่าย กระต่ายเอง ก็ขอบคุณที่เต่าร่วมแข่งขันด้วยความเต็มใจ และยังมีน้ำใจนักกีฬา ไม่ว่าผลการแข่งขันจะเป็นเช่นไร ทั้งสองก็ยังคงเป็นเพื่อนที่ติดต่อกันได้ ทำให้เพื่อนๆ ที่มาดูการแข่งขันต่างพากันชื่นชม น้ำใจของทั้งสอง

เพลง กระต่ายน้อย

ผู้แต่ง ขงยุทธร ยอดมงคล

ฉันเป็นกระต่ายตัวน้อยมีหางเดียว
สองหูยาวสั้นกระต๊าก กระต๊าก กระต๊าก
กระโดดสี่ขาทำท่ากระต๊ากกระต๊าก
เพื่อที่รักของฉันนั่นคือเธอ

แบบฝึก

ชื่อภาพ.....

ภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

ภาคผนวก จ
แบบตอบรับและบทความวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๐๓/๑๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

พ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ตอบรับการลงตีพิมพ์บทความในวารสารสารสนเทศ

เรียน นางสาวสาวิกภาพร แสนศึก

อ้างถึง บทความเรื่อง “ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่าเรื่องที่ต่อพัฒนาการความคิด
คล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย”

ตามที่นางสาวสาวิกภาพร แสนศึก ขอเสนอบทความ เรื่อง “ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาด
ภาพประกอบการเล่าเรื่องที่ต่อพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของ
เด็กปฐมวัย” เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารสารสนเทศปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑) ของสำนักวิทย
บริการและเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกับสาขาการจัดการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา นั้น

ในการนี้ กองบรรณาธิการวารสารสารสนเทศ ได้พิจารณาเรียบร้อยแล้วเห็นสมควรตีพิมพ์
บทความดังกล่าวในวารสารสารสนเทศปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑) และจะนำวารสาร
ดังกล่าวไปประชาสัมพันธ์เผยแพร่เพื่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เผด็จ กำคำ)

กองบรรณาธิการบริหาร

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

โทรศัพท์ ๐๒-๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๗๐๐

โทรสาร ๐๒-๔๖๖-๔๓๔๒

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/oarit>

ศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาการ
ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย

**The Effects of Drawing Storytelling
on Developmental Initiative Thinking
and the Thought of Early Childhood Students**

สาวิกาพร แสนศึก*
Sawikaporn Sansuek*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาลเมืองลัดหลวง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานและแบบประเมินพัฒนาการด้านความคิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ 3 ด้านดังนี้ 1 ด้านความคิดคล่องแคล่ว มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการเพิ่มขึ้น (เป็น 1.72, 1.88, 2.00, 2.24, 2.32, 2.68, 3.00 และ 3.00 2 ด้านความคิดริเริ่ม มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนา (เพิ่มขึ้นเป็น 1.84, 1.88, 2.00, 2.12, 2.32, 2.72, 2.96 และ 3.00 และ 3 ด้านความคิดละเอียดลออมี (คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการเพิ่มขึ้นเป็นคะแนน 1.76, 2.00, 2.84, 2.12, 2.36, 2.96, 3.00 และ 3.00 สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออสูงขึ้น

คำสำคัญ: การใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบ การเล่านิทาน ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม
ความคิดละเอียดลออ เด็กปฐมวัย

.....

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ABSTRACT

The purpose of this research was to examine the effect of drawing illustration for storytelling on fluent, initiative and critical thinking of early childhood students. The sample included 25 kindergarten 2 students from Tedsabun 2 School under Muang Lad Luang Municipality in Samutprakarn Province obtained through simple random sampling. The research instruments involved lesson plans and learning achievement test. Data were analyzed by mean and standard deviation.

The findings revealed that drawing illustration for storytelling on fluent, initiative and critical thinking of early childhood students contributed to the increase of early childhood students' thinking skills, i.e., 1) mean of fluent thinking measured ,2.32 ,2.24 ,2.00 ,1.88 ,1.72 2.68and3.00 , 2) mean of initiative thinking measured 2.96 ,2.72 ,2.32 ,2.12 ,2.00 ,1.88 ,1.84 and 3.00and 3) mean of critical thinking measured 2.96 ,2.36 ,2.12 ,2.84 ,2.00 ,1.76and3.00 It could be concluded that the fluent, initiative and critical thinking of early childhood students after the experiment was higher than that before the experiment.

Keywords: Drawing Storytelling, Fluent Thinking, Initiative Thinking, Early Childhood Students

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ความคิดเป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ และเป็นปัจจัยที่จำเป็นในการส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ประเทศที่สามารถพัฒนาศักยภาพเชิงของคนในประเทศออกมาใช้ประโยชน์ได้มาก ย่อมมีโอกาสที่จะพัฒนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้มากเช่นกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวในหลายประเทศจึงได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความคิดให้กับคนในชาติ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นกำลังสำคัญในอนาคตให้ได้แสดงออกด้านความคิดและนำจินตนาการในทางสร้างสรรค์นั้นมาพัฒนาให้เป็นรูปธรรมซึ่งจะนำไปสู่การคิดค้นพัฒนา

สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและความเจริญของประเทศชาติต่อไปผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเห็นว่าเกณฑ์คะแนนความคิดด้านความคิดคล่องแคล่วความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัยยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำอยู่ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีผลต่อการพัฒนาความคิด คล่องแคล่วความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัยโดยใช้กระบวนการกระตุ้นความคิดตามธรรมชาติและเร้าใจความสนใจ และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และส่งเสริมการกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อการพัฒนาการความคิดของเด็กปฐมวัยการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาลเมืองลัดหลวง ตั้งอยู่ เลขที่ 99/9 หมู่ 9 ตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเด็กปฐมวัย 50 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล ปีที่ 2 ห้อง 1 โรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาลเมืองลัดหลวง ตั้งอยู่ เลขที่ 99/9 หมู่ 9 ตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เป็นการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยการจับสลากได้เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 2 จำนวน 25 คนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานเขียนขั้นตอนการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน ในขั้นตอนการจัดกิจกรรม มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 5 ขั้นตอน 1.ขั้นเร้าความสนใจ เป็นขั้นของการกระตุ้นความสนใจส่งเสริมความคิดจินตนาการของเด็กปฐมวัยด้วยบทเพลง หรือบทกลอน แล้วเล่านิทานโดยใช้เทคนิคการเล่าแบบผสมผสาน การเล่าด้วยการตั้งคำถาม มีการใช้สื่อประกอบ เช่น รูปภาพ หุ่นนิ้วมือ หุ่นถุงมือที่คาดศีรษะ เพื่อกระตุ้นให้คิดจินตนาการ สำหรับนิทานที่นำมาเล่ามีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยมีการใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย 2.ขั้นขยายความรู้สึกรู้สึก เป็นขั้นขยายความคิดของเด็กปฐมวัยหลังจากที่ได้ฟังนิทานแล้ว โดยครูใช้วิธีการตั้งคำถามอเนกนัย ให้เด็กปฐมวัยได้ใช้ความคิดจินตนาการ 3. ขั้นฝึกกิจกรรมวาดภาพ เป็นขั้นที่เด็กปฐมวัยได้ถ่ายทอดความคิดจินตนาการออกมาเป็นรูปภาพ การเลือกภาพ การต่อเติมภาพ กระตุ้นให้เด็กได้มีการตั้งชื่อภาพเพื่อฝึกการสนทนา 4. ขั้นนำเสนอผลงาน เป็นขั้นที่ให้เด็กปฐมวัยได้นำเสนอผลงานจากกิจกรรมวาดภาพ โดยครูกระตุ้นชักชวนเสริมแรงให้เด็กปฐมวัยได้สนทนา เล่า อธิบาย ผลงานของตนที่จัดทำขึ้น เพื่อฝึกการพูด

สนทนาหรือเล่าเกี่ยวกับภาพที่ตนได้วาดขึ้น โดยเล่าเป็นรายบุคคล 5. ชั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ครูและเด็กปฐมวัยร่วมกันสนทนาสรุปเนื้อหาของนิทาน ตัวละคร และผลงานการวาดภาพ ของนักเรียนและ 2) แบบประเมินพัฒนาการด้านความคิดศึกษาแบบทดสอบความคิด ประกอบด้วย 1. การวาดภาพ (Picture Construction) โดยให้เด็กต่อเติมภาพจาก 2. การต่อเติมภาพให้สมบูรณ์ (Picture Completion) โดยให้เด็กวาดภาพต่อเติมภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนด 3. การใช้เส้นคู่ขนาน (Parallel Line) โดยให้เด็กต่อเติมภาพจากเส้นคู่ขนาน

แบบตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการจัดกิจกรรมวาด ภาพประกอบการเล่านิทาน การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี, 2553, น. 220) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกแผน แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา สามารถนำไปใช้ได้และเมื่อ ได้ผลคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญครบทุกท่านแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการคำนวณตามสูตรหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index) (สมนึก ภัททิยธนี, 2553, น. 220) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากผลการวิเคราะห์พบว่าค่า IOC > 0.50 ดังนั้น แผนการจัดการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบ การเล่านิทานจึงมีความตรงในเชิงเนื้อหา เนื่องจากดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index-IOC)ที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 1.00-0.98

ผู้วิจัยดำเนินการผลการใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีผลต่อการพัฒนาการ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์พัฒนาการด้านความคิดของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรมวาด ผลเฉลี่ยพัฒนาการความคิดด้านความคิดคล่องแคล่วของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและ ระหว่างการทดลองเป็น 1.72, 1.88, 2.00, 2.24, 2.32, 2.68, 3.00 และ 3.00 ตามลำดับ โดยมีค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.41, 0.46, 0.33, 0.50, 0.52, 0.46, 0.48, และ 0.00 ตามลำดับ แสดงว่า ความคิดด้านความคิดคล่องแคล่วของเด็กปฐมวัยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพประกอบเล่า นิทานพัฒนาขึ้นตามลำดับ

ผลเฉลี่ยพัฒนาการความคิดด้านความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและระหว่าง การทดลองเป็น 1.84, 1.88, 2.00, 2.12, 2.32, 2.72, 2.96 และ 3.00 ตามลำดับโดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเป็น 0.37, 0.33, 0.50, 0.47, 0.48, 0.44, 0.20 และ 0.00 ตามลำดับแสดงว่าความคิดด้าน ความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพประกอบเล่านิทานพัฒนาขึ้น ตามลำดับ

ผลเฉลี่ยพัฒนาการความคิดด้านความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและ ระหว่างการทดลองเป็น 1.76, 2.00, 2.84, 2.12, 2.36, 2.96, 3.00 และ 3.00 ตามลำดับโดยมีค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.44, 0.00, 0.20, 0.37, 0.51, 0.20, 0.00 และ 0.00 ตามลำดับแสดงว่าความคิด ด้านความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพประกอบเล่านิทาน พัฒนาขึ้นตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีผลต่อพัฒนาการด้าน ความคิดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 เด็กปฐมวัยจำนวน 25 คนผลการวิจัยจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานมีผลช่วยพัฒนาความคิดของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านความคิดคล่องแคล่ว คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิดด้านความคิดคล่องแคล่ว ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและระหว่างการทดลองเป็น 1.72, 1.88, 2.00, 2.24, 2.32, 2.68, 3.00 และ 3.00 ตามลำดับ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.46, 0.33, 0.50, 0.52, 0.46, 0.48, 0.00 และ 0.00 ตามลำดับ แสดงว่า ความคิดด้านความคิดคล่องแคล่วของเด็กปฐมวัย หลังการเข้าร่วม กิจกรรมวาดภาพประกอบเล่านิทานพัฒนาขึ้นตามลำดับ

1.2 ด้านความคิดริเริ่ม คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิดด้านความคิดริเริ่มของเด็ก ปฐมวัยก่อนการทดลองและระหว่างการทดลองเป็น 1.84, 1.88, 2.00, 2.12, 2.32, 2.72, 2.96 และ 3.00 ตามลำดับ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.37, 0.33, 0.50, 0.47, 0.48, 0.44, 0.20 และ 0.00 ตามลำดับ แสดงว่าความคิดด้านความคิดริเริ่มของเด็กปฐมวัยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมวาด ภาพประกอบเล่านิทานพัฒนาขึ้นตามลำดับ

1.3 ด้านความคิดละเอียดลออ คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการความคิดด้านความคิด ละเอียดลออของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและระหว่างการทดลองเป็น 1.76, 2.00, 2.84, 2.12, 2.36, 2.96, 3.00, และ 3.00 ตามลำดับ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.44, 0.00, 0.20, 0.37,

0.51, 0.20, 0.00 และ 0.00 ตามลำดับ แสดงว่า ความคิด ด้านความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย หลังการเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพประกอบเล่านิทานพัฒนาขึ้นตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีผลต่อการพัฒนาการ ด้านความคิดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ห้อง 1 โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

การจัดกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานเป็นเวลา 8 สัปดาห์ มีผลช่วยพัฒนาความคิดของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า กิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กระตุ้นพัฒนาการด้านความคิดของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับการพัฒนาและส่งเสริมความคิดของทอแรนซ์ (Torrance, 1964, น. 32) ที่ได้เสนอหลักในการส่งเสริมความคิด ซึ่งเน้นตัวครูและเด็ก คือ ครูส่งเสริมให้เด็กถาม ขณะที่เล่านิทาน ครูสนใจต่อคำถามที่แปลกๆ ของเด็ก ครูตั้งใจฟังเมื่อเด็กมีข้อสงสัยและซักถามครูเอาใจใส่ต่อความคิดแปลกๆ ของเด็ก ครูแสดงความกระตือรือร้นต่อคำถามแปลกๆ ของเด็ก ครูจะเปลี่ยนบทบาทโดยตั้งสถานการณ์สมมุติแล้วให้เด็กเล่าต่อจากครู สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่กรมวิชาการ (2546, น. 26-38) กำหนดให้การประเมินพัฒนาการ ควรยึดหลักประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก ประเมินเป็นรายบุคคล อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องตลอดปี สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรม ประจำวัน ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบสำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสม และควรใช้กับเด็กอายุ 3-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก ที่เก็บอย่างมีระบบ ซึ่งความคืบหน้าเป็นพฤติกรรมที่สำคัญที่ควรส่งเสริม ดังนั้นครูผู้สอน จึงต้องนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการ หรือเลือกใช้วิธีการสอน ที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการศึกษาปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ควรจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ลงมือกระทำ เสนอความคิดให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยครูผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก และสอดคล้องกับการศึกษาของ มอร์โรว์ (Morrow, 1993) ; ปรียาภรณ์ วรรณิกา (2558 : บทคัดย่อ) ; อมรรัตน์ จรัสอรุณฉาย (2549 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการวาดภาพประกอบการเล่านิทานช่วยพัฒนาความคิดของเด็กปฐมวัย (สรุปและยกตัวอย่าง 2-3 ตัวอย่าง)

ข้อเสนอแนะ

จากการผลการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทานที่มีต่อพัฒนาการความคิดของเด็กปฐมวัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การทำกิจกรรมวาดภาพ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ต้องให้พร้อมมีจำนวนพอเพียง ปลอดภัยกับเด็กปฐมวัย และสื่อบางอย่างสามารถหาได้ในท้องถิ่น
2. ขณะทำกิจกรรมวาดภาพควรมีการกระตุ้นอย่างอื่นประกอบ เช่น เพลง นิทาน เสียง
3. แบบฝึกพัฒนาการด้านความคิดควรหลากหลายกว่านี้
4. แบบฝึกควรมีการผสมผสานระหว่างลายเส้นกับรูปทรงเรขาคณิต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรศึกษาและวิจัยผลของการจัดกิจกรรมวาดภาพกลุ่มต่างๆ ในระยะยาว เพื่อติดตามผลการทดลองที่ส่งผลต่อความคิดของเด็กปฐมวัย
2. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมวาดภาพที่มีผลต่อความสามารถด้านอื่นๆ เช่น ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ทักษะทางภาษาด้านการเขียน และการส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็ก
3. ควรมีการศึกษาพัฒนาการความคิดทางด้านการใช้ภาษา การปฏิบัติและเคลื่อนไหว
4. ควรมีการติดตามผลเป็นระยะหลังการทดลอง เช่น 1 เดือน 3 เดือน หรือแต่ละภาคเรียน เป็นต้น เพื่อศึกษาความคงทนของความคิด

บรรณานุกรม

- กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร. (2553). *พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงประกอบการเล่านิทาน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กไทยในระดับอุดมศึกษา* (รายงานการวิจัยเรื่อง). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). *การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษดา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : เบรน-เบสบุ๊คส์.
- . (2554). *เล่นสร้างสรรค์พัฒนาปัญญาลูก*. กรุงเทพฯ : เรือนปัญญา.
- ขวัญตา ทุนแพทย์. (2545). *ผลการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบเร้าที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ขวัญตา ทุนแพทย์. (2556). *สอนให้เด็กอนุบาลมีความสุขและคิดสร้างสรรค์*. วารสารศึกษาศาสตร์. *ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จารุณี ศรีเผือก. (2554). *การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ต่างกันหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพด้วยการตอบคำถามและด้วยการแสดงบทบาทสมมติ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จินตนา จันทร์ดา. (2550). *ผลของนิทานใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิราพร พรหมพุกธา. (2550). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยการวาดภาพในแผนที่ความคิด* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- โชติรส เตชะพันธุ์วิช. (2550). *วาดเส้น-วาดเส้นสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ : พลัสเพรส.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวสาวิกาพร แสนศึก
วัน เดือน ปี เกิด	27 สิงหาคม 2509
สถานที่เกิด	พระประแดง สมุทรปราการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	107/2 หมู่ 8 ตำบลบางครุ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครูผู้ช่วยอนุบาล 2/1 ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย โรงเรียนเทศบาล 2 สังกัดเทศบาลเมืองลัดหลวง สมุทรปราการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2527	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนตั้งตรงจิตรพณิชยการ
พ.ศ. 2529	อนุปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ. 2547	ปริญญาตรี สาขาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ. 2554	ปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษเอกวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2554	ปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา